

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

**Turizm Gelişiminin Sosyokültürel Etkilerinin Yerel Halk
Tarafından Algılanması: Marankiari Bajo Örneği**

Yüksek Lisans Tezi

Lourdes Marianella Guevara Villalobos

Aralık 2022

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

**Turizm Gelişiminin Sosyokültürel Etkilerinin Yerel Halk
Tarafından Algılanması: Marankiari Bajo Örneği**

Yüksek Lisans Tezi

Lourdes Marianella Guevara Villalobos

Danışman

Prof. Dr. Salih Kuşluvan

Aralık 2022

TEZ JÜRİSİ ONAYI

Guevara Villalobos, Lourdes Marianella tarafından hazırlanan "Turizm Gelişiminin Sosyokültürel Etkilerinin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Marankiari Bajo Örneği" başlıklı bu Yüksek Lisans Tezi, Turizm Anabilim Dalı'nda hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

Tez Danışmanı:

Unvanı Adı Soyadı: Prof. Dr. Salih Kuşluvan

Kurumu: İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Üyeler:

Unvanı Adı Soyadı: Prof. Dr. İsmail Kızılırmak

Kurumu: İstanbul Üniversitesi

Unvanı Adı Soyadı: Dr. Öğr. Üyesi İrfan Yaşar

Kurumu: İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 26/ 05/ 2023

BEYANLAR

Yazım ve Kaynak Gösterme Kılavuzu Beyanı

Danışmanlığımda yazılan bu tezin İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tez Yazım Kılavuzu'nda belirtilen kurallara uygun olarak yapılandırıldığı ve bu kılavuzun American Psychological Association (APA) kaynak gösterme standartlarının bu tezde tutarlı olarak uygulandığı tarafımdan incelenerek teyit edilmiştir.

İmza

Prof.Dr. Salih Kuşluvan

Etik İlkelerine Sadakat Beyanı

Hazırladığım bu tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

İmza

Lourdes M. Guevara Villalobos

ÖZET

Turizm Gelişiminin Sosyokültürel Etkilerinin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Marankiari Bajo Örneği

Guevara Villalobos, Lourdes Marianella

Yüksek Lisans Tezi, Turizm Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Salih Kuşluvan

Aralık 2022

Bu çalışmada Marankiari topluluğunda turizmin etkilerini, etkileri aynı adı taşıyan yerli topluluğun sakinlerinin ve yerleşimcilerinin bakış açısıyla analiz edilmektedir. Araştırmanın genel amacı, turizmin yerel topluluktaki yansımalarını anlamak ve yerel sakinlerin turizmin etkilerini olumlu mu yoksa olumsuz mu algıladıklarını analiz etmektir. Çalışma, 2022 yılında turizmin etkileri konusunda bölge sakinlerinin bakış açısını değerlendirmek için anket ve yapılandırılmış görüşmelerden oluşan hem nitel hem de nicel karma yöntemlere dayalı bir araştırmadır. Bu çalışmanın yaklaşımı vaka analizi türünde olup, tanımlayıcı araştırma tasarımına sahiptir. Aynı şekilde, danışılacak kişi sayısını seçmek için olasılıklı örnekleme yöntemi kullanılmış ve bunun sonucunda 150'si yerli yerleşimci ve 150'si kolonici olmak üzere toplam 300 kişiyle anket yapılmıştır.

Araştırma sonucunda Marankiari Bajo toplumunun turizmin olumlu ve olumsuz yönlerinin farkında olduğu ve turizmin yerel halka birçok fayda sağlamasına rağmen, bu faydaların her birinin olumsuz bir sonucu beraberinde getirdiği konusunda bir algılama olduğu tespit edilmiştir. Kalıcı olumsuz etkilerden kaçınmak ve köylülerin kültürel mirasının korunmasına yönelik sürdürülebilir yönetim stratejileri oluşturmak için bu araştırma bir temel oluşturmakta ve turizm gelişiminin olumsuz etkilerini azaltmak için öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Olumlu Etkiler, Olumsuz Etkiler, Akültürasyon, Transkültürasyon, Sosyal Mübadele Teorisi.

ABSTRACT

Turizm Gelişiminin Sosyokültürel Etkilerinin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Marankiari Bajo Örneği

Guevara Villalobos, Lourdes Marianella

Master's Thesis, Department of Tourism

Supervisor: Prof. Dr. Salih Kuşluvan

December 2022

This study presents the first analysis of the effects of tourism in the community of Marankiari from the perspective of the residents and settlers of the native community of the same name. The general objective of this research is to know the socio-cultural consequences of tourism in the community and analyze whether the residents perceive them as positive or negative. This work applies a mixed qualitative methodology of surveys and structured interviews to evaluate the perspective of the residents on the effects of tourism in the year 2022. It has a case study approach and its research design is descriptive. As for the sampling methodology, probability sampling is used and a total of 300 people (150 native settlers and 150 colonists) were surveyed.

We found that, in the community of Marankiari Bajo, the population distinguishes between the positive and negative aspects of tourism. Similarly, it has been found that the effects of tourism are dual, although it has brought many benefits to the population, each of these benefits brings with it a negative consequence, that is, they both go hand in hand and depend on each other. This study reveals positive and negative impacts of tourism as perceived by the local community and lays the foundation for future studies to avoid permanent negative impacts and generate sustainable management strategies for the conservation of the cultural heritage of the villagers.

Anahtar Kelimeler: Tourism, Positive effects, Negative effects, Transculturation, Acculturation, Social exchange theory.

Önsöz

Peru'nun yerli topluluklarının yaşadığı yerler, eşsiz bir folklorla dolu çok zengin kültürleri çevreleyen ve yaşatan mistik alanlardır. Ancak zaman geçtikçe ve turizm gibi faaliyetlerin yol açtığı tüm değişiklikler nedeniyle bu kültürel miras değişme veya kaybolma riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu nedenle, Marankiari Bajo topluluğunun kültürünü tanıtmak ve turizmin toplumlar üzerindeki etkilerine ilişkin köylülerin algılarını inceleyerek inanç ve geleneklerinin gelecek nesiller için korunmasına yönelik farkındalık yaratmak amacıyla bu araştırma yapılmıştır. Anket ve mülakat için zaman ayıran köylülerden, bu araştırmanın detaylarının düzenlenmesine ve düzeltilmesine yardımcı olan kişilere kadar bu araştırmaya katılan herkese ve özellikle benim için çok değerli olan Dennis'e teşekkür ederim.

İthaf

Bu çalışmayı, beni doğru zamanda doğru insanlarla tanıştırdığı için Tanrı'ya, bu araştırmanın tamamlanmasına yardımcı olan üniversitedeki hocalarıma, danışmanıma ve son olarak, bu çalışmanın detaylandırılmasının perde arkasını anlatan bir yıllık çaba, araştırma ve düzenlemelere adıyorum.

İÇİNDEKİLER

<u>GİRİŞ</u>	1
<u>1.1 Çalışmanın Amacı</u>	3
<u>1.2 Çalışmanın Önemi</u>	4
<u>1.3 Varsayımlar</u>	4
<u>1.4 Sınırlılıklar</u>	5
<u>1.5 Turizm ve Sosyokültürel Etkileri ile ilgili Kavramlar</u>	5
<u>BÖLÜM 2: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ</u>	
<u>ARAŞTIRMALAR</u>	7
<u>2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi</u>	7
<u>2.1.1 Turizm ve Sosyokültürel Değişim</u>	7
<u>2.1.2 Turizmin Olumlu ve Olumsuz Sosyokültürel Etkileri</u>	8
<u>2.1.2.1 Turizmin Olumlu Sosyokültürel Etkileri.</u>	8
<u>2.1.2.2 Turizmin Olumsuz Sosyokültürel Etkileri</u>	11
<u>2.1.3 Sosyal Değişim Teorileri</u>	15
<u>2.1.3.1 Transkültürasyon</u>	15
<u>2.1.3.2 Akültürasyon</u>	15
<u>2.1.3.3 Sosyal Mübadele Teorisi</u>	16
<u>2.1.3.4 Sosyal Öğrenme Teorisi</u>	17
<u>2.1.3.5 Zajonc'un Maruz Kalma Teorisi</u>	18
<u>2.1.4 Turizmin Gelişimi ve Sosyokültürel Etkileri Üzerine Teoriler</u>	18
<u>2.1.4.1 Butler'ın Destinasyon Yaşam Döngüsü Modeli</u>	18
<u>2.1.4.2 Turizmin Etkilerine Uyum Biçimleri Modeli</u>	20
<u>2.1.5 Marankiari Bajo Topluluğunun Bağlamı</u>	21
<u>2.1.5.1 Tarih</u>	22

<u>2.1.5.2 Siyasal ve Sosyal Organizasyon</u>	24
<u>2.1.5.3 Marankiari Bajo’da Turizm Gelişimi</u>	25
<u>2.2 İlgili Araştırmalar</u>	28
<u>2.2.1 Literatür taraması</u>	28
<u>2.3 Literatür Taramasının Sonucu</u>	32
<u>BÖLÜM 3: YÖNTEM</u>	34
<u>3.1 Araştırma Modeli</u>	34
<u>3.2 Evren ve Örneklem</u>	35
<u>3.3 Veri Toplama Araçları</u>	36
<u>3.4 Verilerin Toplanması</u>	37
<u>3.5 Verilerin Analizi</u>	38
<u>BÖLÜM 4: BULGULAR</u>	38
<u>4.1 Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri</u>	38
<u>4.2 Olumlu ve Olumsuz Sosyokültürel Etki Maddelerinin Faktör Analizine Uygunluğu</u>	39
<u>4.3 Olumlu ve Olumsuz Sosyokültürel Etki Maddelerinin Faktör Analizi</u>	40
<u>4.4 Pozitif ve Negatif Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler</u>	45
<u>4.4.1 Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler</u>	45
<u>4.4.2 Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler</u>	48
<u>4.5 Görüşmelerin Analizi: Nitel Sonuçlar</u>	50
<u>5.1 Tartışma</u>	62
<u>5.2 Sonuç</u>	67
<u>5.3 Öneriler</u>	68
<u>5.3.1 Turizm Gelişimine Yönelik Öneriler</u>	68
<u>5.3.2 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler</u>	69
<u>KAYNAKÇA</u>	70
<u>EKLER</u>	77

Tablolar Listesi

Tablo 1. Anket Örnekleminin Demografik Özellikleri.

Tablo 2: Olumlu Sosyokültürel Etkiler Değişkeni Maddeleri için KMO ve Bartlett Testi.

Table 3: Olumsuz Sosyokültürel Etkiler Değişkeni Maddeleri için KMO ve Bartlett Testi.

Tablo 4: Olumlu Sosyokültürel Etkilere ilişkin Maddelerin Faktör Analizi.

Tablo 5: Olumsuz Sosyokültürel Etkiler Değişkenine Ait Maddelerin Faktör Analizi.

Tablo 6: Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Güvenilirlik İstatistikleri.

Tablo 7: Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Güvenilirlik İstatistikleri.

Tablo 8: Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler.

Tablo 9: Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler.

Şekiller Listesi

Şekil 1: Marankiari Bajo Yerli Topluluğunun Konumu (Kaynak: Google Maps).

Şekil 2: Şekil 2: El Remanso'daki Topluluk Buluşma Yeri.

Şekil 3: Pik Topluluk Kıyafeti İçinde Yerli Kadın.

Şekil 4: Topluluğa Özgü Olmayan Giysiler içindeki Yerli Sakin.

Şekil 5: Yerli Köylü Nakano Payta, El Remanso'da Ashaninka Dili Öğretmeni.

Şekil 6: El Remanso'da Turizm Faaliyetlerine Katılmayan Köylü, Bölgenin Tipik Bir Ürünü Olan Hindistan Cevizini Kesiyor.

Şekil 7: El Remanso'da Turizm Faaliyetlerine Katılan Köylü, Bölgenin Faunasına Özgü Bir Hayvanı Tutuyor.

Şekil 8: El Remanso'da İyileştirilen Altyapının Bir Parçası Olan Bungalow Kulübesi.

Şekil 9: El Remanso'daki El Sanatları Satış Alanları.

Şekil 10: Remanzo Merkezi'nin Konumu ve Bölümlerini Gösteren Harita.

Şekil 11: Remanzo Topluluğunu ve Topraklarını Yerli Topluluk Olarak Tanıyan İdari Karar.

Şekil 12: Yazarın Araştırma Alanındaki Fotoğrafları.

BÖLÜM 1: TURİZM GELİŞİMİNİN SOSYOKÜLTÜREL ETKİLERİNİN YEREL HALK TARAFINDAN ALGILANMASI: MARANKIARI BAJO ÖRNEĞİ

GİRİŞ

Günümüzde turizm, insanların kişisel, iş, eğlence veya diğer nedenlerle her zamanki ikametgahlarının dışındaki yerlere hareketiyle ilgili sosyal, kültürel ve ekonomik bir olgu olarak kabul edilmektedir. UNWTO hareket halindeki bu kişileri ziyaretçi olarak adlandırmaktadır ve bu kişiler turizm olgusunun varlık sebebidir. Ziyaretçiler, yerel halk ve ziyaret edilen destinasyon için olumlu ekonomik sonuçlar doğurmaktadır (UNWTO, 2022). Aynı şekilde, bu faaliyetin ortaya çıkardığı başka sosyal ve kültürel sonuçlar da vardır. UNWTO (2003) ve De Kadt (1991), uluslararası veya ulusal turistlerin tatillerini geçirmek için 'fabrikaya' (üretim sahasına) seyahat ettiklerini ve bunun da çok sayıda insanın belirli topluluklara ait bir yere hareket etmesine neden olduğu belirtilmektedir (Martín de la Rosa, 2009). Bu hareketlilik, söz konusu turistik destinasyonlarda hem olumlu hem de olumsuz bazı sonuçlara yol açmaktadır. Turizmin olumsuz etkilerinin çoğu, yarattığı sonuçlar üzerinde kontrol kaybı olmasından kaynaklanmaktadır. Bunun bir örneği, destinasyonlarda ve yerel nüfusta geri dönüşü olmayan değişiklikler yaratan kitle turizmidir. Kitle turizminin olumsuz sonuçları çevre tahribatından ziyaretçi kabul eden kültürlerin yaşadığı kültürel ve demografik yapı deformasyonu süreçlerine kadar uzanmaktadır (Doğan, 1989). Ekonomik açıdan bakıldığında, turizm faaliyetleri bazı ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin GSYİH'sinin büyük bir yüzdesini temsil etmektedir. Ancak, destinasyonun kültürel ve sosyal yönleri söz konusu olduğunda, bu durum yerel halkın kültürel kimliğinde, ekosisteminde, geleneklerinde ve değerlerinde değişimler yaratır (Haralambopoulos ve Pizam, 1996). Bu etkiler çoğunlukla tek ekonomik kaynağı turizm olan yerli topluluklarda meydana gelmektedir. Bu nedenle ister olumlu ister olumsuz olsun, etki olarak anlaşılan bu değişikliklerin, bunları hafifletmek veya olumsuz etkileri azaltmak için bir destinasyonun turizm gelişimi süreci boyunca tanımlanması, anlaşılması, değerlendirilmesi ve izlenmesi gerekir.

Martín de la Rosa, 2009; Díaz, 2010; Monterrubio ve García, 2011'e göre turizm etkileri genellikle dört kategoride sınıflandırılmaktadır: (1) ekonomik etkiler, (2) çevresel etkiler, (3) siyasi etkiler ve (4) sosyokültürel etkiler. Bu araştırma turizme ev sahipliği yapan toplumdaki sosyokültürel yönleri odaklanmaktadır. Turizmin sosyokültürel etkilerinin, ev sahibi ve misafir toplum olmak üzere iki ayrı insan grubunun temasından kaynaklanan,

toplumun yerel nüfusunu etkileyen tüm bu değişiklikler veya gelişmelerle ilgili olduğu unutulmamalıdır. Turizmin sosyokültürel etkileri, turizm faaliyetinin yerel nüfusta kültürlerarası etkileşim gibi etkiler yoluyla destinasyon sakinlerinin alışkanlıkları, günlük rutinleri, değerleri, inançları ve sosyal yaşamı üzerinde bir dizi etkiye neden olduğu birçok yazar tarafından da çalışma konusu olan bir durumdur (Doğan, 1989). Öte yandan, turizmin ekonomik yönünün olumlu etkileri de vardır; örneğin turizm eski geleneklerin yeniden canlanmasını sağlayabilir ve bir topluluğun kültürel kimlik duygusunu artırabilir.

Peru'da turizm çok önemlidir, çünkü birçok toplulukta, özellikle de ana şehirlerden uzak olanlar için turizm kalkınmayı sembolize eder ve turizmi yaşamlarında bir güçlenme yolu olarak görürler ve maddi ya da manevi kültürel miraslarını turistleri çekmek için bir cazibe olarak sergilerler. Bu nedenle, ülkedeki en popüler turizm türleri kültür ve macera turizminin yanı sıra ev sahibiyle turistin çok fazla etkileşime girdiği ve sonuç olarak bölge sakinlerinin genellikle turistler tarafından algılanan sosyokültürel etkiler yaratma olasılığının daha yüksek olduğu kırsal turizmdir. Bu faaliyetlere Peru topraklarının tüm bölgelerinde rastlanmasına rağmen, ormanlık bölgelerdeki yerli topluluklarda daha sık görülmektedir.

Şekil 1: Marankiari Bajo Yerli Topluluğunun Konumu (Kaynak: Google Maps).

Bu araştırma için Peru'nun ormanlarından biri olan Junín bölgesindeki Ashaninka topluluğunda bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

1.1 Çalışmanın Amacı.

Turizm, ekonomi, sosyal ve kültürel alanlar gibi hususlar üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkileri olan büyük öneme sahip stratejik bir faaliyettir. Bu etkiler genellikle turizmin geliştiği ev sahibi toplumlarda gözlemlenmektedir, çünkü bu toplumlarda yerel halk, kısa ya da uzun süreli olarak, belirli özellikleri paylaşmadıkları yabancı grupları kabul ettiklerinde, onların yargılarına ve önyargılarına maruz kaldığından savunmasız hale gelmekte ve bu da yerel halkın davranışlarında değişikliklere neden olabilmektedir.

Turistlerin de yerel halktan etkilendiğini gösteren çalışmalar da vardır ancak bu etkiler topluluklara ulaşacak kadar derin veya şiddetli değildir. Bu etkilerin her birini anlamak ve tanımlamak, turizmin olumsuz etkilerini hafifletmeye yardımcı olabilir; böylece olumlu etkilerinden daha iyi yararlanılabilir. Bu araştırma şu soruya cevap vermeyi amaçlamaktadır: Turizm gelişiminin Marankiari Bajo yerli topluluğunun sosyokültürel yaşamı üzerindeki etkileri halk tarafından algılandığı şekliyle nelerdir? Dolayısıyla araştırmanın amacı, turizmin yerel halk üzerinde oluşturduğu sosyokültürel etkileri anlamak ve bölge sakinlerinin bu durumu olumlu mu yoksa olumsuz mu algıladıklarını analiz etmektir.

Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- Turizmin gelişmesinin Marankiari Bajo yerli topluluğunun yaşam tarzı ve değerleriyle ilgili sosyal yapısı üzerinde halk tarafından algılanan etkileri nelerdir?
- Turizm gelişimi, Marankiari Bajo yerli topluluğu halkının giyim kuşamında halk tarafından algılandığı şekliyle bir değişiklik yaratıyor mu?
- Turizm gelişiminin Marankiari Bajo yerli topluluğunda Ashaninca dilinin kullanımı üzerindeki yansımaları halk tarafından nasıl algılanmaktadır?
- Turizmin gelişmesinin Marankiari Bajo yerli topluluğunun dans, müzik, yiyecek ve içeceklerle ilgili gelenekleri üzerinde halk tarafından algılanan etkileri var mıdır?
- Turizmin gelişmesinin Marankiari Bajo yerli topluluğunda uyuşturucu, alkol ve suça meyilliliğin ortaya çıkması üzerinde nüfus tarafından algılanan bir etkisi var mıdır?
- Turizm gelişiminin Marankiari Bajo yerli topluluğunun yerel nüfusunun ekonomik refahı üzerindeki algılanan etkileri nelerdir?

1.2 Çalışmanın Önemi.

Bu araştırmanın önemi, turizmin her alanda kalkınma aracı olarak algılandığı bir bağlamda, ev sahipleri ve turistler arasındaki etkileşimin bir sonucu olarak söz konusu topluluktaki çeşitli sosyokültürel değişikliklerin algılanmasını sağlayacak olmasında yatmaktadır. Bu, bu iki aktör arasındaki sosyokültürel alışverişin nasıl algılandığını belirlemeye yardımcı olacaktır. Ayrıca, bu çalışma yerel halkın kültürünün özgünlüğünü korumasının önemini vurgulayacak ve bu konuda yerel halkın daha duyarlı olmasını sağlayacaktır.

Evrensel bir olgu olan turizm, belirli bir çevre üzerinde bazı olumsuz etkilere sahiptir. Bu etkiler ekonomik, sosyokültürel vb. her türden olabilir. Daha spesifik olmak gerekirse, turizm, belirli bir yere büyük ölçüde insan akını yaratabilmesi nedeniyle turistlere karşı kızgınlığa sebep olabilir. Etkilenme sonucu destinasyonun kültürsüzleşmesi, kültürün bizzat kendisinin kaybolması veya reddedilmesi durumlarına sebebiyet verebilir. Bunlar, belirli yöntemler aracılığıyla bu olumsuz etkileri en aza indirmeye çalışan uluslararası kurumlara turizmin olumsuz yönlerinden sadece birkaç örnektir. Örneğin 2015 yılında UNWTO, turizmin olumsuz yönlerini ele almanın tek yolunun, çoğu ülkenin ulaşmaya çalıştığı hedefleri belirleyen sürdürülebilir turizmden geçtiğini tespit etmiştir. Bu nedenle, çalışmanın amacı yerel toplulukların bölgedeki turizmin büyümesinden kaynaklı yaşadıkları olası değişiklikler hakkındaki algılarını analiz etmektir.

1.3 Varsayımlar.

Bu araştırma, Marankiari Bajo toplumunun günlük yaşamlarında turizmin sosyokültürel etkilerini nasıl deneyimlediklerini anlamak amacıyla, yerel halkın turizmin olumsuz ve olumlu etkilerine ilişkin algılarını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, yerel halkın genel olarak turizmin etkilerinin farkında olduğunu, ancak turizmin etkileri çok geniş olduğundan ve aşırı uçlara düşmediğinden, bunu olumsuz mu yoksa olumlu bir şey olarak mı nitelendireceklerini bilmediklerini varsaymaktadır. Ancak bunların nasıl azaltılacağını bilmek için analiz edilmesi gereken ara etkiler de vardır. Ayrıca, nüfusun, esas olarak bu faaliyetin getirdiği ekonomik faydalar sayesinde, kendi toplumlarında turizmin gelişmesinden memnun olduğu, dolayısıyla yerel halkın turizmin olumsuz etkilerini, olumlu etkilerin algılanmasına kıyasla en aza indirilmiş bir şekilde algıladığı varsayılmaktadır. Yukarıda bahsedilenlere rağmen halkın, turizm gelişiminin kendi toplumu üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri hakkındaki görüşlerini dürüstçe ifade ettiği varsayılmaktadır.

Öte yandan, çalışma alanı hem yerli yerleşimciler hem de yerleşimciler olması nedeniyle, turizmden doğrudan yararlanan ve bu nedenle bu faaliyetin olumsuz yönlerinden çok olumlu yönlerini algılamaya eğilimli olabilecek yerleşimcilerin bakış açısı merkez alındığında toplanan veriler tartışmayı açık hale getirecektir. Turizmin Marankiari Bajo toplumu üzerindeki genel etkileri hakkında daha dengeli bir fikir edinmek için turizmden doğrudan faydalanan yerleşimcilerin algısı anlaşılmalı ancak aynı zamanda turizmden daha az faydalanan ve değişimi daha objektif bir bakış açısıyla gözlemleyen yerel halkın algısı da sonuca dahil edilmelidir. Burada yerel halk ile yerleşimcilerin turizm etkilerine ilişkin görüşlerinin farklı olabileceği varsayılmıştır. Bu nedenle hem yerel halk hem de yerleşimciler araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

1.4 Sınırlılıklar.

Bu çalışmanın en önemli sınırlaması araştırmanın zamanıyla ilgilidir. Ekonomik nedenlerden dolayı Marankiaria Bajo topluluğuna sadece iki kez seyahat edilmiş ve her seyahatte 5 gün gibi kısa bir süre orada kalınarak araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Aynı şekilde, Peru'da 2022 yılının Mayıs ve Haziran aylarına kadar devam eden pandemi ve hükümetin getirdiği kısıtlamalar nedeniyle, topluluğun gerçekleştirdiği faaliyetlerin birçoğu askıya alınmıştı. Bu nedenle geleneklerin bir kısmını belgeleyen ve topluluğun turizm gelişimi nedeniyle sahip olduğu büyük çeşitliliği ve değişimi gösteren fotoğraflar toplanamamıştır.

Yerel halk hâlâ bölgeyi ziyaret eden turistlerin sayısı hakkında bilgi toplayan iyi bir organizasyona sahip değildir. Aynı şekilde, topluluktaki turizm projelerinin başlangıcını kaydeden belge ve fotoğraflar ya azalmış ya kötü durumda ya da kaybolmuştur. Son olarak, görüşülen kişilerin seçici hafızası da bir sınırlama olarak kendini göstermiştir. Çünkü geçmişte belirli bir kesimin katıldığı turizm faaliyetinin gelişimi sırasında meydana gelen deneyimleri veya olayları tam olarak hatırlamak oldukça zordur. Buna ek olarak, görüşülen kişilerin olumlu olayları ve sonuçları kendi performanslarına atfedebileceklerini, ancak olumsuz olayları ve sonuçları dış güçlere atfedebileceklerini açıklayan atfetme önyargısı da vardır.

1.5 Turizm ve Sosyokültürel Etkileri ile ilgili Kavramlar.

Bu araştırma, turizmin gelişimi ile sosyokültürel değişim arasındaki ilişkiye dayanmaktadır, bu nedenle bu çalışmada bahsedilen bazı önemli tanımların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Turizm Kavramı.

Burkarty Medlik (1981) turizm kavramını, insanların yaşadıkları veya çalıştıkları yerin dışına yaptıkları ve alışkın olduklarından farklı faaliyetler gerçekleştirdikleri kısa ve geçici seyahatler olarak tanımlamaktadır. Hunziker ve Krapf (1942) ise turizmi, insanların kalıcı olmamak şartıyla ikamet ettikleri yerlerin dışına seyahat etmeleri ve geri dönmeleri sonucunda ortaya çıkan ilişkiler ve olgular bütünü olarak tanımlamaktadır. UNWTO'ya (2020) göre turizm, insanların kişisel, mesleki veya iş nedenleriyle olağan çevrelerinin dışındaki ülkelere veya yerlere gitmelerini ve geri dönemlerini içeren sosyal, kültürel ve ekonomik bir olgudur.

Turizm Gelişimi.

Turizmin gelişimi, bir destinasyonun çekiciliğini artırmak ve böylece daha fazla turist çekmek için turizm sektörünü geliştirmek amacıyla hükümetin, bir kamu veya özel bir kuruluşun uygun gördüğü stratejilerin, altyapının veya diğer projelerin planlanması ve uygulanması anlamına gelir ve planlama sırasında her zaman en sürdürülebilir yolu arar (Novelli, 2008). Turizm gelişmesi aynı zamanda bir destinasyona gelen ziyaretçi sayısının ve buna bağlı olarak ziyaretçi harcamalarının ve turizm gelirlerinin artması anlamına gelir.

Turizmin Sosyokültürel Etkileri

Bir turizm destinasyonundaki sosyokültürel etkiler, ziyaretçilerin destinasyonda kaldıkları süre boyunca sürdürdükleri sosyal ilişkilerin bir sonucudur ve bu ilişkiler, yerel halk ve turistler için kolektif yaşamda ve bireysel değer sistemlerinde, davranış kalıplarında, topluluk yapılarında, yaşam tarzında ve yaşam kalitesinde değişiklikler üretebilir (Hall, 1992).

Turizmin Olumlu Sosyokültürel Etkileri.

Olumlu sosyokültürel etkiler, turizm tarafından üretilen ve turistik destinasyona, yerel halka ve onu ziyaret eden turistlere olumlu fayda sağlayan değişiklikler veya sonuçlardır. Benzer şekilde, etki düzeyi ev sahibi toplumun özelliklerine ve onu çevreleyen dış faktörlere bağlı olacaktır. Öte yandan, turizmin sosyokültürel faydaları özellikle ev sahibi toplumun yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, turistler ve bölge sakinleri arasındaki kültürel ve bilgi alışverişinin sağlanması, destinasyonun kültürüne, geleneklerine ve göreneklerine olan ilginin artırılması ve genel olarak destinasyonun imajının iyileştirilmesi açısından görülebilir (Alamilla, 2016).

Turizmin Olumsuz Sosyokültürel Etkileri.

Olumsuz sosyokültürel etkiler ne yerel halkın ne de turistlerin yararına olan ve çoğunlukla turist-yerleşik etkileşiminden kaynaklanan sosyokültürel etkilerdir. Turizmin olumsuz etkileri özellikle kamu kaynaklarının ve tesislerinin doygunluğu, artan trafik ve kentsel tıkanıklık, artan suç oranı (Gürsoy ve Rutherford, 2004), bölgede artan fuhuş (Nunkoo ve Ramkissoon, 2011), artan güvensizlik (Dyer vd, 2007) ve yerel toplumun kültürsüzleşmesi yoluyla kimlik kaybı (Alamilla, 2016).

BÖLÜM 2: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.

Arias'a (2012) göre teorik çerçeve, bir araştırma projesinin, analizin, hipotezin veya deneyin dayandığı arka plan bilgilerinin, önceki araştırmaların ve teorik değerlendirmelerin derlenmesinin ürünüdür; araştırmanın ve çalışma tasarımının dayandığı birincil ve ikincil kaynakları tanımlar. Daha sonra, mevcut çalışmanın temelini oluşturan ve önerilen değişkenlerin operasyonelleştirilmesini destekleyen teorik destekler geliştirilmiştir.

2.1.1 Turizm ve Sosyokültürel Değişim.

Turizm, her bir turistik destinasyonun ekonomik, kültürel, sosyal ve çevresel faktörlerinde değişiklikler yarattığı için dünya üzerinde büyük etkisi olan bir insan faaliyetidir. Bu etkiler ve değişiklikler, genel nüfusun ekonomik refahındaki artışın bir sonucu olarak çoğalmaktadır. Günümüzde çok daha fazla insan boş zamanlarında seyahat etme imkanına erişebilmektedir. Bu anlamda turizm, günümüzün en önemli uluslararası endüstrilerinden biri olarak kabul edilmektedir (Page ve Connell, 2006).

Turizmin bugün dünya ekonomileri içinde ne anlama geldiğini rakamlarla ifade etmek gerekirse, ana ekonomik faaliyetlerinden biri turizm olan İspanya'yı örnek verebiliriz. İspanya 2019 yılında 83.509.153 yabancı turist ağırlamıştır ve bu da 154.487 milyon Avroluk turist gelirini temsil etmektedir. İspanya 487 milyon Avro turizm geliri elde etmiştir ve bu gelir GSYH'nin %12,4'ünü oluşturmaktadır. Ancak 2020'de pandemi nedeniyle İspanya'ya sadece 18.933.103 turist geldi ve bu da 16,2 milyon Avro turizm geliri ile sonuçlandı ve medya 2020'yi "turizmin kara yılı" olarak adlandırdı. COVID 19 salgını Dünyanın tüm ülkelerindeki

ekonomik sistemleri etkiledi, ancak özellikle turizm, bu sektörün Dünyadaki bazı toplumlar için iş ve ekonomik gelir yaratmadaki önemini ortaya koydu.

Ekonomik yönünün yanı sıra, turizmin ev sahibi toplumlarda başka sonuçları da vardır. Bu sonuçlar her zaman olumlu değildir, çünkü toplumlar arasında yer değiştirmeler, aralarında etkileşim yaratarak bu faaliyetten etkilenen toplulukların yapısında çeşitli olumlu ve olumsuz sosyokültürel değişiklikler üretmektedir. (Santana, 1997; Antón ve González, 2008). Bu nedenle, ev sahibi topluluklarda turizmin sosyal ve kültürel boyuta ilişkin fayda ve maliyetlerinin belirlenmesi, özellikle turizme ekonomik bağımlılığı yüksek olan topluluklarda turizm faaliyetlerinin planlanması ve sürdürülebilir bir şekilde yönetimi önem taşımaktadır (Monterrubio ve diğerleri., 2011).

Turizmin etkilerini anlamak için yapılan çeşitli araştırmalar, turizmin ev sahibi toplulukların sosyokültürel yapılarını etkileyen önemli bir sosyokültürel ve çevresel çatışma kaynağı olduğunu ortaya koymuştur (Wall ve Mathieson, 2006). Buradan turizmin değişimin kolaylaştırıcısı olabileceği fikri çıkmaktadır, ancak bu değişimin yönü belirsizdir (Ryan, 2003). Çünkü bunlar belirli bir topluluğun üyeleri tarafından olumlu veya olumsuz olarak algılanabilir.

2.1.2 Turizmin Olumlu ve Olumsuz Sosyokültürel Etkileri.

Genel anlamda, turizmin ev sahibi toplumların yaşamlarını etkileyen hem olumlu hem de olumsuz etkileri vardır. Örneğin, turizm bir toplumun değer sistemini, yapısını ve kimliğini, aile ilişkilerini etkileyebilir ve hatta daha önce var olmayan çeşitli suç ve suçluluk türlerinin ortaya çıkmasına katkıda bulunabilir. Turizmin olumlu ve olumsuz sosyokültürel etkilerinden bazıları aşağıda ele alınmaktadır.

2.1.2.1 Turizmin Olumlu Sosyokültürel Etkileri.

Turizm uluslararası barışı, hoşgörüyü; ülkeler ve insanlar arasındaki anlayışı teşvik etmektedir. Dünyanın farklı yerlerinden gelen insanlar arasında doğrudan etkileşim yaratan küresel bir faaliyet olan turizm, farklı kültürlerden gelen insanların birbirlerini anlamalarına ve farklılıklarını takdir etmelerine yardımcı olmaktadır. Çünkü turizm, olumlu tutumlar ve yerel olanı gösterme zevki geliştirir. Seyahat, farklı kültürlere, geleneklere ve yaşam tarzlarına sahip diğer toplumlarla teması içerir, bu da insanlar ve kültürler arasında kültürel alışverişi ve anlayışı geliştirir (Korca, 1996; Yoon vd., 2001). Bu olgunun, R.B. Zajonc'un 1968'de ortaya attığı 'Salt Maruz Kalma Teorisi' ile açıklanabilir. Zajonc, bir uyarıcı ya da kişi lehine tutum

değişikliklerinin, insanın bunlara maruz kalma sıklığı ile oluştuğunu açıklamaktadır (Briñol ve diğerleri, 2000).

Turizm, otantik kültür ve geleneklerin geri kazanılmasını ve yeniden değerlendirilmesini teşvik eder. Turizm sayesinde birçok topluluk kültürlerini yeniden değerlendirebilmekte ve bir kenara bırakılmış olabilecek bazı gelenekler bir tür kültürel rönesansla yeniden kazanılabilmektedir. Bu anlamda, bir topluluğun üyelerinin semboller ve inançlar, sosyal ve kültürel değerler gibi mirasları hakkında bilgi sahibi olmaları ve aynı zamanda ortak bir gelecek vizyonuna sahip olmaları, bunları kendi toplulukları içinde uygulamaya koymaları açısından büyük önem taşımaktadır. Bu şekilde, geçmişte "gündelik" olarak adlandırılan şeyleri geri kazanabilir ve gelecek nesiller için koruyabilirler (Galilea, 1987). Çünkü pek çok kültür, geleneklerini ve inançlarını turizm yoluyla dünyaya göstermenin bir yolunu bulmaktadır. Zira çoğu ziyaretçi deneyimler ve el sanatları satın alma yoluyla yerel kültürü görmek ve yaşamak istemektedir. Ayrıca unutulmuş geleneklerin yeniden canlandırılmasına ve Dünya ile paylaşılması, yeniden değerlendirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla uygulamaya konulmasına da yardımcı olmaktadır (Acerenza, 1984). İspanya'nın Malaga kenti, güneşi ve plajlarıyla tanınan bir destinasyondur ve geçen yüzyıldan bu yana ziyaretçi sayısında artışa ve 1970'lerden bu yana kentin yapısında ve kimliğinde köklü değişikliklere neden olan güçlü bir göçe neden olmuştur. Malaga Avrupa'nın en eski şehirlerinden biridir, Fenikeliler tarafından kurulmuş ve daha sonra Roma İmparatorluğu'nun bir parçası olmuştur, bu nedenle şehir, plaj turizminin ticarileştirilmesine öncelik verildiği için bir kenara bırakılan ve tarihi binaların evlere ve otellere dönüştürülmesi için yıkılmasına ve değiştirilmesine neden olan ölçülemez değere sahip tarihi binalar ve arkeolojik alanlarla doludur. Aynı şekilde, tarihi alanların ve müzelerin bakımı da ihmal edilmektedir. Kentin kültürel kısmının değerini yeniden kazandırmak amacıyla belediye meclisi, Malaga'yı kültürel bir destinasyona dönüştürmek için diğer şeylerin yanı sıra tarihi alanların yeniden inşasını ve müzelerin bakımının iyileştirilmesini teşvik etmektedir. Bu şekilde şehrin tarihi kimliğinin bir kısmını geri kazandırmaya çalışmaktadır (Onrubia ve diğerleri, 2017).

Turizm, insanların milliyetleri ve kültürleriyle gurur duymalarını sağlar. Turistlerin seyahat etmelerinin ana nedenlerinden biri farklı kültürler hakkında bilgi edinmektir; bu da ev sahibi toplumların sakinlerinin kendi geleneklerini sergilemekten gurur duymalarını sağlar. Çünkü turizm sayesinde yerel halk, kültürleriyle gurur duymalarına yardımcı olacak faaliyetlere katılmakta, böylece kendi geleneklerine daha da yakınlaşmakta ve somut olmayan

kültürel miraslarını korumanın öneminin farkına varmaktadır. Benzer şekilde, ziyaretçiler de yerel halkın otantik ve özgün kültürüne ilgi duymaya başlar ve bu da yerel toplum arasında kültürel kimlik duygusunu geliştirir. Kültürel unsurlar, yerel el sanatları, gelenekler, müzik, danslar vb. gibi ev sahibi nüfusun ekonomik olarak faydalanabileceği bir kaynak haline gelebilir (Molina, 2018). 1991 yılında SSCB'nin varlığı sona erdi ve Belarus yeni bağımsız bir devlet olarak doğdu. Bir ulusun giyim, müzik, dil vb. gibi kendi gelenek ve görenekleriyle karakterize edildiği düşünüldüğünde, Belarus'un uzun yıllar SSCB içinde kalması, halkın ulusal kimliğinin kaybolmasından korkutuyordu. Buna karşı hükümet, ülkenin ulusal kimliğinin tanınmasına büyük katkı sağlayan iç turizmin geliştirilmesi için bir program oluşturmaya karar verdi. Bu program, yeni nesillerin köklerini daha iyi tanıması ve böylece her yaştan insan arasında özgünlük ve kimlik duygusu yaratılması için seyahat acentelerine, iç turizmin teşvik edilmesini ve okulların bu turizmin önceliğinin bir parçası haline getirilmesini içermektedir (Kravets ve De Cornago, 2008).

Turizm, toplumun sosyal yaşamını güçlendirir ve göçü önler. Turizm sayesinde bir topluluğun insanları daha fazla bütünleşir, kendi aralarında daha fazla faaliyet gerçekleştirir, bu birliktelik sosyal yaşamı güçlendirir ve aynı zamanda yerel halkın kentlere göçünü önlemeye yardımcı olur. Bunun nedeni, turizmin, sakinlerin kendi aralarındaki sosyal yaşamı ve turistlerle etkileşimi güçlendirmeye yardımcı olan etkinlikleri, festivalleri ve geleneksel şenlikleri yeniden canlandırmasıdır. Buna ek olarak, bu faaliyet çeşitli işler ve istihdam yaratarak nüfusun büyük şehirlere göç etmek zorunda kalmadan kendi toplumlarında geçimlerini sağlamalarına olanak tanır (ILO; 2016). Gjerald (2005), Norveç sakinlerinin, turizmi, kendilerini yenilenmiş hissetmelerini sağlayan ve kış aylarında birçok sakinin hissettiği konfor alanından ve izolasyondan çıkmalarına yardımcı olan bir "sosyal uyanış" biçimi olarak gördüklerini tespit etmiştir.

Turizm, ev sahibi toplumların yaşam kalitesini artırır. Aref (2011), Kim'in (2002) yaşam kalitesi kategorizasyonuna dayanarak turizm gelişimiyle ilgili dört iyi olma halini tanımlamaktadır. Aref'e göre, ilk iyi olma hali, bir topluluğun üyelerinin turizm sayesinde sahip olduğu gelir ve istihdam kapasitesini kapsayan maddi; ikincisi, yaşadıkları mahalle ya da bölgede yapılan değişikliklerden duydukları memnuniyeti ya da memnuniyetsizliği içeren toplumsal iyi olma hali; üçüncüsü, duygusal, boş zaman ve manevi iyi olma hali ve sonuncusu ise sağlık ve güvenlik ile ilgilidir. Bu esenlik düzeyleri turizmden etkilenmektedir, çünkü turizm birçok ekonomik fayda sağlamakta ve toplum içinde kamu ve özel yatırımlara yol

açarak sakinlerin ve ailelerinin yaşam kalitesinin iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Başka bir deyişle, turizm endüstrisi toplumdaki farklı grupları ilgilendiren önemli bir ekonomik faaliyettir. Buna ek olarak, bir bölgede turizm geliştiğinde, yerel nüfus tarafından kullanılabilecek birçok kamu tesisi ve hizmeti yaratılır (Andereck ve diğerleri., 2005). Bu gelişmeler diğerlerinin yanı sıra yolların, havaalanlarının, su sistemlerinin, spor ve eğlence tesislerinin, sıhhi hizmetlerin, restoranların, otellerin inşası ile ilgilidir. Meksika'nın Chiapas eyaletinde bulunan Las Nubes Ekoturizm Merkezi, yaklaşık 326 yerliye ev sahipliği yapmaktadır. Merkez 2001 yılında kurulmuş ve 2006 yılında faaliyete geçmiştir. İyi konumu ve doğal kaynaklarının yanı sıra profesyonel kişilerin turistlerin ihtiyaçlarını tam olarak karşılamak için Chiapas eyaletinde kurulmuş en başarılı merkezlerden biridir. Bu durum, sakinlerinin yalnızca turizmde iş gücünün bir parçası olmalarını değil, aynı zamanda turizm eğitimi alarak bu sektörde profesyonel olmalarını ve böylece bu topluluğun üyelerinin hem ekonomik hem de eğitim alanında yaşam kalitelerini artırmalarını sağlamıştır (Romero, 2015).

2.1.2.2 Turizmin Olumsuz Sosyokültürel Etkileri.

Turizm kültürün ticarileşmesine ve bozulmasına neden olmaktadır. Kültürün turizm yoluyla ticarileşmesi ve böylece zamanla ev sahibi toplumun geleneklerinin bozulmasına ve özgünlüğünü kaybetmesine neden olan bir faaliyet haline gelmektedir. Turizme maruz kalan yerel kültürler, turizm faaliyeti nedeniyle ticari ürünlere dönüşebilmektedir. Bu anlamda, geleneklerin ve dini törenlerin turistlerin beklentilerine göre uyarlanması, kutsal mekanların ve ibadet yerlerinin saygınlığını yitirmesi, yerel zanaatkarların daha ticari olabilmek için orijinal zanaat tekniklerini gerçek dışı veya otantik olmayan detaylarla değiştirmesi çok yaygındır (Monterrubio ve García, 2011). Benzer şekilde, birçok yazar "sahte reproduksiyonlar" şeklindeki bu el sanatlarının "havaalanı sanatı" veya "sahte popüler kültür" olarak adlandırılabilmesine işaret etmektedir (Haralambopoulos N., Pizam, A. 1996).

Öte yandan, birçok yazar turizmin ev sahibi toplulukların anadillerinin bozulmasına da yol açtığını düşünmektedir. Örneğin Butler, 1980 yılında İskoçya'nın Skye Adası'nda yaptığı bir araştırmada, ev sahibi toplulukların anadillerinin, çoğunlukla İngilizce iletişim kuran turistlerin dilleri tarafından manipüle edildiğini tespit etmiştir. Aynı durum din, dans ve ada toplumunun farklı kültürel yönleri için de geçerlidir (Butler, 1980).

Tesislerin ve ürünlerin standartlaştırılması, turizm gelişiminin bir diğer olumsuz yönüdür. Bu standartlaştırma, çoğu turist için aşına oldukları ve dünyanın her yerinde var olan

tesis ve hizmetleri istemesi nedeniyle gerçekleşir. Bu nedenle her türden ve dünyanın her yerinden farklı turistik yerlerin tüm ürün ve hizmetlerinin aynı ilkeler altında standartlaştırılması riski vardır. Bu tür eylemler özellikle otellerde ve restoranlarda görülebilir (Bindi, 2016). Calleja ve Gonzalez, 2016 yılında Meksika'nın Cozumel adasında, müzikten giyime ve gastronomiye kadar Meksika kültürünün ada genelinde nasıl ayırım gözetmeksizin metalaştırıldığını analiz etmek amacıyla bir araştırma gerçekleştirmiştir. Her yıl binlerce turist güneşin ve adanın plajlarının tadını çıkarmak için Cozumel'e geliyor, bu turistler iki gruba ayrılıyor: kruvazörler ve yarı profesyonel ya da tam profesyonel bir şekilde su altı aktiviteleri yapmak isteyen gezginler. İkincisi, turlarının başından sonuna kadar kalıplaşmış kültürel ürünlerle karşılaşır. Örneğin yerel değil ulusal bir ürün olmasına rağmen "tekila rotası" adı verilen turist turlarında satılan tekila, gastronomi konusunda restoranlar, turistlerin Meksika mutfağı hakkında sahip oldukları ön yargılı ve kalıplaşmış bir fikirden başka bir şey olmayan "tipik" Meksika yemekleri sunar. Gerçekte Meksika ve Amerikan yemeklerinin bir karışımıdır (fajitas, tacos vb). Bu yemekler Dünyanın her yerinde aynı standartlarda üretilmektedir (Calleja ve Gonzales, 2016).

Öte yandan, turizmin yarattığı standartlaşma nedeniyle özgünlüğünü yitiren tek kültürel ürün gıda ve gelenekler değildir. Modern oteller ve bu faaliyetle ilgili binaların inşası da bu olgunun bir sonucudur. Türkiye bu sorunun açık bir örneğidir. Geçen yüzyılın ortalarında Amerikalılar tarafından popüler hale getirilen temayı takip eden modern oteller inşa edilmeye başlanmış, doğal ve kültürel peyzajla uyum içinde olan geleneksel oteller bir kenara bırakılmıştır. Hilton Oteli, mimari ve hizmetle ilgili tüm batı konseptini standartlaştıran İstanbul'daki ilk modern oteldi. Ardından Boğaz'da bulunan ve büyüklüğü nedeniyle bulunduğu yerle uyumlu olmayan Tarabya Grand Otel inşa edildi; sonuç şehir içindeki kara-deniz bağlantısını bozan büyük bir duvar oldu (Atmaca ve diğerleri, 2019).

Turizm, "gösteri etkisi" yoluyla turistlerin yaşam tarzlarının, davranışlarının, tutumlarının ve değerlerinin benimsenmesine neden olmaktadır. Bu teori, bireylerin davranışlarının genellikle çevrelerinin dışındaki yabancı eylemlerin gözlemlenmesinden etkilendiğini ifade etmektedir. Bu durumda, ev sahibi bir topluluğun üyelerinin davranışları, çevrelerindeki dış etkenler olan turistlerin eylemlerinin gözlemlenmesinden etkilenir ve topluluk içindeki tutum ve değerlerinde ve genel olarak yaşam tarzlarında bir değişikliğe neden olur. Genellikle etkilenmeye en yatkın olanlar gençlerdir, çünkü turistlerin gösterdiklerine benzer veya aynı yaşam tarzını kopyalama ve arzulama eğilimindedirler. Bu

durum yerel insanların giyimlerini, konuşmalarını, tüketim kalıplarını, değerlerini, geleneklerini vs. değiştirmesine veya var olana entegre etmesine neden olur. Başka bir deyişle, birçok yerel halk, özellikle de gençler, kendi topluluklarının kültürel geleneklerine dahil olmamayı ve kendilerini Batı gelenekleri ve topluluklarının dışındaki faaliyetlerle ilişkilendirmeyi tercih ederler (Koch-Schulte, 2011).

Turizm kültürel çatışmalar yaratır. Turizmde farklı düzeylerde kültürel çatışmalar vardır: Örneğin Robinson (1999) bu çatışmaların dört boyutta ortaya çıktığını belirtmektedir: endüstri ve ev sahibi toplum arasındaki çatışmalar, turist ve ev sahibi toplum arasındaki çatışmalar, turist ve turist arasındaki çatışmalar ve son olarak ev sahibi ve ev sahibi arasındaki çatışmalar. Robinson ayrıca bu çatışmaları etkileyen belirleyicileri de açıklığa kavuşturmaktadır; bunlar ev sahibi kültürün doğası ve metalaşma derecesi, doğal ve kültürel kaynakların kullanımı ve ev sahibi toplumun turizme ekonomik bağımlılık derecesidir.

Turizm, esas olarak turistler ve yerel halk arasında ve ev sahibi toplumun üyeleri arasında meydana gelebilecek yanlış anlamalardan kaynaklanan sosyal çatışmalara neden olur. Çünkü farklı kültürler, etnik ve dini gruplar, farklı değerler, yaşam tarzları, dil ve eşit olmayan ekonomik refah düzeyi arasındaki etkileşim, kaçınılmaz olarak insanlar arasında sürtüşmelere neden olabilir (Ling ve Lim, 2007; Shadid, 2007). Genel olarak bu çatışmalar yerel topluluğu daha fazla etkilemektedir, çünkü tek bir yerde sabit kalmakta ve sürekli olarak dışarıdan gelenleri kabul etmektedirler. Turistler sürekli hareket halinde olan bireylerdir ve deneyimleri düşünce tarzlarını etkilese de genel olarak yaşamları çoğunlukla etkilenmez.

Birçok kültürel çatışma, kültürel değerlerin turizm gelişimi uğruna metalaştırılmasıyla el ele gitmektedir. Bunun bir örneği, orta yaşlı insanların kültürel değerlerinin özgünlüğünü kaybetme korkusuyla yörelerinde turizmin gelişmesi konusunda isteksiz oldukları Botsvana'dır. Buna karşın gençler, iş fırsatları ve istihdam gibi sosyoekonomik faydalarını göz önünde bulundurarak turizmin gelişmesini desteklemiştir (Mbaiwa, 2011). Mbaiwa, bu iki farklı bakış açısının farklı kuşaklardan sakinler arasında anlaşmazlık yarattığını belirtmektedir.

Turizm sosyal sorunlar yaratır. Bir toplumda turizmin gelişmesi, gençler arasında uyuşturucu kullanımı, çocuk işçiliği, seks turizmi, fuhuş, suç işleme vb. gibi nüfusu doğrudan etkileyen birçok soruna yol açabilir (Andereck vd., 2005; Diedrich ve García, 2009). Montolio ve Planells, 2012 yılında bu sorunları daha detaylı incelemek amacıyla İspanya'nın MIR

illerinde turizm ve suç artışı arasındaki ilişkiye odaklanan bir araştırma yapmış ve turizm gelişiminin bu illerdeki suç oranlarındaki artışla doğrudan ilişkili olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca, turizmin mevsimselliği ile şehirlerdeki suç seviyesi arasında doğrudan bir ilişki olduğunu, başka bir deyişle, suçun yılın daha yüksek alım gücüne sahip, turist akının fazla olduğu zamanlarda arttığını ve daha az aktif olan sezonlar gibi yılın diğer zamanlarında azaldığını bulmuşlardır.

Öte yandan suç, bir yerde gerçekleşen turizm türüyle de ilişkilidir. Örneğin, Urbanowicz (1977), O'Donnell ve diğerleri (1980), diskotek veya gece kulüpleriyle ilgili bir turist arzına sahip olan destinasyonların hem şahsa karşı işlenen suçlarda hem de mala karşı işlenen suçlarda daha yüksek suç oranlarına sahip olduğu sonucuna varmıştır.

Turizm genellikle ev sahibi toplulukların yaşadığı bölgelerde sosyal sorunların ortaya çıkmasına katkıda bulunur (Akama ve Kieti, 2007). Örneğin, Matarrita-Cascante (2010) Liberya, Kosta Rika'da yürüttüğü bir çalışmada, katılımcıların doğrudan veya dolaylı olarak turizme atfettikleri bir dizi sosyal sorun hakkında yorumda bulunduklarını ve özellikle de toplumlarında fuhuşun yaygınlaşmasının turizm gelişiminin sorumlu olduğunu belirttiklerini ifade etmiştir. Suçlar genellikle davranış sorunları, uyuşturucu kullanımı ve fuhuş gibi diğer sosyal sorunlarla ilişkilendirilmektedir (Deery vd., 2012).

Turizm aynı zamanda ırkçılık gibi sosyal sorunlara da yol açmaktadır. Mbaiwa (2005) Okavango Deltası'nda bir çalışma yürütmüş ve safari çalışanları arasında istihdam ve yönetim pozisyonlarında ayrımcılığın yanı sıra beyaz işverenler tarafından siyah işçilere kötü muamele edildiğini ve haksız yere işten çıkarıldıklarını tespit etmiştir. Buna ek olarak, ziyaret edilen 65 safari şirketinin müdür yardımcıları dışında hiçbir yöneticisinin siyah olmadığı görülmüştür.

Bir bölgede tam anlamıyla turizm geliştiğinde ulaşım fiyatları artmakta, parklara, plajlara veya doğal kaynaklara giriş kısıtlanmakta, dolayısıyla nüfusun bu temel hizmetlere erişimi sınırlı olabilmektedir (Linderová, Scholz ve Almeida, 2021). Bu durum aşırı turizmden kaynaklanmaktadır ve turistlere karşı kızgınlık ve öfke yaratabilmektedir. Barselona (İspanya) bu olgunun açık bir örneğidir. Bu şehirde yaşayanların %16'sından fazlası bu faaliyete karşıdır, bunun başlıca nedenleri arasında turistlerin parklar veya tarihi yerler gibi açık alanlarda yığılması, su gibi kaynakların azalması, genel olarak kaynakların eşitsiz dağılımı, rekreasyonel yerlere erişim açısından turistlere yerel halktan daha fazla öncelik verilmesi, kiraların artması ve diğerleri sayılabilir (Álvarez, A., 2020). Bu olumsuz etkiler, Doxey'in

(1976) sosyokültürel etkiler de dahil olmak üzere turizm gelişiminin etkilerinin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmemesi durumunda, ev sahibi nüfusun turistlere karşı misafirperver olmayacağını ve daha fazla turizm gelişimine direneceğini belirten kızgınlık endeksi ile açıklanabilir.

2.1.3 Sosyal Değişim Teorileri.

Bu araştırma insan tutum ve davranış değişikliği ile ilgilidir, bu nedenle sosyal değişim teorilerini açıklayan teorilerin sunulmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Turizm gelişimi, farklı kültürlerin buluşması, ev sahipleri ve misafirlerin tutum ve davranışları nedeniyle sosyal değişimin meydana gelebileceği bir bağlam sağlar. Aşağıda incelenen sosyal değişim teorileri şunlardır: transkültürasyon, akültürasyon, sosyal değişim teorisi, sosyal öğrenme teorisi ve sadece maruz kalma teorisi.

2.1.3.1 Transkültürasyon.

Transkültürasyon terimi 1940'larda Kübalı antropolog Fernando Ortiz tarafından yaratılmış ve işlevselci antropoloji ekolü içinde çerçevelenmiştir. Ortiz'e göre transkültürasyon genellikle göç süreçleri, resmi iktidar politikaları veya medyanın etkisiyle gerçekleşir. Transkültürasyon teriminin bir kültürden diğerine geçiş sürecinin farklı aşamalarını daha iyi ifade etmek için kullanıldığını belirten Ortiz, bu olgunun sadece farklı bir kültür edinmekten ibaret olmadığını, sürecin zorunlu olarak önceki bir kültürün kaybını veya kökünün kazınmasını içerdiğini ve buna ek olarak yeni kültürel olguların yaratılması anlamına geldiğini açıklamaktadır. Başka bir deyişle, kültürler arası geçiş, farklı kültürlerle sahip iki ya da daha fazla insan grubunun uzun süreli temas halinde olmasıyla ortaya çıkan ve kişinin kendi kültürünü terk etmesi, kaybetmesi ya da köklerinden sökmesi sürecini doğuran bir olgudur. Yani niteliksel bir sıçrama gerçekleşir ve bunun sonucunda yeni bir gerçeklik ortaya çıkar. Bu anlamda bir destinasyonda turizmin gelişmesi ve yerel halk ile ziyaretçilerin yoğun teması kültürlerarası geçiş için bir zemin oluşturabilir.

2.1.3.2 Akültürasyon.

Akültürasyon, bir bireyin (veya bir grup bireyin) köken kültürünün kalıplarını terk etmek zorunda kalmadan, sürekli ve doğrudan temas halinde olduğu bir kültürden diğerine kademeli olarak uyum sağlama sürecidir. Bu tür temaslar genellikle bir veya her iki kültürde de değişikliklere yol açan karşılıklı kültürel etkilerle sonuçlanır. Akültürasyon süreci, yeni kültürün unsurlarının dahil edilmesi ve bireyin ya da grubun kültürel kalıplarının yeniden

düzenlenmesinden oluşur; her ikisi de düşüncelerini, duygularını ve iletişim biçimlerini dış gerçeklerin taleplerine göre yeniden yönlendirme ihtiyacından kaynaklanır (Aguirre, 1982). Başka bir deyişle, akültürasyon, bir bireyin, bir grup insanın ya da bir halkın kendi kültüründen farklı olan başka bir kültürün özelliklerini ve unsurlarını edinmesi ve özümsemesi sürecidir. Bu şekilde ve çeşitli nedenlerle, birçok birey ya da sosyal grup kendi kültürlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya bırakan çeşitli kültürel unsurları değiştirmiş ya da uyarlamıştır.

Genel olarak akültürasyon süreci, baskın bir kültürün yeni özelliklerinin adaptasyonundan etkilenen zayıf kültürler tarafından daha yoğun bir şekilde yaşanır. Diğer bir deyişle, değişimler dayatılır ancak asimetrik bir şekilde (Berry, 2005); çünkü kültürlerin karşılıklı değişimi söz konusu olsa da biri her zaman diğerinden üstün ve baskın olacaktır. Ayrıca, sürecin bir denge arayışına yanıt verdiği (ki bu da sürekli bir yeniden yapılanma anlamına gelir) göz önünde bulundurulduğunda, akültürasyon doğrusal bir süreç olmaktan uzak, birbirini izleyen ilerleme ve geri çekilme, deneme ve sınama, her iki kültür arasında yakınlaşma ve uzaklaşma hareketleri şeklinde gelişir (Alsina, 1999). Turizm bağlamında akültürasyon, ev sahibi toplumların sakinlerinin turistlerin kültürünü alması ve buna uyum sağlaması, kendi kültürleri gibi benimsemesi ve kültürel çevrelerini tamamen değiştirmesi anlamına gelmektedir.

2.1.3.3 Sosyal Mübadele Teorisi.

Sosyal mübadele teorisi, tüm ilişkilerin bir fayda-maliyet analizine bağlı olarak kurulduğunu, sürdürüldüğünü veya bozulduğunu açıklar. Bu da alternatiflerin karşılaştırılmasına ve nihayetinde en düşük maliyetle en yüksek faydayı sağlayan ilişkilerin tercih edilmesine yol açar. Sosyal Mübadele Teorisi'nin önde gelen temsilcilerinden ikisi George Homans ve Peter Blau'dur. Her ikisi de teorilerini geçen yüzyılın altmışlı yıllarında geliştirmiştir. Homans'a (1971) göre, sosyal nitelikteki tüm insan davranışları bir mübadeledir. Yazara göre, iki kişi arasındaki bir ilişki, her ikisi de bundan bir ödül elde etmeyi beklerse ve bu ilişkinin sürdürülmesi beklentileri doğrulanırsa gerçekleşir, bu nedenle tüm faaliyetler mübadele özelliğine sahiptir.

Blau (1964) ise çok sayıda sosyal davranışın mübadelenin bir parçası olduğunu öne sürmektedir. Bu davranışlardan bazıları daha ilkel ve mübadeleden önce, diğerleri ise daha ayrıntılı ve mübadeleden sonradır. Turizmde bu teori turist-ev sahibi etkileşiminde geliştirilmiştir, çünkü her iki taraf da birbirlerinden bir şeyler beklemektedir; ev sahibi turistten

sunduğu deneyim karşılığında parasal bir ödül beklerken, turist de ev sahibinden ödediği para karşılığında benzersiz bir hizmet deneyimi beklemektedir. Öte yandan, bu etkileşimler ilgili kişilerin, özellikle de yerel halkın sosyal davranışlarını etkilemektedir, zira turistlerin dikkatini çekmek için davranışlarını değiştirerek, kendilerini karakterize eden özgünlüğü bir kenara bırakarak daha ayrıntılı bir hale getirebilirler.

2.1.3.4 Sosyal Öğrenme Teorisi.

Bu teori 1977 yılında Albert Bandura tarafından geliştirilmiştir. Sosyal öğrenmenin, bireyin rol model olarak aldığı çevrenin bileşenlerini gözlemleme ve taklit etme yoluyla beceri, bilgi edinme ve davranışlarını değiştirme süreci olduğunu açıklar. Sosyal öğrenme teorisi, insanların sosyal ortamlarda gördükleri davranışları gözlemleme ve taklit etme yoluyla öğrendikleri fikrine dayanır. Ayrıca bireyin başkalarının etkisinden etkilendiği fikrini de pekiştirir.

Bandura'nın açıklaması, insanların sadece kendi deneyimlerine dayanarak öğrenmediğini, aynı zamanda gözlem yoluyla, insanların başkalarının eylemlerini gözlemleyerek ve analiz ederek öğrenebileceğini anlamamızı sağlar. Bandura'ya göre gözlem yoluyla gerçekleşen üç öğrenme modeli vardır. Birincisi, gerçek bir kişinin belirli bir şekilde hareket etmesini içeren canlı model; ikincisi, bir davranışın tanımlanmasını ve açıklanmasını içeren sözlü talimat; son olarak, kitaplar, filmler, programlar veya çevrimiçi medya aracılığıyla gerçek veya hayali karakterlerin belirli davranışları sergilediği sembolik model vardır. Başkalarını gözlemleyerek yeni davranışların oluştuğu ve sonraki durumlarda bu kodlanmış bilginin eylem için bir rehber görevi gördüğü sonucuna varılabilir.

Turizm bağlamında bu teori, ev sahibi-turist etkileşiminin karşılıklı öğrenme ürünü olarak açıklanmaktadır; yani yerel halk, turistlerin davranış, konuşma veya giyim tarzlarını gözlemleyerek onlardan öğrenir ve diğer yandan turistler de yerel halkın yaşam tarzını, ideolojisini ve değerlerini analiz ederek ve benimseme arzusu duyarak öğrenebilir, çünkü her ikisi de birbirinden etkilenir. Örneğin, birçok turist ülkeyi ziyaret ettiklerinde Hint kültürünü gözlemler ve analiz eder, önce onu deneyimlerler, sonra inançlarının anlamı hakkında sözlü olarak bilgilendirilirler ve son olarak belirli davranışlara veya eylemlere bağlı dini veya manevi sembolizm vardır.

2.1.3.5 Zajonc'un Maruz Kalma Teorisi.

Sadece maruz kalma etkisi Amerikalı bir sosyal psikolog olan Robert Boleslaw Zajonc tarafından ortaya atılmıştır. Bu psikolojik olgu, belirli bir uyarıcıya ya da kişiye yönelik beğenimizin, ona ne kadar çok maruz kalırsak, yani onunla ne kadar çok etkileşime girersek, o kadar çok hoşumuza gitmesi gerçeğinden oluşur. Bu etki sosyal psikolojinin tipik bir özelliğidir ve bazen "aşinalık ilkesi" olarak da adlandırılır. Ancak bazı yazarlar bunun yalnızca uyarıcı veya nesneye yönelik ilk tutum olumlu olduğunda ortaya çıktığını öne sürmektedir (Martínez ve Campoy, 2003). Deneysel prosedür, deneklerin çok kısa süreler boyunca etkili bir şekilde nötr uyaranlara maruz bırakılmasından oluşmaktadır. Bu sunumdan sonra, deneğe ilk aşamada maruz bırakılanlarla serpiştirilmiş benzer özelliklere sahip birkaç yeni uyaran gösterilir; denek, değerlendirmenin son aşamasında ilk kez sunulan uyaran setine kıyasla başlangıçta maruz bırakılan nesneler hakkında önemli ölçüde daha olumlu değerlendirmeler yaptığında salt maruz bırakma etkisi ortaya çıkar.

Sonuç olarak, "sadece maruz kalma" teorisi, bir denek ile bir birey ya da şey arasında ne kadar çok etkileşim olursa, bu etkileşim olumlu olduğu sürece, deneğin maruz kaldığı birey ya da şey tarafından o kadar çok seveceğini ve kabul görme algısına sahip olacağını açıklamaktadır. Turizm bağlamında, bir topluluğun üyeleri turistlerle ne kadar çok etkileşime girerse, giyim tarzlarını, değerlerini, konuşma biçimlerini vs. o kadar çok sevecekleri anlamına gelir. Bu nedenle muhtemelen bu maruz kalma, dış etmenlerden yani bahsi geçen turistlerden etkilenecek yaşam tarzlarında değişiklikler yaratacaktır.

2.1.4 Turizmin Gelişimi ve Sosyokültürel Etkileri Üzerine Teoriler.

Herhangi bir teorinin işlevleri sosyal gerçekliğin tanımlanması ve analizidir; hedefleri nedensel açıklama ve genel yasaların oluşturulmasıdır. Bu durumda amaç, turizmin sosyokültürel etkilerinin gelişimini, nasıl başladığını, nasıl sona erdiğini ve sonuçlarının ne olduğunu açıklamaktır.

2.1.4.1 Butler'ın Destinasyon Yaşam Döngüsü Modeli.

Butler, 1989 yılında, Raymond Vernon'un çalışmalarına dayanarak, bir turizm destinasyonunun yaşam döngüsünün 4 aşamadan oluştuğunu açıklamıştır: keşif, katılım, gelişim, konsolidasyon, durgunluk ve gerileme veya yeniden canlanma. Her bir aşama, gelişim sürecini ve örneğin altyapı, turist akını, hizmet kalitesi vb. gibi yerin ilgili özelliklerini mükemmel bir şekilde tanımlamaktadır.

Aşama 1: Keşif. Bu aşamada, turistler belirli bir yerin doğal veya orijinal kaynakları tarafından destinasyona çekilir. Aynı zamanda bu yer, altyapı veya temel hizmetler gibi turistlere sunulacak uygun imkanlara sahip değildir. Bu aşamada yer alan herhangi bir topluluk söz konusu olduğunda, turizmden elde edilen gelir ekonomileri için fazla bir fark yaratmaz ve sosyokültürel etkiler azdır, ancak sıfır değildir.

Aşama 2: Katılım Aşaması. Bu aşamada, turistik destinasyonun yerel halkı turizm faaliyetlerine dahil olmaya başlar ve ayrıca pazarlama ve tanıtım belirtileri de görülür. Büyük olasılıkla bu aşamada yüksek sezon fikri zaten mevcuttur ve turizm acenteleri ile turist akınının organizasyonuna yardımcı olan bazı kamu kurumları da sürece dahil olmaktadır. Bu aşamada turistler ve yerel halk arasında daha fazla etkileşim olur ve bu da çoğunlukla topluluk sakinlerini etkileyen ilk sosyokültürel etkilere yol açar.

Aşama 3: Gelişim Aşaması. Bu aşamada, organizasyon ve sağlanan hizmetler artık yerel halkın elinde değil, çoğunlukla özel şirketler olmak üzere dışarıdan gelenlerin elindedir. Kültürel ve doğal cazibe merkezleri, yapay insan yapımı özellikler eklenerek belirli bir şekilde geliştirilir ve tanıtılır. Ayrıca bu aşamada, yüksek sezonda turist sayısı yerel halkın sayısını aşar ve bu da kaçınılmaz olarak her türlü sosyokültürel etkileşime neden olur. Bu aşamada nüfus, turizmin kendi toplumlarındaki etkilerini daha net bir şekilde algılar.

Aşama 4: Konsolidasyon Aşaması. Bu aşamada turist artışı azalmaya başlar. Bölgenin çoğu ekonomik olarak turizme bağlı olacaktır. Pazarlama çabalarının bölgeye ziyaretleri artırmaya çalışması ve hizmetlerin çoğunun turistlere yönelik olması olağandır ve yerel halka öncelik vermeleri için belirli kısıtlamalar vardır. Bu nedenle, özellikle bu faaliyete dahil olmayan ve turizmden herhangi bir kazanç elde etmeyenler olmak üzere, halkın bir kısmında bu faaliyete karşı muhalefet ve tedirginlik başlamaktadır.

Aşama 5: Durgunluk Aşaması. Bu aşamada, büyük olasılıkla maksimum ziyaretçi sayısına ulaşılmış ve destinasyon popülerliğini kaybetmiş ve artık o kadar çekici değildir. Genel olarak bu aşamada, turizmin toplum üzerinde yaratabileceği tüm etkiler pekiştirilmiş ve tüm kültürel ve doğal özelliklerin yerini "yapay" tesisler almıştır.

Aşama 6: Düşüş Aşaması. Bu aşamada, turistik destinasyon rekabete kıyasla popülerliğini kaybeder. Ayrıca, düşük turist akını nedeniyle, bu faaliyetle ilgili altyapı yavaş yavaş turizmle ilgili olmayan diğer altyapılarla değiştirilecektir. İlgili önlemler alınmazsa, destinasyon turizmle olan ilişkisini tamamen kaybedebilir. Sosyokültürel etkilerle ilgili olarak,

sonuçlar görünür hale gelir ve bölge sakinleri turizm faaliyetine ilişkin olumlu algılardan çok olumsuz algılara sahip olabilir.

Aşama 7: Yeniden Canlanma. Bu aşama, destinasyon yöneticileri turizmi geliştirmek için yeni ve yenilikçi faaliyetler gerçekleştirdiğinde ortaya çıkar.

2.1.4.2 Turizmin Etkilerine Uyum Biçimleri Modeli.

Doğan (1989), bulundukları bölgede turizmin gelişim aşamaları boyunca insanların, turizmin etkileriyle başa çıkmalarına yardımcı olacak stratejiler geliştirdiklerini açıklamaktadır. Bu stratejiler direnç, geri çekilme, sınırları koruma, yeniden canlandırma ve benimseme olarak adlandırılmaktadır.

Direnç: Yerel halk tarafından geliştirilen bu duygu, birçok şehirde yerel halk ile turistler arasında bir ayrım olmasından kaynaklanmaktadır. Zafer, bunun sömürgecilik, yabancı düşmanlığı ve diğer nedenlerden ötürü kızgınlık duygularından kaynaklandığını açıklar. Bu duygular, yerel halk turistik tesislere erişemediğinde veya çok sayıda turist tarafından istila edilmiş veya rahatsız edilmiş hissettikleri için rekreasyon alanlarının tadını çıkaramadığında daha da artmaktadır. Bu direniş duygusunu besleyen bir diğer faktör de yerel halk ile turistler arasındaki yaşam tarzı farkıdır. Yerel halk ziyaretçilere kıyasla genellikle daha düşük refah düzeyine sahiptir ve bu da kıskançlık ve şiddet duyguları yaratmaktadır (suç ve diğer sosyal hastalıklara yol açmaktadır). Farklı giyim, konuşma ve davranış standartları da turistler ve yerel halk arasındaki gerilimi artırabilir. Turistlerin yerel normları ihlal ettiği düşünüldüğünde, sonuç onlara karşı kızgınlık hissi ve saldırgan davranışlar olabilir.

Geri Çekilme: Bu duygu, bir toplulukta turizmin etkilerine ve değişikliklerine karşı pasif bir dirençtir, yani yerel halk turizmdeki değişikliklerden rahatsızlık duyduklarında, kendi içlerine kapanma, yabancılarla temastan kaçınma, eski gelenekleri canlandırma, kültürel ve etnik farkındalığı artırma biçimini benimserler. Bu tür bir tepki genellikle turizmin topluluğun ekonomik geçimi için kolayca vazgeçilemeyecek kadar önemli hale geldiği yerlerle ilişkilendirilir. Ancak turizmin getirdiği değişiklikler gelenekleri o kadar bozar ki topluluğun kültürel olarak hayatta kalmasına ilişkin güçlü endişe duyguları ortaya çıkar.

Sınırların Korunması: Turizmden ekonomik fayda sağlayan birçok bölge, yerel ve yabancı kültürler arasında etkili bir şekilde sınırlar oluşturarak turizmin etkilerini tamponlamaya çalışır. Bu, toplumun turizmi herhangi bir direnç ya da olumsuz duygu olmaksızın kabul etmesine yardımcı olur. Zafer, bu olguya bir örnek vermek için Bali adasında

araştırma yapan Wood'dan (1980) alıntı yapar. Wood, bu adada turistlere sunulan geleneksel dansların farklı bağlamda farklı bir anlam kazanacak şekilde fark edilmeden değiştirildiğini ve sonuç olarak turistlere dini bağlamlarında sunulmadıkları için dini ayinler olarak otantik anlamlarının korunduğunu açıklamaktadır.

Yeniden Canlandırma: Bu olgu, turizmin bir toplumun unutulmuş kültür ve geleneklerinin korunması ve kurtarılmasında bir faktör olmasıyla açıklanmaktadır. Birçok durumda, sanayileşme ve kentleşmenin etkisiyle yok olma sürecine giren gelenekler, adetler ve kurumlar yeniden canlandırılmış ve turistik cazibe merkezi haline geldiklerinde yeni bir ruh ve anlam kazanmışlardır. Turizm amaçlı sergilenen tarihi kutlamalar, festivaller ve dini törenler korunarak yerel halkın kimliğine ve bütünlüğüne katkıda bulunabilir.

Aynı şekilde, geleneksel kültürün kendisi turistik bir cazibe haline geldiğinde, bu durum geleneksel kültür unsurlarını güçlendirir ve onlarla özdeşleşmeyi artırır. Kültürün unsurlarıyla ilişkilendirilen turizm faaliyeti yerel halk tarafından daha fazla kabul görür.

Benimseme: Ev sahibi toplumun, turizmin kendi kültür ve gelenekleri üzerinde yarattığı değişim ve etkilerden memnun olduğu, turistlerin kültürüne hayranlık ve ilgi duymaktan çekinmediği, bunları modernliğin ve gelişmişliğin bir sembolü olarak gördüğü durumlar vardır. Zafer'e göre bu durum turizmi özdeşleştikleri ve bağlarını yenileyebilecekleri modern kültürün bir sembolü olarak gören yurtdışında eğitim almış gruplarda ortaya çıkmaktadır.

Bu olguya örnek olarak Zafer, Andronicou'dan (1979) alıntı yapmaktadır. Kıbrıs adasında yaptığı araştırmalara göre Andronicou, turizmin değerler, tutumlar ve davranışlar üzerindeki etkisinin, özellikle de geleneksel değerlerden çok farklı olan seks, giyim ve ahlak gibi konularda genç Kıbrıslılar tarafından herhangi bir direnç gösterilmeden kabul edildiğini belirtmektedir. Bu durum karşısında, başlangıçta bu değişikliklere direnç gösteren eski kuşak dahi kabullenici, hoşgörülü ve açık fikirli hale gelmiş görünmektedir. Görünüşe göre, batı geleneklerinin benimsenmesinden kaçınmak çok zordur, toplumlar yerli ve yabancı arasında bir denge kurmayı öğrenmelidir.

2.1.5 Marankiari Bajo Topluluğunun Bağlamı.

Marankiari Bajo'nun yerli topluluğu, varlığı boyunca hem siyasi, hem coğrafi hem de kültürel birçok süreç ve değişimden geçmiş, bu da üyelerinin yaşadıkları her bağlama ve zamana uyum sağlamasına neden olmuştur. Bu kadar çok değişimin arasında, toplumun yerel

özelliklerini kaybetme riski ortaya çıkmış, bu da kültürlerini, değerlerini ve geleneklerini gelecek nesiller için korumaya çalışan ve bunu başarmanın bir yolunu turizmde bulan liderleri arasında farkındalık yaratmıştır. Marankiari Bajo topluluğunun bağlamı aşağıda daha ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

2.1.5.1 Tarih.

Marankiari Bajo, Ashaninka etnik grubuna ait bir topluluktur. Ashaninka dil ailesi Arwak dilidir ve Cuzco, Junin, Cerro de Pasco ve Ucayali bölümlerinde toplam 359 toplulukla Peru'nun dağlık ve orta ormanlarında çeşitli köylere ayrılmıştır (Correa, 2006).

Marankiari Bajo, Junín Bölgesi, Chanchamayo İli, Perené Bölgesi'nde yer almaktadır ve Perené Nehri'nin sağ kıyısında olduğu için bu şekilde adlandırılmıştır. Chanchamayo Vadisi'ndeki ilk topluluktur. İlk yerleşimciler 1938 yılında Kimariaki'den gelmişlerdir. Marankiari adının kökeni, Bay Lázaro Paredes tarafından, çok sayıda yılanın bulunduğu yerin çok yakınından geçen bir dereye referans olarak verilmiştir. Dolayısıyla Marankiari iki terimden oluşmaktadır: Maranki (yılan) ve Kiari: (dere).

1938'den 1960'a kadar ilk yerli halk, topraklarını işgal etmek için ülkenin farklı yerlerinden gelen yabancıların varlığıyla kesintiye uğrayana kadar sorunsuz bir şekilde yaşadılar. 1990'larda kurucu aileler, topluluğu sömürgecilerden ve bazı Ashaninka ailelerinin Marankiari Bajo'nun tamamını Küçük Nüfuslu Merkez'e dönüştürerek yerli Ashaninka topluluğu statüsünü kaybetme niyetinden korumak için bir araya geldi. 1974 yılında Tarım Reformu ve Yerli Topluluklar Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle Marankiari Bajo'daki bireysel Ashaninka toprak sahipleri bir araya gelerek yerli bir topluluk oluşturmaya karar verdi.

1990'ların sonunda, topluluk "Jefe "si (sorumlu kişi) turizmi, gelenek ve göreneklerini canlandırmanın bir yolu ve aynı zamanda bir ekonomik gelir biçimi olarak gördü. Böylece, 2000 yılında Peru hükümetine bir proje sundular ve bu proje onaylandı ve profesyonellerin yardımıyla turistleri kabul etmeye başlamak için bir turizm turu tasarlamaya başladılar. 2010 yılında yerel seyahat acenteleriyle anlaşmalar yapmaya karar verdiler ve işte o zaman toplulukta turizm patlaması başladı. O tarihten bu yana 50'den fazla aile bölgedeki turizm faaliyetlerinden faydalandı.

Marankiari Bajo Yerli Topluluğu, turizmi kültürel, ekonomik ve sosyal bir faaliyet olarak geliştirmekte, Ashaninka kültürünü tanıtmaya ve korumaya yönelik faaliyetlerini sadece ve sadece turizmin geliştirilmesine adanmış bir alan olan Turist Köyü "El Remanso "da

yürütmektedir. Bu köy, gelecek nesiller için geleneklerini korumak ve topluluk üyelerinin kültürel kimliğini güçlendirmek amacıyla 2000 yılının başında topluluk üyeleri tarafından kamu kurumları ve özel kuruluşlarla birlikte geliştirilmeye başlanan bir projenin parçasıydı. Köyün sunduğu turistik imkanlar, yaklaşık üç saat süren bir tur sırasında tanıtılmaktadır. Tur, turistlerin gelişi ve topluluk üyeleri tarafından karşılanmasıyla başlar ve turistlerin köy içindeki ya da dışındaki konaklama yerlerine gitmek üzere köyden ayrılmasıyla sona erer.

Bu turun bir parçası olan faaliyetler şunlardır:

Tipik bir Ashaninka düğünü temsili: Turistler topluluğa vardıklarında, turistleri köyün merkezine götüren birkaç topluluk üyesi tarafından karşılanırlar. Burada topluluk içinde var olan evlilikle ilgili geleneksel adetler açıklanmaktadır. Bu toplulukta flörtler, müstakbel kocalarını seçen kadınlar tarafından başlatılmaktadır. Kadına karşılık verilirse, töreni gerçekleştiren kişinin topluluğun "Jefe "si (sorumlu kişi) olduğu düğün kutlamasına geçilir. Daha sonra, yeni evlilerin onuruna bir dans düzenlenir ve yörenin tipik gastronomisi ile bir akşam yemeği paylaşılır. Köyün tüm turu İspanyolca olarak gerçekleştirilir, ancak aynı zamanda turistler İspanyolcaya belirli bir çevirisi olmayan Ashaninka kelimeleri kullanılır, böylece daha eksiksiz bir kültürel alışveriş sağlanır.

Geleneksel dans: Dans, topluluğun neşe ve birlikteliğinin bir temsilidir. Köy turunun yalnızca dans ve müziğe ayrılmış bir programı vardır; bu programda turistlere dans adımları öğretilir ve aynı zamanda kullandıkları tipik müzik aletleri tanıtılır. Tipik Ashaninka dansı, insanların el ele tutuşarak bir hilal oluşturması ve davul ve flüt sesleriyle dans etmeye başlamasıyla karakterize edilir.

Tipik el sanatlarının satışı: Düğün ve tipik Ashaninka dansı sona erdiğinde, turistler köyün etrafındaki çeşitli el sanatları tezgahlarını ziyaret etmeye davet edilir. Marankiari Bajo'nun el sanatları, Ashaninka kültürü, tarihi ve inançlarına dayanmasının yanı sıra bölgeye özgü malzemelerden yapılmış olmasıyla da öne çıkmaktadır.

Bölgeye özgü egzotik hayvanların takdir edilmesi: "El Remanso" köyü, günün belirli saatlerinde görülebilen çeşitli tüylere sahip kuşların varlığını çeken yerli ağaçlar ve bitkilerle yeniden ağaçlandırılmış bir alandır. Topluluk ayrıca turistlere sergilenen birkaç vahşi hayvanı da koruma altına almıştır.

Bungalovlar: Toplulukta, insanların ve ailelerin kalabileceği ve ormanın ortasında bir gece geçirebileceği sekiz rustik bungalov bulunmaktadır. Turistik talep açısından topluluk, Chanchamayo eyaletinin toplam 52 acentesi, bir tur operatörü, 16 seyahat acentası ve 35 turist rehberi ile çalışmaktadır (MINCETUR, 2022), ancak tüm bu acentelerden 12'si günlük olarak köyü ziyaret etmek için turist getirenlerdir.

Topluluk turistlerin kaydını çok az tutmaktadır, ancak bu çalışmanın yapıldığı günlerde topluluğa gelen turist sayısı günlük 50 ila 60 kişi arasında değişmektedir; buna dayanarak topluluğun "Jefe "si ile konuşulmuş ve topluluğun her gün sahip olduğu yaklaşık turist sayısının 50 kişi olduğunu kabul etmiştir. Turistlerin nereden geldiğine ilişkin olarak topluluk herhangi bir kayıt tutulmamaktadır; ancak Junin bölümünü ziyaret eden turistlerin profiline dayanarak bir tahminde bulunulabilir. PENTUR'a göre 2018 yılında Junin departmanını toplam 1 382 139 turist ziyaret etmiş olup bunların %99,4'ü ulusal kökenli ve sadece %0,5'i yabancı kökenlidir. Aynı şekilde, Junin'i daha fazla sayıda ziyaret eden yerli turistlerin Lima'dan (%79,7), Junin bölgesinin kendisinden (%12,2) ve Pasco'dan (%1,7) geldiğini belirtmektedir; buradan, Marankiari Bajo topluluğundan Villa el Remanso'yu ziyaret eden turistlerin %99'undan fazlasının vatandaş olduğu ve başkentten geldiği sonucuna varılabilir. Junin'deki turizm istihdamına ilişkin rakamlar çok az olmakla birlikte, Junin departmanı genelinde 1649 zanaatkâr ve 36 sertifikalı tur rehberi bulunduğu ve bunlardan 11'inin Marankiari Bajo'nun ait olduğu bölge olan Chanchamayo ilinde faaliyet gösterdiği bilinmektedir (MINCETUR, 2017).

2.1.5.2 Siyasal ve Sosyal Organizasyon.

Marankiari Bajo yerli topluluğu yerel düzeyde bir Asháninka yerli örgütüdür ve Arawak dil ailesine mensuptur. Başkan Fernando Belaúnde Terry Otoyolunun 26. Km'sinde, La Merced'den Satipo'ya giden yol üzerinde, Junín Bölümü, Chanchamayo İli, Perené ilçesinde yer almaktadır.

Peru Hükümeti tarafından 25 Şubat 1975 tarihli ve 0473-ORAMS VI sayılı Dış Destek Kararı ile tanınmış, Huancayo (Junín) şehrinde 111 - 02.03.75 sayılı Ulusal Yerli Topluluk Konsolidasyon Folyosu Siciline ve Peru Ulusal Kamu Sicilleri Sistemi - Selva Central Title No. 3978 - 01.07.98, Dosya No. 097'ye kaydedilmiştir. Bölgesel Tarım Müdürlüğü Kararı N°132-2004-DRA -J/PETT.CR ile arazi tapusuna sahiptir, Mülkiyet Sicilinde 5624 - 14.09.05, Sicil Bölgesi N° VIII, La Merced Sicil Dairesi ile kayıtlıdır.

Marankiari Bajo yerli topluluğu, aynı adı taşıyan kasabanın merkezinde yer almaktadır. Bu toplulukta 327 kişi yaşamaktadır ve bunların 98'i aktif değildir, yani başka bir şehre taşındıkları, öldükleri ya da sadece bir parçası olmak istemedikleri için artık topluluğun bir parçası değildirler. Toplamda 143 aile bulunmakta olup, bunlardan 50'si tamamen turizme adanmış, diğer aileler ise ekonomik faaliyetlerini tarım, balıkçılık ve öğretmenlik gibi alanlar arasında bölüştürmektedir (Bu veriler Ocak 2022'de Komünal Jefe Saúl Quinchori Salazar tarafından sağlanmıştır).

Topluluk, mevcut Jefe'nin ölüm, faaliyetleri yürütememe veya sadece nüfusun yeni bir Jefe istediğine karar vermesi gibi çeşitli nedenlerle istifa ettiği her seferde halk oylamasıyla yeniden seçilen bir ortak Jefe'ye sahiptir.

Jefe'nin görevleri turizm faaliyetlerini koordine etmek, tarımsal faaliyetleri teşvik etmek ve topluluğun ekonomik faaliyetleri yararına ekonomik yatırımlar elde etmek arasında bölünmüştür. Jefe ayrıca toplumu ilgilendiren farklı konuların tartışıldığı toplantılar düzenlemekte ve topluluk üyeleri arasında adaletin sağlanmasından sorumludur.

Ayrıca, hem üyeleri yerli halk olan Bajo Marankiari topluluğuna hem de iş ve toprak arayışıyla ülkenin diğer bölgelerinden, özellikle de Peru'nun orta dağlık bölgelerinden bu bölgeye göç eden ve yabancı olarak da adlandırılan yerleşimcilere ev sahipliği yapan Centro Poblado Bajo Marankiari bulunmaktadır. Bu nüfus merkezinin halk oylamasıyla seçilen kendi belediye başkanı vardır, ancak yerli topluluğun tüm faaliyetleri içinde hiçbir işlevi veya gücü yoktur.

2.1.5.3 Marankiari Bajo'da Turizm Gelişimi.

Marankiari Bajo yerli topluluğu, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili geleneksel yaşam tarzlarını içeren yerli halkların ve yerel toplulukların geleneksel bilgilerine, yeniliklerine ve uygulamalarına saygı gösterilmesini ve korunmasını garanti eden önlemler yoluyla korunan ve özel bir statüsü olan Sui Generis bir topluluktur. Özellikle biyolojik kaynakların ve ilgili genetik kaynakların kullanımından adil ve eşit faydalar elde etmelerini ve bu kullanımın önceden bilgilendirilmiş rızalarına dayanmasını sağlamaktadır. (De la Cruz ve diğerleri., 2005).

1938: Marankiari Bajo'nun ilk yerleşimcileri yeni topraklar aramak üzere Kimariaki (Junín) kasabasından geldi.

1940: Topluluk ilk komünal şef Bay Lázaro Paredes tarafından yönetildi. Onun organizasyonu altında, yaşadıkları arazinin Peruvian Corporation'dan (Peru'da bulunan bir İngiliz şirketi) satın alınmasına karar verildi.

1975: Başkan Velasco Alvarado, çeşitli sosyal sektörleri örgütleyerek ve halk desteğini kanallandırmakla devrimi derinleştirmeyi amaçlayan SINAMOS Yasası'nı öne çıkaran "Tarım Reformu"nu uygulamaya koydu. Bu yasa kapsamında Marankiari Bajo topluluğu Parselli Yerli Topluluk olarak tanınır (her topluluk üyesinin kendi toprağı vardır).

1990: Marankiari Bajo'da eğitimin gelişimi İspanyolca öğretime dayanıyordu. Öğretmenlerin çoğı topluluğı aıt olmayan yerleşimcilerdi. Bu durum, öğretmenlerin topluluk üyelerinin çocukları olan öğrencilere karşı ayrımcılık yaparak ırkçılığın gelişmesine yol açtı. Öğretmenler öğrencilere İspanyolca konuşmaları, gelenek ve göreneklerini unutmaları için baskı yapmıştır.

Aşama 1: Keşif

1999: Japon antropolog Sabine Kooppe topluluğı geldi, doktorası için yerli halklar üzerine bilimsel çalışmalar yapıyordu. Bir yıl boyunca toplulukla birlikte yaşadı ve bu süre zarfında yaşadıkları ırkçılığı, gelenek ve göreneklerini kaybetmelerine tanık oldu. Sadece 25 yaşın üzerindeki insanların Ashaninka konuştuğunu fark etti. Çalışmalarının sonunda, halkı, geleneklerini gelecek nesiller için koruyabilecekleri projeler geliştirmeye teşvik ve motive etti.

1999-2016: Topluluk başkanı Bay Osvaldo Rosas Rodriguez, köylülerin geleneklerini gösterebilecekleri ve kültürel kimliklerini güçlendirebilecekleri eğitimle ilgili faaliyetler yürütmeye karar verdi. Junín bölgesindeki enstitü ve üniversitelerle, Marankiari Bajo topluluğundan öğrencilere burs ve mali yardım sağlamak için anlaşmalar yapıldı, ancak ana dillerini konuşmaları ve geleneksel kıyafetlerini giymeleri şart koşuldu.

Bu anlaşmalar, hükümet tarafından desteklenen ve düşük ekonomik kaynaklara sahip öğrencilere mali yardım sağlayan "Beca 18" adlı sosyal programın ortaya çıktığı 2016 yılına kadar yapıldı, şartlar iyi akademik puanlara sahip olmaya dayanıyor, ancak öğrencilerin kültürleri ve gelenekleri hakkında bilgi sahibi olmaya dayanmıyordu.

Aşama 2: Katılım Aşaması

2000: Bir ekoturizm geliştiricisi olan Kosta Rika vatandaşı José Antignani topluluğı geldi. Antignani, geliştirmek için turistik bir cazibe merkezi içeren yeni ekolojik alanlar

arıyordu. Marankiari Bajo'da, Antignani köylüleri turizmi geliştirme olasılığı ve bu faaliyetin sahip olduğu ekonomik faydalar konusunda bilgilendirdi. Onun yardımıyla köylüler deneyimsel turizm fikrini geliştirdiler ve bu faaliyetin gerçekleşeceği alanın temellerini sınırladılar. Bu alana "Villa el Remanso" adını verildi.

El Perené Belediyesi'nin yardımıyla alan temizlendi ve halktan toplumda turizmin geliştirilmesine katılacak gönüllüler bulmaları istendi. Toplam 30 aile gönüllü oldu ve bu ailelerin tarım için kendi arazileri yoktu (topluluktaki herkes için çok normal bir faaliyet).

Buna ek olarak, toplulukla birlikte tarımsal kalkınma projeleri geliştiren ziraat mühendisi Jose Miranda'dan da yardım alındı. Miranda, köyün tasarlanmasına ve bölünmesine yardımcı oldu; bu sayede bugün el sanatlarının satıldığı alan, toplantı alanı, tipik dansların yapıldığı alan, yemek alanı ve diğer alanlar gibi cazibe merkezlerinin bulunduğu yerler seçildi.

2001-2004: Turistik faaliyetler başladı, ancak çok fazla turist gelmedi, bu da bazı hoşnutsuzluklar yarattı ve köylülerin cesaretini kırdı. El Remanso" Köyü Temmuz 2003'te açıldı ve topluluk tarafından yönetiliyordu. Bu nedenle Marankiari Bajo'nun tüm sakinleri tarafından ortak bir bölge olarak kabul ediliyordu. Topluluk, devletin nehir kenarındaki şeridin kullanımını kendisine devretmesini sağlamayı başarmış ve alan her bir topluluk üyesi için arsalarla bölünmüştür.

2004 yılında, turist sayısının azlığı ve bunun getirdiği az sayıdaki ekonomik fayda nedeniyle, turizmle uğraşan ailelerin çoğu bölgeyi terk etmeye başladı. Sonunda sadece Eulalia Yupanki ve kocası Fidel Quinchori (şu anki Şefin babası) ve köyü kalıcı bir ev olarak kullanmaya karar veren diğer iki aile kaldı.

Aşama 3: Gelişim Aşaması

2007-2012: Bölgedeki turist sayısını artırmak için bir çözüm arayışında olan topluluk başkanı ve bölgedeki turizmin destekçisi Osbaldo Rosas Rodriguez, Bay José Antigniani köyün tanıtımı ve promosyonu alanında fikir arayışına girdi. Tanıtımın, daha sonra yerel televizyonda yayınlanacak olan programlar aracılığıyla yapılması kararlaştırıldı. Ancak bu artış uzun sürmedi, çünkü topluluk ağırlama için hazırlıklı veya eğitilmiş değildi ve gerçekleştirilecek turistik faaliyetlere ilişkin somut bir program yoktu.

Aynı zamanda topluluk, Latin Amerika ve Karayipler'de toplum kalkınması için ABD hükümetinden dış yardım alan Inter-American Foundation ile bir tarım projesi geliştirdiyordu. Bu proje ile elde edilen iyi sonuçlar sayesinde topluluk, Villa El Remanso'nun altyapısını iyileştirmek için mevcut binaların iyileştirilmesi ve dört adet bungalovunun inşa edilmesi yoluyla ek bir yatırım elde edebildi. Aynı şekilde El Perene Belediyesi ile de koordinasyon sağlanarak toplam sayısı sekize ulaşan ve bugüne kadar bakımı yapılan dört bungalov daha inşa edildi.

Aşama 4: Konsolidasyon Aşaması

2013: Marankiari Bajo'daki topluluk üyelerini planlanan turizm faaliyetlerinin organizasyonu ve geliştirilmesi konusunda eğitmek amacıyla, Marankiari Bajo'dan önce uzun yıllardır aynı turizm konseptini geliştiren Pampa Michi'nin bir topluluk üyesi olan Bay Pedro Perez davet edildi. Bay Perez, turistlerin kendilerini rahat hissetmeleri ve hoş karşılanmaları için her ailenin yerine getirmesi gereken yönetim ve görev dağılımının yanı sıra gerçekleştirilecek faaliyetler ve organizasyon konusunda topluluğa tavsiyelerde bulundu.

Aynı yıl, Marankiari Bajo'nun bağlı olduğu eyalet olan Chanchamayo'da o dönemde var olan 14 seyahat acentesi, Villa El Remanso'yu da tur programlarına dahil etmeleri için anlaşmalar yapmak üzere topluluğu ziyaret etmeye davet edildi ve bir basın toplantısı düzenlendi. Bunun turist ziyaretlerindeki artış üzerinde çok olumlu bir etkisi oldu.

2022: El Remanso Turist Köyü, Orta Yağmur Ormanları'ndaki başlıca cazibe merkezlerinden biri olup günde 60'tan fazla turist ağırlamaktadır ve bu sayı giderek artmaktadır.

2.2 İlgili Araştırmalar.

Bu araştırmanın arka planı, turizmin sosyokültürel etkileriyle ilgili önceki çalışmaların farklı bulgularını göstermek için kullanılmıştır. Önceki araştırmalar bu araştırma için bir referans ve rehber olarak yardımcı olacağı için önemlidir. Ayrıca önceki çalışmalar, sonuçların karşılaştırılmasına ve tartışılmasına hizmet edecektir.

2.2.1 Literatür taraması.

Turizm, Peru'da GSYİH'nin %3,9'unu temsil eden önemli bir ekonomik sektördür. Bu sektör yıllar içinde büyüyerek ülkede sadece turizmle geçinen birçok topluluğun gelir kaynağı haline gelmiştir. Ancak bu büyüme, turizmin bu sektöre adanmış birçok topluluğun

sosyokültürel yönleri üzerindeki hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin kontrol edilmesini zorlaştırmıştır. Peru'da, yerel halkın turizmi ekonomik kalkınma ve yaşam kalitelerini artırma aracı olarak algıladığı, ancak aynı zamanda turizmin kendi toplumlarında yarattığı sosyal ve kültürel değişimler konusunda birçok çalışma yapılmıştır.

Turizmin sosyokültürel etkileri sadece uzak topluluklarda değil, aynı zamanda her yıl binlerce yabancı turisti ağırlayan ve bu etkileşimin vatandaşların yaşam tarzını büyük ölçüde etkilediği büyük şehirlerde de ortaya çıkmaktadır. Buna bir örnek olarak, her yıl yaz aylarında şehrin güneyindeki plajlara gelen yüzlerce yabancı ve yerli turisti ağırlayan, böylece güneydeki ana erişim yollarında büyük bir trafik sıkışıklığına ve büyük bir insan yığılmasına neden olan, böylece çoğu balıkçı olan bu plajların yerel sakinlerinin gelen turistlerin çıkış gibi büyümesinden rahatsızlık duydukları Peru'nun Lima şehri verilebilir. Benzer bir olgu, dini coşkusuyla tanınan bir Peru şehri olan Ayacucho'da Kutsal Hafta sırasında meydana gelmekte ve her yıl Nisan ayında Peru'nun ana şehirlerinden gelen araç karavanlarının akınına uğrayarak fiyat değişikliklerine ve bölge sakinleri için temel hizmetlerin azalmasına neden olmaktadır (Tinoco, 2003). Larico ve Pancca (2017) Puno'daki CAPACHICA topluluğunda yaptıkları araştırmada, turizmin yaşam kalitesini iyileşmesi ve istihdam yaratması yerel halkın büyük çoğunluğu (%79) tarafından en önemli olumlu etkiler olarak tespit edilmiştir. Bu algılar daha çok ev sahibi ailelerin genç bireylerine yansımıştır, zira ekonomik faydalar onların toplulukları dışında daha iyi bir eğitim almalarına olanak tanımaktadır. Olumsuz yönlere gelince, nüfusun %100'ü turizmin geleneksel kıyafetlerin kullanımında bir kayıp yarattığını, yani geleneksel kıyafetlerini artık günlük olarak kullanmadıklarını ve sadece turistler geldiğinde ve topluluklarındaki festivaller sırasında giydiklerini belirtmiştir. Ayrıca hasat edilen ürünlerinin artık çoğunlukta tüketilmediği bilinmektedir, çünkü turistlerin geliş diyetlerinde bir değişikliğe neden olmuştur ve topluluğun gastronomisi turistlerin ihtiyaçlarına uyum sağlayacak şekilde değişmiştir.

Öte yandan, turizm Capachica sakinleri arasında çatışmalara da yol açmıştır, çünkü turizmle uğraşan aileler turizmle uğraşmayan ailelere göre %82 daha fazla gelir elde etmekte, bu da komşular ve nüfusun birbirleri ile arasındaki ilişkileri olumsuz etkilemektedir. Bu sırada turizm faaliyetlerine katılmak istemeyen aileler buna zorlanmakta, aksi takdirde yetkililer tarafından para cezasına çarptırılmakta, böylece bölge sakinleri ile yetkililer arasında daha fazla sosyal çatışma yaşanmaktadır.

Genel olarak, turizm faaliyetlerine katılmayan aileler bu ekonomik sektör hakkında en olumsuz algılara sahiptir. Flores, 2019 yılında Puno Bölgesi'ndeki Ccotos Köy Merkezi'nde bir araştırma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada Flores, turizmle daha az ilgilenen köylülerin, topluluklarında turizmin gelişmesine ilişkin tutumlarını incelemeye çalışmıştır. Turizme doğrudan katılmayan köylülerin, turizmin topluluklarında yarattığı değişikliklere karşı bireysel olarak olumsuz bir tutum sergilediklerini; turizmden yararlananların yalnızca turizm sektöründe hizmet veren iş adamları ve konaklama tesisleri olduğuna inandıklarını tespit etmiştir. Aynı şekilde, turizme doğrudan katılmayan insanlar da turistlerle etkileşime girme konusunda isteksizdir ve böyle bir etkileşim durumunda ekonomik bir fayda elde etmeyi beklemektedirler. Son olarak, turistlere sunulan tüm kültürel faaliyetlerin otantik olması nedeniyle köylülerin normal faaliyetlerini engellememekte, ancak bunlar zamanla ekonomik bir anlam kazanmakta ve böylece bir tür kültürel meta haline gelmektedir (Flores, 2019).

Böylece Peru'da turist kabul eden şehirler ve topluluklar, turizmin etkilerini az ya da çok, ama yine de yaşamaktadırlar. Her iki yerde de halk turizmi bir ekonomik kalkınma kaynağı ve yaşam kalitelerini artırmanın bir yolu olarak algılama eğilimindedir. Aynı zamanda halk, turizmin yarattığı, özellikle daha batılı yaşamı taklit etmek isteyen gençlerde, giyim ve gastronomi tarzlarında kültürel kayıp gibi çoğunlukla olumsuz olan sosyal ve kültürel değişiklikleri de fark etmektedir. Turizmin yarattığı etkilerin her iki yönünün de dikkate alınması önemlidir. Zira bu durum turizmin halk ve yetkililer tarafından daha iyi bir şekilde kontrol edilmesine ve yönetilmesine yardımcı olacaktır.

Dünya genelinde turizmin toplumların sosyokültürel yaşamını nasıl etkilediğine ve etkilemeye devam ettiğine dair çeşitli örnekler bulunmaktadır. Bu etkiler çoğunlukla olumlu olmakla birlikte, topluluklar içinde yerel halkın olumsuz olarak algıladığı birçok sosyokültürel değişikliği de beraberinde getirmektedir. Örneğin, Zhuang, Yao ve Li (2019) Çin'de turizmin geliştiği üç toplulukta yaptıkları çalışmada, turizmin köylülerin değerlerini etkilediğini, yani birçoğunun "hedonizm" ve "tembelliğe" teşvik edildiğini tespit etmiştir. Bunun nedeni, turizmin ekonomik faydaları ve devlet tarafından sağlanan faydalar sayesinde, birçoğunun çalışmayı bırakması veya işlerini en aza indirmesi ve zamanlarının çoğunu çay içerek ve masa oyunları oynayarak geçirmesi ve birçoğunun bağımlı hale gelmesidir. Bu etkiler en çok, bugüne kadar her yıl çok sayıda turisti ağırlayan ve her bir yerel kişiye 570 dolardan fazla katkı ve prim sağlayan Zili köyünde görülebilir.

Turizmin diğ er olumsuz sosyokültürel etkileri, toplulukların ahlaki ve ailevi değerlerinin değişmesi veya değiştirilmesi ile ilgili olabilir. Örneğin Alhasanat (2010) Ürdün' n Petra kentinde bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmada, bölge sakinlerinin birçoğunun turizmin topluma getirdiği faydalardan memnun olmasına rağmen, birçoğunun da turizmin bazı Petra sakinleri arasındaki bazı ahlak dışı davranışlardan sorumlu olduğundan ve Petra'daki bazı gençlerin davranışlarındaki değişikliklerin nedeni olduğundan şik yet ettiğini tespit etmiştir. Benzer şekilde, birçok katılımcı turizmin aile yapılarının ve sosyal bağların turizme katılım öncesine kıyasla zayıflamasına neden olduğu konusunda hemfikirler. Buna ek olarak, bölge sakinlerinin birçoğu turizmin Petra'da yaşam maliyetini artırdığı konusunda hemfikirler. Ayrıca turizmin gençlerin eğitimlerini erken yaşta bırakmalarına sebep olduğu konusunda da hemfikirlerdir.

Öte yandan, turizmin olumlu etkilerinden bahseden çalışmalar arasında, Botswana'da, özellikle Okavango Deltası'nda araştırma yapan Mbaiwan'ın (2005)  alışması da yer almaktadır. Burada turizmin olumlu sosyokültürel etkileri arasında eğlence, sağlık, telekomünikasyon, bankacılık ve yerel yönetim idaresi gibi çeşitli yerel hizmetlerin iyileştirilmesi, asfalt yollar, havaalanları ve uçak pistleri, oteller ve pansiyonlar gibi altyapının geliştirilmesi ve yerel toplulukların safari şirketlerinde iş aramak zorunda kalmadıkları için ekonomik bağımsızlığa sahip olmaları olumlu değerlendirilmiştir. Ayrıca, birçok köylü turizmi bir koruma biçimi ve Okavango Deltası'ndaki kültürel uygulamaları canlandırmak için bir fırsat olarak görmektedir.

Turizmin etkileri, hem ekonomik olarak bu sektöre bağımlı olan ve düşük bir gelişmişlik düzeyine sahip, hem de daha gelişmiş ve turizme çok sınırlı bir bağımlılığı olan her tür toplumda ortaya çıkmaktadır. Ancak daha düşük bir bağımlılığa sahip olan ülkeler turizmin etkilerine karşı daha büyük bir direnç göstermektedir. Bu etkiler ister olumlu ister olumsuz olsun, direncin nedeni bu toplumların temel özelliklerinin daha iyi bir eğitim, ekonomik düzey ve tüm sakinlerinin paylaştığı iyi bir yaşam kalitesi gibi çeşitli faktörlere bağlı olmasından kaynaklıdır. Ayrıca bu yerleri ziyaret eden turistlerin çoğunluğu da benzer bir yaşam tarzına sahiptir (Sharpley, 1994). Örneğin, Gjer  (2005) Norveç'in Kuzey Burnu'nda yaptığı bir çalışmada turizmin fuhuş, vandalizm, organize suç, cinsel serbestlik, yerel halkın sömürülmesi ya da hayat pahalılığının artmasında etkili olmadığını bulmuştur. Ayrıca, kadınların turizmin yerel toplum üzerindeki etkilerinin erkeklere kıyasla daha fazla farkında olduğu görülmüştür. Veriler ayrıca yaşlı katılımcıların turizmin güçlü bir sosyal

değişim aracı olduğunun genç katılımcılara göre daha az farkında olduğunu göstermektedir. Ekonomik olarak turizme bağımlı olan yerel halk, turizmi bir değişim aracı olarak çok daha fazla önemsemiş ve turizmin dengeleyici maliyet ve faydalarının daha fazla farkında olmuştur. Genel olarak, yaşlılar, erkekler ve yerel turizm endüstrisi ile bağlantısı olmayan katılımcılar turizmin toplum üzerindeki sosyokültürel etkisini inkâr edebilmiş veya görmezden gelebilmiştir.

Öte yandan, çalışmalar turizmin olumsuz etkilerinin vatandaşların da katılımıyla azaltılabileceğini göstermektedir; zira halk, turizmin kültürleri üzerinde yaratabileceği riskler konusunda bilinçlendirilirse, kültürlerini korumak için harekete geçebilecektir. Kariel ve Kariel (1980) Avusturya Alpleri'nde böyle bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu bölgede yaşayanlar, turizmin toplumları üzerindeki olası olumsuz etkileri, örneğin ev ve aile yaşamının değerlerindeki değişiklikler ve turizmin toplum içindeki yakınlığı nasıl azalttığı konusunda yüksek düzeyde farkındalığa sahiptirler. Sonuç olarak, kendileri de bölgedeki turizmin yönetimine daha aktif bir şekilde dahil olmaya karar vermişlerdir. Bölge sakinleri, mümkün olduğunca fazla yerel kontrol sağlayarak faydaların en üst düzeye çıkarılacağına inanmış ve bunun sonucunda köylüler kültürel miraslarına daha fazla değer vermiş ve turist akınının seviyesini kontrol etmişlerdir.

2.3 Literatür Taramasının Sonucu.

Bu çalışmanın literatür taramasında, turizm ve turizmin farklı toplumlar üzerindeki sosyokültürel etkileri ile ilgili farklı bakış açıları analiz edilmiştir. Çalışmalar turizmin hem olumlu hem de olumsuz yönlerine işaret etmektedir. Örneğin, olumlu etkilere bakıldığında, turizm kültürün ve otantik geleneklerin canlanmasını ve yeniden değerlendirilmesini teşvik eder, çünkü unutulmuş geleneklerin geri kazanılmasına ve dünyayla paylaşılması amacıyla uygulamaya konulmasına yardımcı olur; böylece, gelenekler yeniden değerlendirilir ve geri kazanılır ve gelecek nesillere aktarılır (Acerenza, 1984). Turizm, insanların milliyetleri ve kültürleriyle gurur duymalarını sağlar, çünkü turizm sayesinde yerel halk, kendi öz saygılarını ve kültürel kimliklerini güçlendirmeye yardımcı olan kültürel faaliyetlere katılır ve bu da yerel geleneklerinden duydukları gururu artırır (Molina, 2018). Turizm, ev sahibi toplulukların yaşam kalitesini artırır, çünkü bir destinasyonda turizm geliştiğinde, yerel nüfus tarafından kullanılacak birçok kamu tesisi ve hizmeti yaratılır (Andereck vd. , 2005).

Aynı şekilde, literatür taramasında turizmin ticarileşmeye ve kültürün bozulmasına neden olduğu, geleneklerin ve dini törenlerin turistlerin beklentilerine göre uyarlanabildiği, kutsal ve ibadet yerlerinin saygınlığını yitirebildiği, yerel zanaatkârların daha ticari olabilmek için orijinal zanaat tekniklerini gerçek dışı veya otantik olmayan detaylarla değiştirebildiği gibi turizmin olumsuz etkilerinden bahseden çalışmalara da rastlamak mümkün olmuştur (Monterrubio ve Garcia, 2011). Turizm, turistlerin yaşam tarzlarının, davranışlarının, tutumlarının ve değerlerinin "gösteri etkisi" ile benimsenmesine neden olur, çünkü turistler genellikle ev sahibi toplulukların sakinlerinin yaşam tarzlarını etkiler ve sonuç olarak topluluk içindeki davranış, tutum ve değerlerde değişiklikler sıklıkla gözlemlenir. Aynı şekilde turizm sosyal sorunlara da yol açmaktadır, çünkü bir destinasyonda turizmin gelişmesi uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığı, çocuk işçiliği, seks turizmi ve fuhuşta artışa neden olabilmektedir (Andereck vd., 2005; Diedrich ve Garcia, 2009).

Aynı şekilde, Peru'da turizm ülkedeki birçok topluluğun yaşam biçimini temsil eden çok önemli bir faaliyet olduğu için çalışmanın arka planı ulusal düzeyde analiz edilmiştir. Bu durum özellikle iç ve dış turizmin daha hareketli olduğu Paskalya Haftası gibi tatillerde ortaya çıkmaktadır. Örneğin dini coşkusuyla bilinen ve her yıl Nisan ayında Peru'nun ana şehirlerinden gelen araç karavanlarının akınına uğrayan bir Peru şehri olan Ayacucho gibi. Uluslararası alanda, turizmin gelişimine ilişkin pek çok başarılı vaka incelenmiştir, ancak bunun toplum üzerinde olumsuz etkileri de olmuştur; örneğin Norveç'in Kuzey Burnu'nda turizmin fuhuş, vandalizm, organize suç, cinsel serbestlik, yerel halkın sömürülmesi veya hayat pahalılığının artmasını etkilemediği tespit edilmiştir (Gjeral, 2005).

Sonuç olarak, literatür taramasında turizmin etkileri hakkında daha iyi bir vizyona sahip olmak için olası bakış açıları ele alınmış ve bu olayları açıklayan farklı teoriler ortaya konmuştur. Ayrıca, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, turizmden geçimini sağlayan topluluklar ve bunların nüfus ve destinasyon için hem olumlu hem de olumsuz sonuçlara ulaşmak üzere nasıl evrildiklerine dair açık örnekler araştırılmıştır. Tüm bunlar, araştırmanın net ve adil bir temele oturmasına yardımcı olacak, bu araştırmada elde edilen sonuçları açıklamaya ve nihai tavsiyelere açıklık getirmeye yardımcı olacaktır.

BÖLÜM 3: YÖNTEM

Araştırma metodolojisi, bir araştırma projesini başarılı kılmak için kullanılacak stratejidir, bu nedenle doğru araştırma yöntemi araştırmanın tüm yönünü belirler. Bu araştırma çalışmasında kullanılan metodolojinin temelleri aşağıda detaylandırılmıştır.

3.1 Araştırma Modeli.

Bu çalışmanın amacı turizm gelişiminin Mariankiari Bajo yerli topluluğu üzerindeki sosyokültürel etkilerini, bölge sakinleri tarafından algılandığı şekliyle araştırmaktır. Çalışma, yerel halkın turizme yönelik algı ve tutumlarını sosyal yapı, kıyafet değişikliği, Ashaninka dilinin kullanımı, gelenekler, uyuşturucu kullanımı, alkol ve suç ile turizmin neden olduğu ekonomik refah bağlamında incelemeyi amaçlamıştır. Bu keşifsel çalışmada veri toplamak için anket ve mülakat teknikleri kullanılmıştır.

Hernandez ve diğerleri. (2008) karma yöntemlerin bir dizi sistematik, ampirik ve eleştirel araştırma sürecini temsil ettiğini ve toplanan bilgilerden çıkarımlar yapmak (meta çıkarımlar) ve incelenen olgunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak için nitel ve nicel verilerin toplanması ve analizinin yanı sıra bunların entegrasyonunu ve ortak tartışmasını içerdiğini belirtmiştir. (Hernandez vd., 2008, s. 534). Bu çalışmada belirli bir topluluk tarafından deneyimlenen somut bir durum tanımlandığı için vaka çalışması yaklaşımı kullanılacaktır. Bernal'e (2016) göre, betimsel araştırmanın temel işlevlerinden biri, çalışma nesnesinin temel özelliklerini seçme ve bu nesnenin parçalarını, kategorilerini veya sınıflarını ayrıntılı olarak tanımlama yeteneğidir. “Benzer şekilde, tanımlayıcı araştırmalarda, bir çalışma nesnesinin olguları, durumları, özellikleri, karakteristikleri gösterilir, anlatılır, gözden geçirilir veya tanımlanır, teşhisler; profiller yapılır veya ürünler, modeller, prototipler, kılavuzlar vb. tasarlanır, ancak durumlar, olgular, fenomenler vb. için herhangi bir açıklama veya neden verilmez. Bu araştırma türü, araştırmacı tarafından formüle edilen araştırma soruları tarafından yönlendirilir ve anket, mülakat, gözlem ve döküman incelemesi ile desteklenir ve temellendirilir” (Bernal, 2016, s. 143). Hernandez ve diğerleri (2008) bu modelin, “araştırmacının sonuçları teyit etmek veya doğrulamak ve nitel ve nicel veriler arasında çapraz doğrulama yapmak, ayrıca her bir yöntemin avantajlarından yararlanmak ve zayıflıklarını en aza indirmek istediğinde kullanıldığını” (Hernandez vd., 2008, s. 557) belirtmektedir.

3.2 Evren ve Örneklem.

Bilimsel araştırmanın temel amacı, verilere dayalı sonuçlara ve çıkarımlara ulaşmak için uygun verileri kullanmaktır. Örneklem, araştırma sonuçlarının genellendiği, araştırma kapsamındaki ortak özelliklere sahip birimler kümesi olarak tanımlanabilir (Ural ve Kılıç, 2005, s.27; Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Bu tanım çerçevesinde, bu çalışmanın evrenini Junin'in Chanchamayo iline bağlı Marankiari Bajo ilçesinde yaşayan insanlar oluşturmaktadır.

Marankiari Bajo, Peru'nun başkenti Lima'ya arabayla 8 saat uzaklıkta, Perene Nehri'nin sağ kıyısında yer aldığı için bu isimle anılan Junin Bölgesi, Chanchamayo İli, Perene İlçesi'nde yer almaktadır. Topluluğun toplam nüfusu 1096 kişidir (INEI, 2017) ve bu nüfusun 143 ailesini oluşturan 327 kişi tamamen yerli yerleşimcilerden oluşmaktadır.

Marankiari Bajo'daki turist hareketleri incelendiğinde, topluluktaki turist hareketlerinin Nisan ile Ağustos ayları arasında yoğunlaştığı ve topluluğa gelen turistlerin çoğunluğunun yerli turistler olduğu, ancak az da olsa uluslararası turistlerin de bulunduğu görülmektedir. Topluluk, turistler için konaklama imkânı sağlayan 4 bungalov da dahil olmak üzere rustik bir altyapıya sahiptir.

Yukarıda belirtilen bilgilere göre, Marankiari Bajo yerli topluluğu araştırma evreni olarak seçilmiştir. Bu topluluk bölgedeki turizmden geçinen başlıca yerli topluluklardan biridir. Ayrıca, turizmin başlangıcından bugüne kadar gelişiminde rol oynayanlar hala toplulukta yaşamaktadır ve bu da turizmin yarattığı değişiklikleri tespit etmek açısından araştırmacının işini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca araştırmacıya yakın olması, bilgi toplamada zaman ve maliyet açısından avantajlar sunmaktadır ki Marankiari Bajo'nun yerel nüfusunun turizmin sosyokültürel etkilerine ilişkin algısı üzerine daha önce yapılmış bir araştırma bulunmamaktadır.

Bilimsel araştırmalarda çalışma evreninin tamamına ulaşılabileceği gibi belirli bir yöntemle seçilebilecek bir örneklemle de temsil edilebilir (Ural ve Kılıç, 2005 s.27; Serper ve Aytaç, 2000). Dolayısıyla bu çalışmada zaman, maliyet ve ulaşılabilirlik gibi nedenlerle evrenin tamamına ulaşmak yerine örneklem alma yoluna gidilmiştir. Evrenin örneklemine belirlemek için tesadüfi örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada anket uygulaması, zaman ve maliyet kısıtları gibi nedenlerle, evreni oluşturan tüm bireyler yerine, evreni temsil edebilecek düzeyde bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma için uygulanan formül sonlu evren formülüdür.

$$n = \frac{NZ^2pq}{d^2(N-1) + Z^2pq}$$

Nerede:

N = Toplam nüfus

Z α = 1,96 kare (%95 kesinlikte ise)

p = beklenen oran (bu durumda %5 = 0,05)

q = 1 - p (bu durumda 1-0,05 = 0,95)

d = kesinlik (araştırmanızda %5 kullanın).

Bu formül bu araştırmanın verilerine uygulanmıştır:

$$N = (1096 \times 0,95)^2 \times (0,05 \times 0,95) / 5^2 (1096 - 1) + 0,95^2 \times (0,05 \times 0,95)$$

$$N = 300$$

Bu faaliyet çerçevesinde, Marankiari Bajo Yerli Topluluğu ve aynı adı taşıyan ilçenin yerli ve yerli olmayan tüm yerleşimcilerinden oluşan bir katılımcı örnekleme ile çalışmanın uygun olacağı düşünülmüştür. Marankiari Bajo bölgesinin toplam nüfusu 1096'dır (INEI, 2017), ancak 143 aileden oluşan sadece 327 kişi Marankiari Bajo Yerli Topluluğu'na aittir. Örnekleme belirlemek için formül uygulandığında 300 kişilik bir sonuç elde edilmiş ve anket yapılmıştır. Bu sayı şu şekilde bölünmüştür: 150 yerleşimci topluluğun yerli halkı ve 150 kişi de topluluğa ait olmayan ancak bölgede yaşayan yerleşimcilerdir. Öte yandan, görüşmelerle ilgili olarak, yerli yerleşimciler ve kolonistler arasında toplam 20 kişiyle görüşülmüştür.

3.3 Veri Toplama Araçları.

Amacı turizm faaliyetinin sosyokültürel etkilerini belirlemek olan bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. Anket, literatür taraması yapılarak ve akademisyenlerin görüşlerine başvurularak hazırlanmıştır. Ayrıca, Bello ve diğerleri (2017) tarafından Malaw'da ve Mastura ve diğerleri (2015) tarafından Langkawi Adası'nda yapılan araştırmalar, bu araştırmanın konusu ve içeriği ile benzerlik göstermesi nedeniyle anketin hazırlanmasında yararlanılan diğer kaynaklar olmuştur. Anket 2022 yılının

Mayıs ve Haziran ayları arasında uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla cinsiyet, yaş, meslek ve yerli topluluğa veya Marankiari Bajo bölgesine aidiyetle ilgili dört demografik soru bulunmaktadır. Anketin ikinci bölümünde, olumsuz ve olumlu sosyokültürel etkilerle ilgili sorular sorulmuştur. Anketteki yanıt kategorileri 5'li Likert tipi bir ölçekle derecelendirilmiştir: Kesinlikle Katılmıyorum=1; Katılmıyorum=2; Kararsızım=3; Katılıyorum=4 ve Kesinlikle Katılıyorum=5 (Ek1).

Ayrıca, turist hareketlerinin Marankiari Bajo'nun sosyokültürel yapısında ne tür değişikliklere yol açtığını belirlemek için derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla, incelenen altı sosyokültürel boyutun her birine göre açık uçlu bir soru sorulmuştur: topluluğun sosyal yapısı; tipik kıyafet; Ashaninka ana dili; topluluk kültürü ve gelenekleri; uyuşturucu, alkol ve güvenlik, ekonomik refah ve yaşam kalitesi. Bu görüşmede "görüşme formu yaklaşımı" (yarı yapılandırılmış görüşme tekniği) kullanılmıştır (Ek2) (Punch, 2005; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu yaklaşımda, hazırlanan görüşme formu, görüşmede ele alınacak ana konu ve sorunlarla genel bir yapı belirler; diğer yandan araştırmacının soruları ifade etme biçimini ve soruların sırasını değiştirmesine olanak tanır (Punch, 2005: 167; Yıldırım ve Şimşek, 2016: 130).

3.4 Verilerin Toplanması.

Araştırma sorularına yanıt bulmak için anketler ve yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Anketlerin 150'si Marankiari Bajo Topluluğu'nun yerli yerleşimcileriyle, 150'si de kolonistlerle (topluluk topraklarında yaşayan göçmenler) olmak üzere 300 kişiyle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada ilk olarak deneklerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, meslek ve topluluk üyeliği) frekans ve yüzde dağılımları ile verilmiş, anketin ikinci bölümünde ise Marankiari Bajo topluluğunda turizmin hem olumlu hem de olumsuz etkilerine ilişkin değişkenler analiz edilmiştir. Buna ek olarak, turizmin bölge halkı üzerindeki sosyokültürel etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin yargıları değerlendirmek için, her bir ifade frekans ve yüzde dağılımlarının yanı sıra aritmetik ortalama ve standart sapmalar hesaplanarak analiz edilmiştir. Görüşmeler, Marankiari Bajo'nun yerel sakinleri ve yerlileri ile (20 kişi), 18 ila 60 yaş aralığında olan ve turizmin başlangıcından bu yana turizmin gelişimini bilen ve katılan kişilerle gerçekleştirilmiştir. “Görüşmenin sosyal bilim araştırmalarında yaygın olarak kullanılmasının nedeni, insanların bakış açıları, deneyimleri, duyguları,

görüşleri ve inançları hakkında bilgi toplamak için çok etkili bir yöntem olmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016,p. 136).

3.5 Verilerin Analizi.

Araştırmanın niceliksel verileri spss programı ile analiz edilmiştir Görüşme sonucu elde edilen veriler ise ana temalar etrafında kodlanarak çözümlenmiştir.

BÖLÜM 4: BULGULAR

Marankiari Bajo bölgesinden ankete katılanların yarısı (%50) Yerli Topluluk üyesi, diğer yarısı (%50) ise yerleşimcidir. Katılımcıların çoğu erkeklerden (56,3) ve %43,7'si kadınlardan oluşmaktadır. Yaş grubu değişkenine gelince, Aşağı Marankiari bölgesinden katılımcıların %19'u 18 ila 30 yaş arasında, %30,7'si 31 ila 40 yaş arasında ve %42,3'ü 41 ila 50 yaş arasında, 24'ü (%8) 51 ila 60 yaş arasındadır. Son olarak, katılımcıların meslekleri turizm (%42,3), ticaret (%16), tarım (%27,7), balıkçılık (%2,3) ve diğer alanlar (%11,7) ile ilgilidir.

4.1 Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri.

Araştırma katılımcılarının demografik özellikleri dört başlık altında toplanmıştır: Marankiari Bajo Yerli Topluluğu üyeliği, cinsiyet, yaş grubu ve istihdam.

Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri	Kategori	Frekans	Geçerli Yüzde (%)	TOTAL	
				Frekans Toplam	Geçerli Yüzde (%) Toplam
Marankiari Bajo topluluğu üyesi	EVET	150	50	300	100.0
	HAYIR	150	50		
Cinsiyet	BAY	131	43.7	300	100.0
	BAYAN	169	56.3		
Yaş	18'den 30'a	57	19	300	100.0
	31'den 40'a	92	30.7		
	41'den 50'ye	127	42.3		
	51'den 60'a	24	8		
	Turizm	127	42.3		
İstihdam	Ticaret	48	16	300	100.0
	Tarım	83	27.7		
	Balık tutma	7	2.3		
	Diğer	35	11.7		

4.2 Olumlu ve Olumsuz Sosyokültürel Etki Maddelerinin Faktör Analizine Uygunluğu.

Veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığını görmek için KMO testi ve Barlett küresellik testi yapılmıştır. KMO testi, KMO testinden elde edilen değer 1'e ne kadar yakınsa değişkenler arasındaki ilişkinin o kadar yüksek olduğunu gösterir. Sonuçlar, pozitif sosyokültürel etkiler ölçeği için KMO örneklem yeterliliğinin 0,794 olduğunu ve değişkenler arasındaki ilişkinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Bartlett'in küresellik testi, korelasyon matrisinin bir özdeşlik matrisi olduğu hipoteziyle çelişmektedir; bu da değişkenlerin ilişkili olmadığını ve dolayısıyla yapı tespiti için uygun olmadığını gösterir. Barlett testi sonucu pozitif sosyokültürel etkiler ölçeği için 0.000 olarak bulunmuştur. Bu sonuç $\alpha \leq 0.05$ anlamlılık düzeyinden daha düşük olduğu için değişkenler arasındaki korelasyonların anlamlı ve verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Tablo 2

Olumlu Sosyokültürel Etkiler değişken maddeleri için KMO ve Bartlett testi

KMO ve Bartlett testi	
Kaiser-Meyer-Olkin örneklemeye yeterliliği ölçüsü	0.794
Bartlett'in küresellik testi	2656.853
Yaklaşık ki-kare	153
Anlamlılık	0.000

Tablo 3'te görüldüğü üzere, olumsuz sosyokültürel etkiler ölçeği için KMO örneklemeye yeterliliği 0.771'dir, bu da maddeler arasında yüksek bir korelasyon olduğu anlamına gelmektedir.

Tablo 3

Olumsuz Sosyokültürel Etkiler Değişkeni Maddeleri için KMO ve Bartlett Testi

KMO ve Bartlett testi	
Kaiser-Meyer-Olkin örneklemeye yeterliliği ölçüsü	0.771
Bartlett'in küresellik testi	2188.701
Yaklaşık ki-kare	153
Sig.	0.000

4.3 Olumlu ve Olumsuz Sosyokültürel Etki Maddelerinin Faktör Analizi.

Faktör analizi, bir dizi gözlenen değişken içindeki korelasyonların yapılandırılmasını açıklayan altta yatan değişkenleri veya faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Faktör analizi genellikle daha fazla sayıda değişkendeki gözlemlenen varyansın çoğunu

açıklayan az sayıda faktörü tanımlamak için veri azaltmada kullanılır. Bir faktöre yakın olan maddeler en kabul edilebilir olanlardır; tersine, 0.40'tan daha az yük veren maddeler dikkate alınamaz.

Tablo 4

Olumlu Sosyokültürel Etkilere İlişkin Maddelerin Faktör Analizi

Olumlu Sosyokültürel Etkiler	Faktör Yükleri
1. Kadınlar turizm sayesinde ekonomik bağımsızlık için daha iyi fırsatlara sahiptir.	0.417
2. Turistler genel olarak toplum tarafından iyi karşılanmaktadır (turizme katılan ve katılmayan insanlar).	0.542
3. Köylüler, istedikleri zaman topluluğun turizm faaliyetlerine katılmakta özgürdür.	0.5
7. Turizm hem turizm hem de turizm dışı katılımcıların geleneksel kıyafetleriyle gurur duymalarını sağlamıştır.	0.669
8. Turizm sayesinde tüm topluluk üyeleri geleneksel kıyafetlerini oluşturan her bir giysi ve aleti tanımakta ve sahip oldukları kültürel önemin farkındadır.	0.67
9. Turizme katılsın ya da katılmasın tüm köylüler geleneksel kıyafetlerini giymektedir.	0.681
13. Turizmin gelişmesi sayesinde Ashaninka dili hem turizme katılanlara hem de katılmayanlara öğretilmektedir.	0.616
14. Turizm sayesinde, yerli topluluk nüfusunun çoğu Ashaninka dili hakkındaki bilgilerini geliştirmek ve çocuklarına öğretmekle ilgilenmektedir.	0.694
15. Turizm sayesinde Ashaninka dilini konuşmaktan duyduğunuz gurur arttı, özellikle de turistler veya yabancılar varsa.	0.607
19. Turizm yerel kültürü canlandırmıştır (kültürel faaliyetler eskisinden daha sık gerçekleşmektedir).	0.539
20. Geleneksel yiyecek ve içecekler hem köylüler tarafından düzenli olarak tüketilmekte hem de turistlere satılmak üzere hazırlanmaktadır.	0.47

21. Turizm, ölebilecek olan kültürel mirası korumaktadır.	0.611
25. Turizm sayesinde toplum içinde güvenlik kameraları gibi gözetim sistemleri artmıştır. *	0.129
26. Turizm, toplumun suç ve vandalizmle başa çıkmak için daha iyi organize olmasına yol açmıştır. *	0.168
27. Turizm bölgedeki güvenliği artırmıştır (belediye, turistler topluma geldiğinde sorun yaşanmaması için polis güvenliği sağlamaktadır). *	0.147
31. Turizm faaliyetleri yerel nüfusa (hem turizme katılan hem de katılmayan yerel halk) iş imkanı sağlar.	0.442
32. Turizm sayesinde toplumdaki kamu sağlığı hizmetleri iyileşmiştir.	0.485
33. Turizm iyidir çünkü turistler tarafından harcanan para yerel ekonomiyi canlandırır ve yerel işletmeler için iyi olur.	0.416

* Bu maddeler faktör yükleri 0.40'ın altında olduğu için çıkarılmıştır.

Toplam ölçek puanı ile korelasyon göstermedikleri ve güvenilir olmadıkları için 0.40'ın altındaki tüm maddeler sonuçlardan çıkarılmıştır. Olumsuz sosyokültürel etkiler ölçeğinden üç madde çıkarılmıştır (25, 26 ve 27 numaralı maddeler), bunların hepsi uyuşturucu, alkol ve güvensizliğin ortaya çıkmasıyla ilgilidir.

Tablo 5

Olumsuz Sosyokültürel Etkiler Değişkenine Ait Maddelerin Faktör Analizi

Olumsuz Sosyokültürel Etkiler	Faktör Yükleri
4. Topluluk yapısı (turizm, balıkçılık, ticaret vb. işlerle uğraşan ailelerin ayrılması) köylüler arasında rahatsızlık ve sorunlara (kısırçılık, anlaşmazlık vb.) yol açmaktadır.	0.57
5. Turizm nedeniyle toplumun genç nüfusu, kendi kültürlerini bir kenara bırakarak genel olarak turistlerin davranışlarını taklit etme eğilimindedir.	0.633
6. Turizm, insanların iş ve ilgili turizm fırsatları arayışıyla bölgeye göç etmesini teşvik etmiştir.	0.64

10. Turizm, insanların giyim kuşamlarında batı kültürünü takip ederek yaşam biçimlerini değiştirmiştir (Geleneksel kıyafetlerinizden ziyade normal kıyafetler giyerek kendinizi daha rahat hissedersiniz).	0.724
11. Turizm, tipik elbiseyi oluşturan giysilerin bileşiminde değişiklikler yaratmıştır (tipik elbisenin bazı bileşenleri geleneksel olmayan giysiler için eklenmiş veya değiştirilmiştir).	0.665
12. Turizme katılan köylüler geleneksel kıyafetlerini sadece ve sadece turizm faaliyetlerine katıldıkları zaman giymektedirler.	0.712
16. Turizme katılan köylüler Aşaninka dilini yalnızca turistler varken veya turistik faaliyetler gerçekleştirirken konuşmaktadır.	0.695
17. Turizm sayesinde halk Aşaninka dilini sadece turistlerin ilgisini çekmenin bir yolu olarak görmekte, kültürel bir varlık olarak görmemektedir.	0.724
18. Turizme katılmayan köylüler (tüccarlar, balıkçılar, vb.) günlük yaşamlarında çok az Aşaninka konuşmaktadır.	0.692
22. Turizm, yabancı müzik dinlerken kendinizi yerel müzik dinlemekten daha rahat hissetmenize neden oldu.	0.557
23. Turizm, yerel sanat ve el sanatlarının tamamen ekonomik bir değere sahip olmasına yol açmıştır (bunlar sadece turistlere sunulmak üzere yapılmaktadır).	0.568
24. Turizmin gelişmesi, gelenek ve kültürünüzün ekonomik ve ticari amaçlar için kullanıldığını (gösteri işi) ve özgünlüğünü (varlık duygusu) kaybettiğini hissettiriyor.	0.507
28. Turizm, toplumda alkol tüketiminin ortaya çıkmasına neden olmuştur.*	-0.11
29. Turizm, toplumda suç veya vandalizmin ortaya çıkmasına neden olmuştur. *	-0.083
30. Turizm, toplumda uyuşturucunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. *	-0.01
34. Turizm sadece turizm faaliyetlerine katılan insanlara ekonomik olarak fayda sağlar.	0.449
35. Turizm, nüfusun toplum kaynaklarına erişiminin sınırlı olmasına	0.47

neden olmuştur (su, kamu alanlarından yararlanmada zorluk, elektrik, vb.)

36. Turizmin gelişmesi, yerel makamları kamu tesislerinin bakımını iyileştirmeye teşvik etmemiştir (asfalt yollar, içme suyu gibi temel hizmetlerin kurulması, vb.) * 0.357

* Bu maddeler çıkarılmıştır çünkü faktör yükleri

Toplam ölçek puanı ile korelasyon göstermedikleri ve güvenilir olmadıkları için 0.40'ın altındaki tüm maddeler sonuçlardan çıkarılmıştır. Buna göre, olumsuz sosyokültürel etkiler ölçeğinden 4 madde çıkarılmıştır (28, 29, 30 ve 36 numaralı maddeler); bunlardan 3'ü uyuşturucu, alkol ve güvensizliğin ortaya çıkmasıyla ilgilidir ve biri ekonomik refah kategorisindedir (Tablo 5).

Tablo 6

Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Güvenilirlik İstatistikleri

Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Güvenilirlik İstatistikleri		
Cronbach's alpha	Standartlaştırılmış maddelere dayalı Cronbach's alpha	Madde Sayısı
0.837	0.845	15

Cronbach's Alpha, bu araştırma için kullandığımız aracın güvenilirliğini belirlemek için kullanılır. Bu araştırma için, olumlu sosyokültürel etkilere ilişkin olarak, Cronbach's Alpha güvenilirlik düzeyinin kabul edilebilir olduğunu göstermektedir (0.845).

Tablo 7

Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Güvenilirlik İstatistikleri

Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Güvenilirlik İstatistikleri		
Standartlaştırılmış Cronbach's alpha	Standartlaştırılmış maddelere dayalı Cronbach's alpha	Madde Sayısı
0.869	0.875	14

Cronbach's Alpha, bu araştırma için kullandığımız aracın güvenilirliğini belirlemek için kullanılır. Bu araştırma için, olumsuz sosyokültürel etkilerle ilgili olarak, Cronbach's Alpha güvenilirlik düzeyinin kabul edilebilir olduğunu göstermektedir (0.875).

4.4 Pozitif ve Negatif Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler.

Bu çalışmada istatistikler, gerçekliği ölçmemizi ve analiz etmemizi sağlayan unsurlara sahip olmamızı sağlamanın yanı sıra, araştırmacının anketlerde toplanan ve aşağıda gösterilen bilgileri işlemesine, tanımlamasına ve analiz etmesine olanak tanır.

4.4.1 Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler.

Turizmin olumlu sosyokültürel etkilerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo 8 'de verilmiştir. Turizmin, kadınların ekonomik bağımsızlığı gibi toplum yapısında olumlu değişikliklere yol açtığı düşünülmektedir ve araştırmaya katılanların çoğu turizmin geleneksel kıyafetleri canlandırdığı ve bundan gurur duymalarını sağladığı konusunda hemfikirdir. Ayrıca, anketi cevaplayanlar geleneksel Ashaninka dilinin yeniden değer kazandığı ve dilsel kimlikleriyle gurur duymaya başladıkları konusunda hemfikir. Öte yandan, daha az sayıda kişi turizme katılsın ya da katılmasın tüm bölge sakinlerine ana dilin öğretildiğini söylemektedir ki bu da toplum içinde iyi bir entegrasyonun işareti olabilir.

Nüfusun büyük bir kısmı turizmin, tipik içecek ve yiyecekleri de dahil olmak üzere kültür ve geleneklerini canlandırmaya yardımcı olduğu konusunda hemfikirdir. Bu nedenle birçok köylü turizmi kültürlerini korumanın bir yolu olarak görmektedir. Öte yandan, tüm köylüler turizmin toplum sağlığını ve altyapısını iyileştirdiği konusunda hemfikir değildir ve tüm köylüler turizmin topluma getirdiği ekonomik faydaların farkında değildir. Bu durum, yerel nüfusun, özellikle de yerleşimcilerin, turizmle geçinen yerli nüfusa kıyasla turizm gelişiminden yeterince ekonomik fayda sağlayamadığının bir işareti olabilir.

Tablo 8

Olumlu Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler

Olumlu Sosyokültürel Etkiler	Ortalama	Standart Sapma	Mod	Medyan
1. Kadınlar turizm sayesinde ekonomik bağımsızlık için daha iyi fırsatlara sahiptir.	3.89	0.859	4	4
2. Turistler genel olarak toplum tarafından iyi karşılanır (turizme katılan ve katılmayan insanlar).	4.26	0.702	4	4
3. Köylüler istedikleri zaman topluluğun turizm faaliyetlerine katılmakta özgürdür.	4.06	0.834	4	4
7. Turizm, hem turizm hem de turizm dışı katılımcıların geleneksel kıyafetleriyle gurur duymalarını sağlamıştır.	4.04	0.737	4	4
8. Turizm sayesinde tüm topluluk üyeleri geleneksel kıyafetlerini oluşturan her bir giysi ve aleti tanımakta ve sahip oldukları kültürel önemin farkındadır.	4.02	0.706	4	4
9. Turizme katılsın ya da katılmasın tüm köylüler geleneksel kıyafetlerini giymektedir.	3.86	0.793	4	4
13. Turizmin gelişmesi sayesinde Ashaninka dili hem turizme katılanlara hem de katılmayanlara öğretilmektedir.	3.99	0.836	4	4
14. Turizm sayesinde, yerli topluluk nüfusunun çoğu Ashaninka dili hakkındaki bilgilerini geliştirmek ve çocuklarına öğretmekle ilgilenmektedir.	3.97	0.769	4	4
15. Turizm sayesinde, özellikle turistler veya yabancılar varsa, Aşina dilini konuşmaktan duyduğunuz gurur arttı.	4.08	0.696	4	4

19. Turizm yerel kültürü canlandırdı (kültürel faaliyetler eskisinden daha sık gerçekleşiyor).	3.93	0.751	4	4
20. Geleneksel yiyecek ve içecekler hem köylüler tarafından düzenli olarak tüketilmekte hem de turistlere satılmak üzere hazırlanmaktadır.	4.02	0.708	4	4
21. Turizm, ölebilecek olan kültürel mirası korumaktadır.	3.98	0.795	4	4
31. Turizm faaliyetleri yerel nüfusa (hem turizme katılan hem de katılmayan yerel halk) iş imkanı sağlar.	3.16	1.017	4	3
32. Turizm sayesinde toplumdaki kamu sağlığı hizmetleri iyileşmiştir.	2.98	1.038	4	3
33. Turizm iyidir çünkü turistler tarafından harcanan para yerel ekonomiyi canlandırır ve yerel işletmeler için iyidir.	2.91	1.001	2	3

Ölçek: 1= Kesinlikle katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle katılıyorum

Turizmin olumsuz sosyokültürel etkilerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo 9 'da verilmiştir. Halk tarafından algılanan olumsuz etkilerin tanımlanmasıyla ilgili olarak, yerel halk turizmin, turizmle ilgisi olmayan ailelerin turizmle ilgilenen insanlarla huzursuzluk ve yanlış anlamalar hissetmesine neden olduğu konusunda hemfikirdir. Öte yandan, köylülerin çoğu, topluluktaki gençlerin turistlerin davranışlarını taklit etmeye meyilli olduklarını ve kendi geleneklerini unutacaklarından korktuklarını, bunun da daha fazla fırsat arayışıyla Marankiari Bajo'ya taşınan daha fazla yerleşimcinin topluluğa göçünün artmasıyla daha da kötüleştiğini düşünmektedir. Bu durum, ankete katılanların çoğunluğunun bölgeye özgü olmayan yabancı modaları takip etme eğilimi olduğu konusunda hemfikir olduğu giyim tarzına da yansımaktadır ve halk, geleneksel kıyafetlerin sadece El Remanso'da turistlerin önünde giyildiğini, çünkü dışarıda, günlük yaşamlarında geleneksel kıyafetlerin giyilmediğini düşünmektedir. Ashaninka dilinin kullanımında da benzer bir durum söz konusudur. Katılımcıların çoğunluğu bu dilin turistlerin ilgisini çekmek için kullanıldığını düşünmektedir, çünkü günlük konuşmalarda bu dilden çok az yararlanılmaktadır.

Nüfusun, örneğin müzik gibi yabancı kültürlerden etkilendiğine dair yaygın bir his vardır. Öte yandan yerel halk, yerel el sanatlarının satışının, kültürlerinin ticari ve ekonomik düzeyde sömürülmesinin bir biçimi olduğunu düşünmektedir. Son olarak, yerel halk turizmin faydalarının genel nüfus için eşit olmadığını kabul etmektedir, ancak turizmin gelişmesi toplumun bölgedeki doğal kaynaklarına erişimini büyük ölçüde azaltmamıştır.

4.4.2 Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler.

Tablo 9

Olumsuz Sosyokültürel Etkiler için Tanımlayıcı İstatistikler

Olumsuz Sosyokültürel etkiler	Ortalama	Standart Sapma	Mod	Medyan
4. Topluluk yapısı (turizm, balıkçılık, ticaret vb. işlerle uğraşan ailelerin ayrılması) köylüler arasında rahatsızlık ve sorunlara (kıskançlık, anlaşmazlık vb.) yol açmaktadır.	3.82	1.051	4	4
5. Turizm nedeniyle topluluğun genç nüfusu, kendi kültürlerini bir kenara bırakarak genel olarak turistlerin davranışlarını taklit etme eğilimindedir.	4	0.776	4	4
6. Turizm, insanların iş ve ilgili turizm fırsatları arayışıyla bölgeye göç etmesini teşvik etmiştir.	3.9	0.862	4	4
10. Turizm, giyim kuşamlarında batı kültürünü takip ederek insanların yaşam biçimini değiştirmiştir (Geleneksel kıyafetlerinizden ziyade normal kıyafetler giyerek kendinizi daha rahat hissedersiniz).	3.85	0.783	4	4
11. Turizm, tipik kıyafeti oluşturan giysilerin bileşiminde değişiklikler yaratmıştır (tipik kıyafetin bazı bileşenleri geleneksel olmayan giysiler için eklenmiş veya değiştirilmiştir).	3.84	0.854	4	4

12. Turizme katılan köylüler geleneksel kıyafetlerini sadece ve sadece turizm faaliyetlerine katıldıkları zaman giymektedirler.	3.89	0.863	4	4
16. Turizme katılan köylüler Aşaninka dilini yalnızca turistler varken veya turistik faaliyetler gerçekleştirirken konuşmaktadır.	4.06	0.679	4	4
17. Turizm sayesinde halk Aşaninka dilini sadece turistlerin ilgisini çekmenin bir yolu olarak görüyor, kültürel bir varlık olarak değil.	3.99	0.747	4	4
18. Turizme katılmayan köylüler (tüccarlar, balıkçılar, vb.) günlük yaşamlarında çok az Aşaninka konuşmaktadır.	4.04	0.686	4	4
22. Turizm, yabancı müzik dinlerken yerel müzik dinlemekten daha rahat hissetmenizi sağladı.	3.92	0.757	4	4
23. Turizm, tamamen ekonomik değeri olan (sadece turistlere sunulmak için yapılan) yerel sanat ve el sanatlarının ortaya çıkmasına neden oldu.	4.03	0.656	4	4
24. Turizmin gelişmesi, gelenek ve kültürünüzün ekonomik ve ticari amaçlar için kullanıldığını (gösteri işi) ve özgünlüğünü (varlık duygusunu) kaybettiğini hissettiriyor.	3.95	0.702	4	4
34. Turizm sadece turizm faaliyetlerine katılan insanlara ekonomik olarak fayda sağlar.	4.01	0.869	4	4
35. Turizm, nüfusun toplum kaynaklarına (su, kamu alanlarından yararlanma zorluğu, elektrik, vb.) sınırlı erişimine neden olmuştur.	2.93	0.948	3	3

Ölçek: 1=Kesinlikle katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle katılıyorum

4.5 Görüşmelerin Analizi: Nitel Sonuçlar.

Araştırmanın bu bölümünde, Marankiari Bajo'nun yerli yerleşimcileri ve kolonicileri ile yapılan görüşmeler analiz edilecektir. Görüşmeler içerik analizine tabi tutulmuş ve topluluğun sosyal yapısı, geleneksel kıyafetler, Ashaninka ana dili, topluluğun kültür ve gelenekleri, uyuşturucu, alkol ve güvensizliğin ortaya çıkışı ve ekonomik refah ile ilgili altı tema belirlenmiştir.

Topluluğun Sosyal Yapısı

Şekil 2: El Remanso'daki Topluluk Buluşma Yeri.

Pozitif Yorumlar

Toplulukta turizmin gelişmesi kadınları ekonomik olarak bağımsız hale getirmiştir. Genelde toplulukta sadece erkekler çalışır ve kadınlar ile çocuklar bu gelire bağımlı olurlar. Ancak son dönemlerde kadınlar, özellikle de anneler, El Remanso'da el işi satmak ya da dans etmek gibi faaliyetlerde bulunma fırsatına sahiptirler ve artık bu şekilde topluluk faaliyetlerinin aktif ve önemli bir parçası haline gelmektedirler. Bu konuyla ilgili olarak bir katılımcı şunları kaydetti:

“Las madres de familia de la comunidad pueden educar a sus hijos con el trabajo que desempeñan en El Remanso. Anteriormente ellas no tenían esta fuente de ingreso, sin embargo, ahora pueden vender sus productos y artesanías a los turistas.”(P1)

[Topluluğun anneleri El Remanso'da yaptıkları iş sayesinde çocuklarını eğitebiliyorlar. Daha önce bu gelir kaynağına sahip değillerdi, ancak şimdi ürünlerini ve el işlerini turistlere satabiliyorlar].

Öte yandan, turizm toplumu birbirine daha da yakınlaştırdı ve turizmle ilgili projelerde birbirlerini destekliyorlar, bu da sonuçta herkesin yararına oluyor. Bir yanıtta şöyle denmektedir:

“Nosotros como nativos nos hemos unido más para hacer que el turismo funcione, por ejemplo, la carretera de la entrada a la comunidad la arreglamos con ayuda de las autoridades.” (P16)

[Biz yerliler olarak turizmin gelişmesi için daha fazla bir araya geldik, örneğin topluluğun girişindeki yolu yetkililerin yardımıyla onardık.]

Negatif Yorumlar

Turizm bazı sosyal uyuşmazlıklar yaratmıştır, çünkü toplumda yürütülen turistik faaliyetlerden memnun olmayan ve turizme katılan insanları tembel ve aylak olarak nitelendiren bazı insanlar vardır. Kıskançlığa dayalı bu anlaşmazlıklar, yerlilerin kendi içlerinde sorunlara yol açmakta ve bu sorunlar, topluluk şefiyle yaptıkları aylık toplantılarda su yüzüne çıkmaktadır.

“A veces los colonos nos dicen vago, ocioso porque creen que nosotros solamente estamos echados y que los turistas llegan solos.” (P5)

[Bazen yerleşimciler bize tembel, aylak diyorlar çünkü bizim sadece yattığımızı ve turistlerin yalnız geldiğini düşünüyorlar].

“Hay mucha envidia entre los hermanos Ashaninkas. Eso dificulta muchas veces nuestras reuniones mensuales que tenemos y a veces ocasiona conflictos. Pero a pesar de eso, todas las familias de todos los sectores apoyan al desarrollo del turismo en la comunidad.” (P11)

[Ashaninka kardeşler arasında çok fazla kıskançlık var. Bu durum aylık toplantılarımızı sık sık engelliyor ve bazen çatışmalara neden oluyor. Ancak buna rağmen, tüm sektörlerden tüm aileler toplumda turizmin gelişmesini destekliyor].

Öte yandan, yerli yerleşimciler ekonomik faaliyetlerini değiştirerek kendilerini sadece turizme adanmakta, bu da arz fazlalığına neden olabilmekte ve bazen talep yeterli olmadığı için aralarında sorunlara yol açabilmektedir.

“En mi caso personal, yo soy uno de los pobladores que dejó la chacra (agricultura) para pasar a desarrollar la actividad turística, ahora vendo artesanía en el Remanso”. (P19)

[Benim kişisel durumumda, turizm faaliyetlerini geliştirmek için çiftliği (tarımı) terk eden yerleşimcilerden biriyim, şimdi Remanso'da el işi satıyorum].

Geleneksel Kıyafetler1

Şekil 3: Tipik Topluluk Kıyafeti İçinde Yerli Kadın.

Şekil 4: Topluluğa Özgü Olmayan Giysiler İçindeki Yerli Sakin.

Pozitif Yorumlar

Marankiari Bajo'daki Ashaninka topluluğunun tipik kıyafeti ırkçılık gibi faktörler nedeniyle kaybolmuştu, ancak turizmin gelişmesiyle birlikte yerliler bu kıyafeti yeniden değerlendirmeye çalışıyor ve şimdi turistlerin önünde bir gurur vesilesi olarak giyiyorlar. Bu kostüm genellikle El Remanso'da faaliyetlerini yürüten kişiler tarafından giyiliyor. Turistlere sunulan gösterinin bir parçası olarak yerliler, bölgeyi ziyaretleri sırasında onlara tipik kostümlerini sunmaktadır; bu da kültürlerini kıyafetleri aracılığıyla göstermelerinin bir başka yoludur.

“Gracias al turismo, nuestra vestimenta típica se ha empezado a usar nuevamente.” (P2)

[Turizm sayesinde tipik kıyafetlerimiz yeniden kullanılmaya başlandı.]

“La música, nuestra vestimenta, el idioma están siendo revalorados gracias al turismo. Anteriormente habíamos olvidado nuestras costumbres, porque sufríamos de racismo. Pero ahora, estamos tratando de dar importancia a nuestras costumbres, gastronomía y creencias.” (P10)

[Turizm sayesinde müziğimiz, kıyafetlerimiz, dilimiz yeniden değerlendiriliyor. Daha önce ırkçılıktan muzdarip olduğumuz için geleneklerimizi unutmuştuk. Ama şimdi geleneklerimize, gastronomimize ve inançlarımıza önem vermeye çalışıyoruz].

“Cuando las personas llegan nos ven con nuestra vestimenta típica y eso les gusta mucho, nosotros les permitimos usar nuestra ropa para que el turismo que ellos hacen sea más vivencial.” (P11)

[İnsanlar geldiklerinde bizi tipik kıyafetlerimizle görüyorlar ve bu çok hoşlarına gidiyor, yaptıkları turizmin daha deneyimsel olması için kıyafetlerimizi giymelerine izin veriyoruz].

Negatif Yorumlar

El Remanso tüm turistik faaliyetlerin gerçekleştiği merkezdir, bu nedenle birçok yerli sadece ve sadece tipik kostümlerini burada giymektedir. Topluluk içinde bunun dürüstçe olmadığını, kostümlerini para kazanma aracı olarak kullandıklarını ve kültürel miraslarıyla gerçekten gurur duymadıklarını düşünen pek çok insan var.

“No todos los pobladores de la comunidad usan la vestimenta típica. Los pobladores que sí lo utilizan todo el tiempo son los que trabajan en El Remanso.” (P4)

[Topluluk sakinlerinin hepsi tipik kıyafeti giymiyor. Her zaman giyenler El Remanso'da çalışanlardır].

“Muchas veces yo siento que los jóvenes de la comunidad no gustan realmente de usar la vestimenta típica, pero como saben que en el Remanso, los turistas pagan por ver los shows, ellos tratan de imitarme, tanto en la forma de vestir como en la danza típica que yo realizo, sin embargo ellos solamente lo hacen porque van a tener un beneficio económico y no porque se sientan orgullosos de su cultura.” (P6)

[Çoğu zaman topluluğun gençlerinin tipik kıyafetleri giymekten hoşlanmadıklarını hissediyorum, ancak El Remanso'da turistlerin gösterileri izlemek için para ödediklerini bildiklerinden, hem giyim tarzımda hem de yaptığım tipik dansa beni taklit etmeye çalışıyorlar, ancak bunu sadece ekonomik bir fayda sağlayacakları için yapıyorlar, kültürlerinden gurur duydukları için değil].

Ashaninka Anadili

Şekil 5: Yerli Köylü Nakano Payta, El Remanso'da Ashaninka Dili Öğretmeni.

Pozitif Yorumlar

Ashaninka dili çeşitli nedenlerden dolayı Marankiari Bajo yerlileri tarafından unutulmuştu. Ancak, toplulukta turizmin gelişmesinin ana nedenlerinden biri dillerini geri kazanmak ve topluluğun tüm üyelerinin bu dili konuşmasını sağlamaktı. Bu nedenle El Remanso'da çalışanlar arasında, farklı turizm faaliyetlerine katılmanın yanı sıra çocuklara ve yetişkinlere dil öğreten öğretmenler de bulunmaktadır. Aynı şekilde, yerliler de Ashaninka dilindeki bazı kelimeleri turistlere öğretmekten ve onlarla paylaşmaktan gurur duymaktadır.

“Nosotros no nos hemos olvidado de nuestro lenguaje, pero nuestros hijos no lo hablaban porque en la escuela aprendieron Español. Ahora gracias al turismo, hay profesores de la comunidad que trabajan en El Remanso que enseñan a nuestros hijos el idioma Asháninka.” (P4)

[Dilimizi unutmadık ama çocuklarımız okulda İspanyolca öğrendikleri için konuşamıyorlardı. Şimdi, turizm sayesinde, El Remanso'da çalışan ve çocuklarımıza Ashaninka dilini öğreten topluluktan öğretmenler var].

“Tratamos de que nuestro lenguaje sea enseñado a todos los integrantes de nuestra comunidad y enseñamos a los turistas algunas palabras de nuestro idioma.” (P12)

[Toplumumuzun tüm üyelerine dilimizi öğretmeye çalışıyoruz ve turistlere dilimizin bazı kelimelerini öğretiyoruz].

“Muchos de nuestros niños aprenden el Ashaninka gracias a los profesores de la comunidad que también trabajan en turismo en el Remanso.” (P5)

[Çocuklarımızın çoğu, Remanso'da turizm alanında da çalışan topluluk öğretmenleri sayesinde Ashaninka öğrenmektedir].

Topluluğun Kültür ve Gelenekleri

Şekil 6: El Remanso'da Turizm Faaliyetlerine Katılmayan Bir Köylü, Bölgenin Tipik Bir Ürünü Olan Hindistan Cevizini Kesiyor.

Şekil 7: El Remanso'da Turizm Faaliyetlerine Katılan Bir Köylü, Bölgenin Faunasına Özgü Bir Hayvanı Tutuyor.

Pozitif Yorumlar

Topluluğun unutulmaya yüz tutmuş kültür ve geleneklerine yeniden değer kazandırılmıştır. Bunun nedeni, ana turistik cazibelerinin kültürel zenginlikleri olduğunu bilmeleridir. El Remanso'da çalışan yerlilerin birçoğu her gün kendi kültürleriyle yaşıyor ve aileleri de buna yabancı değil, bu nedenle kültürel kimlik onlarda giderek artıyor. Bölgenin tipik mimarisi ve bölgeye özgü malzemelerle inşa edilen yapılardan, inanç ve geleneklerine dayalı geleneksel el sanatları üretimine kadar her alanda kültürlerini geliştirdikleri görülmektedir.

“Gracias al turismo, nuestra cultura se está restaurando y revalorando, es decir, lo que ya no teníamos lo habíamos olvidado, se está volviendo a recuperar y a poner en práctica. Como ejemplo, lo puedes ver en el estilo típico de construcción de las casas.” (P12)

[Turizm sayesinde kültürümüz restore ediliyor ve yeniden değerlendiriliyor, yani artık sahip olmadıklarımız, unuttuklarımız geri kazanılıyor ve hayata geçiriliyor. Örnek olarak, evlerin tipik inşa tarzında bunu görebilirsiniz].

“Muchos pobladores utilizan su conocimiento en nuestra cultura para trabajar la artesanía típica de la zona y luego lo venden a los turistas. De esta manera, a través de la venta de llaveros y otras cosas revaloran la cultura y ayudan a su economía.” (P3)

[Birçok köylü kültürümüz hakkındaki bilgilerini kullanarak bölgenin tipik el sanatlarını işlemekte ve daha sonra bunları turistlere satmaktadır. Bu şekilde, anahtarlık ve diğer şeylerin satışı yoluyla kültürlerini yeniden değerlendiriyor ve ekonomilerine yardımcı oluyorlar].

“Muchos de nuestros hijos y nietos tienen poco conocimiento sobre su herencia cultural debido a que sus padres nunca les enseñaron sobre esto. Pero ahora, algunos jóvenes, al ver a sus padres y familiares vestidos con su vestimenta típica y al escuchar la música tradicional durante las actividades que se realizan en El Remanso, se sienten identificados y sienten una cercanía para con su cultura.” (P5)

[Çocuklarımızın ve torunlarımızın birçoğu kültürel mirasları hakkında çok az bilgiye sahip çünkü ebeveynleri onlara bunu hiç öğretmedi. Ancak şimdi bazı gençler, El Remanso'da düzenlenen etkinlikler sırasında anne babalarını ve akrabalarını kendilerine özgü kıyafetler içinde görüp geleneksel müziği dinlerken kendilerini özdeşleşmiş hissediyor ve kültürlerine yakınlık duyuyorlar].

Negatif Yorumlar

Her gün çok sayıda turisti ağırlayan topluluk üyeleri, özellikle de hem giyim tarzları hem de diğer yönleriyle turistleri taklit etmeye çalışan daha genç olanlar açısından akültürasyon riskiyle yaşamaktadır. Öte yandan, turistlerin topluluğun kültürel mirasına gösterdikleri özen de söz konusudur, çünkü birçoğu topluluğun sunduklarına önem vermemekte, aksine topluluğun mirasına zarar verebilmektedir.

“Nosotros mostramos nuestra danza y cultura a los turistas, pero muchas veces ellos no compran nuestras artesanías o cosas que vendemos aquí en el remanso. A veces nosotros les prestamos nuestra ropa para bailar, pero ellos no lo cuidan y a veces lo rompen.” (P10)

[Turistlere dansımızı ve kültürümüzü gösteriyoruz ama çoğu zaman el sanatlarımızı ya da burada, durgun suda sattığımız şeyleri satın almıyorlar. Bazen dans etmeleri için onlara kıyafetlerimizi ödünç veriyoruz, ama onlara bakmıyorlar ve bazen kırıyorlar].

“Suele pasar que muchos jóvenes se ven influenciados por la cultura extranjera y pierden su identidad cultural.” (P11)

[Birçok gencin yabancı kültürün etkisinde kalarak kültürel kimliklerini kaybetmeleri sıklıkla görülen bir durumdur].

Uyuşturucu, Alkol ve Güvensizliğin Ortaya Çıkması

Pozitif Yorumlar

Çoğu kişi, toplumda turizmin gelişmeye başlamasından bu yana uyuşturucu, alkol ya da suç vakalarının ortaya çıkmadığı konusunda hemfikir; aksine, toplum üyelerinin Remansó'da güvenlik ve düzeni sağlamak için kendi aralarında organize olduklarını vurguluyorlar.

No he visto, no ha traído ningún tipo de estos problemas. Entre los mismos integrantes de la comunidad tratamos de mantener la seguridad de los turistas. (P10)

[Ben görmedim; bu tür sorunlara yol açmadı. Topluluk üyeleri arasında turistlerin güvenliğini sağlamaya çalışıyoruz].

Negatif Yorumlar

Öte yandan, toplumda turizm arttığı için alkol tüketiminin de arttığına ve El Remansó'da gerçekleşen çeşitli faaliyetlerin neden olduğu gürültünün komşular için bir sorun olduğuna inananlar da var. Benzer şekilde, toplumda uyuşturucu kullanımı olduğu bilinmekte, ancak bu sadece yabancı turistlerle ilgili.

“El turismo ha generado que haya un aumento en el consumo de alcohol. También, se organizan bailes sociales en el Remansó y a veces hay peleas entre los pobladores y también hay quejas de los vecinos debido a la bulla que hacen hasta altas horas de la noche.” (P20)

[Turizm alkol tüketiminde artışa yol açmıştır. Ayrıca, El Remansó'da sosyal danslar düzenlenmekte ve bazen bölge sakinleri arasında kavgalar çıkmakta ve gece geç saatlere kadar gürültü yapmaları nedeniyle komşulardan da şikayetler gelmektedir].

“Una vez escuche que unas gringas (forma simple de llamar a los turistas extranjeros) habían acampado en el remanso y la gente decía que fumaban marihuana. La comunidad se molesto porque creían que esto daba mal ejemplo a los jóvenes.” (P8)

[Bir keresinde bazı gringaların (yabancı turistlere verilen basit bir isim) durgun suda kamp kurduklarını ve esrar içtiklerini duydum. Topluluk bunun gençlere kötü örnek olduğunu düşündüğü için üzgündü].

Şekil 8: El Remanzo'da İyileştirilen Altyapının Parçası Olan Bungalov Kulübesi

Şekil 9: El Remanso'daki El Sanatları Satış Alanları.

Ekonomik Refah

Pozitif Yorumlar

Turizm, yerel halk için bir gelir kaynağıdır ve yaşam kalitelerinde bir iyileşme anlamına gelmektedir. Genel olarak hem yerliler hem de Remanso'da çalışmayan ve bu işten geçinen yerleşimciler olmak üzere çoğu insan turizmden faydalanmaktadır. Bu faaliyet sayesinde birçok genç iş bulabilmekte ve daha önce ekonomik sorunlar yaşayan Remansolu aileler artık çocuklarını okutabilmektedir. Öte yandan, yetkililer de özellikle yolların iyileştirilmesiyle ilgileniyor ve sonuçta sadece turistler için değil, aynı zamanda bölge sakinleri için de erişim avantajı sağlıyor.

“Como pescador, el turismo me ha ayudado mucho. Muchos turistas vienen a probar la gastronomía de la comunidad y quieren comer pescado fresco que yo pesco en el río, yo les vendo y esto me ayuda mucho económicamente.” (P2)

[Bir balıkçı olarak turizm bana çok yardımcı oldu. Birçok turist toplumun gastronomisini tatmak için geliyor ve nehirde yakaladığım taze balıkları yemek istiyor, onları satıyorum ve bu bana ekonomik olarak çok yardımcı oluyor].

“El turismo genera trabajo, muchos jóvenes trabajan como danzantes en El Remanso y así logran tener un ingreso económico.” (P8)

[Turizm istihdam yaratıyor; birçok genç El Remanso'da dansçı olarak çalışıyor ve böylece ekonomik bir gelir elde ediyor].

“El alcalde del distrito apoyó con el mejoramiento y arreglo de la carretera que da acceso al Remanso.” (P8)

[İlçe Belediye Başkanı Remanso'ya ulaşımı sağlayan yolun iyileştirilmesi ve onarılmasını destekledi.]

“El alcalde ha ayudado en el sembrío de plantas en el remanso para así volverlo más atractivo.” (P8)

[Belediye Başkanı, durgun suyun daha cazip hale getirilmesi için bitki dikilmesine yardımcı oldu].

“Gracias al turismo, las familias de la comunidad tienen los medios económicos para educar a sus hijos, lo cual representa una mejora en su calidad de vida.” (P12)

[Turizm sayesinde, topluluktaki aileler çocuklarını eğitmek için ekonomik imkanlara sahip olmakta, bu da yaşam kalitelerinde bir iyileşme anlamına gelmektedir].

Hem anketlerde hem de görüşmelerde elde edilen sonuçlara göre, Marankiari Bajo topluluğunda turizmin sosyokültürel etkilerinin köylüler tarafından hem olumlu hem de olumsuz olarak algılandığı görülmektedir; turizmin birçok kadının ekonomik bağımsızlığına yardımcı olduğu ve birçok ailenin yoksulluktan kurtulmasına yardımcı olduğu, ancak aynı zamanda topluluk üyeleri arasında çatışmalar yaşandığı, çünkü herkesin turizme katılmadığı ve bunun da aralarında kıskançlık ve yanlış anlamalara yol açtığı görülmektedir. Ayrıca, turizm sayesinde hem tipik kıyafetlerin hem de unutulmuş geleneklerin yeniden kullanıma sokulduğu ve yeniden değer kazandığı gerçeği var, ancak aynı zamanda bu kültürel yönler, turistlere sunulan deneyimin bir parçası olan Remanso'da bir gösteri olarak sunuluyor. Bu yerin dışında, tipik kostümlerini her gün gerçekten giyen çok az insan var. Ashaninka diline gelince, bu dili halka öğretmeye çalışıyorlar, ancak günlük konuşmalarında baskın dil İspanyolca. Öte yandan, El Remanso'da düzeni sağlamaktan yerlilerin kendileri sorumlu olduğu için güvenlik açısından pek bir sorun gözükmemektedir.

Sonuç olarak hem yerleşimciler hem de yerel halk turizm sayesinde elde ettikleri tüm faydaların farkındadır, ancak bu değişikliklerin toplumu etkileyen olumsuz yan etkileri olduğunu da bilmektedirler. Bu nedenle bu faaliyetin gelişiminin etkilerine ilişkin yerel halkın algısında bir ikilik vardır, çünkü turizmin getirdiği her olumlu yönle birlikte olumsuz bir yön de vardır ve birlikte el ele giderler.

BÖLÜM 5: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma.

Herhangi bir tezin tartışması, araştırma sonucunda elde edilen sonuçları göstermektir, aynı şekilde, bu bilimsel çalışmada sonuçların tartışması, turizmin etkileri alanındaki bilgiye gerçek katkıyı göstermeye araştırma problemini açıklamaya ve tavsiyelerde bulunmaya çalışmaktadır.

Toplulun Sosyal Yapısı

Turizm sayesinde birçok insanın yaşam kalitesi ve refahı iyileşmiştir; anketler, kadınların kendilerini ve ailelerini geçindirebilmek için daha fazla satın alma gücü elde ettiklerini algıladıklarını göstermektedir. İnsanlar ayrıca El Remanso turizm projesini çevreleyen turizm altyapısında da bir iyileşme gördüklerini ifade etmektedirler; proje çerçevesinde yollar ve dinlenme tesisleri inşa edilmiştir ve bunlar sadece turistler tarafından kullanılmamakta, aynı zamanda orada yaşayanlar olduğundan topluluklara da fayda sağlamaktadır (Andereck vd., 2005). Benzer şekilde, Marankiari Bajo topluluğu, sakinlerin kendi aralarındaki sosyal yaşamı ve turistlerle etkileşimi güçlendirmeye yardımcı olan çok sayıda etkinlik, festival ve geleneksel şenliğe katılmıştır; bu da yerel halkın bu faaliyetlerde kendilerini yenilenmiş hissetmelerini sağlayan ve konfor alanlarından çıkmalarına yardımcı olan bir tür "Sosyal Uyanış" bulduklarını göstermektedir (Gjerald, 2005), bu durum ankete katılan nüfusun çoğunluğunun topluluk faaliyetlerine özgürce katılabildiklerini algılamalarına da yansımaktadır.

Öte yandan, anketler birçok gencin turistlerin yaşam tarzından etkilendiğine dair bir algı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum gençlerin gözlemlene ve taklit etme yoluyla rol model olarak aldıklarını ve davranışlarında değişikli olduğunu göstermektedir (Albert Bandura, 1977). Akültürasyon olarak bilinen bu süreçte, daha zayıf kültürler, bu durumda toplumun genç üyeleri, baskın kültürün, bu durumda turistlerin özelliklerinin adaptasyonundan etkilenmektedir (Berry, 2005). Turizm aynı zamanda topluluk içinde, yerleşimciler ve yerli nüfus arasında bazı kültürel sürtüşmeler yaratmıştır, çünkü herkes turizm faaliyetlerine katılmak için aynı seçeneğe sahip değildir. Herkes katılabilse de sadece yerliler El Remanso'da tezgâh açabilir ve yerleşimciler temizlik gibi ikincil işler yapabilir. Büyük ölçekte çatışmalara dönüşebilen bu anlaşmazlıklar, kaçınılmaz olarak insanlar arasında sürtüşmeye neden olan değerlerin ve refah düzeyinin farklılığından ve etkileşiminden kaynaklanmaktadır (Ling ve Lim, 2007).

Geleneksel Kıyafetler

Yıllar geçtikçe ve Marankiari Bajo'da turizm geliştikçe, yerel halk kültürel kimliklerini, El Remanso'daki faaliyetlerde ve önemli geleneksel festivallerinde her zaman giydikleri geleneksel kıyafetlerini giyerek her zamankinden daha fazla göstermektedirler. Yukarıda bahsedilenler, bölgeyi ziyaret eden turistlerin yerel halkın otantik ve özgün

kültürüne büyük ilgi duyması ve bu nedenle geleneksel kıyafetin köylülerin faydalandığı bir kaynak haline gelmesi gerçeğine dayanmaktadır (Molina, 2018).

Bununla birlikte, anketler, nüfusun, topluluğun tüm yerli sakinlerinin tipik kostümlerini kullanmadığını ve El Remanso içinde kullananların hepsinin bunu dışarıda da yapmadığını algıladığını göstermektedir. Yerel kostümler yerel halkın orijinal bir unsuru olmaktan çıkmış ve turistler için bir cazibe kaynağı haline gelmiştir. Bu da turistlerin beklentilerini karşılamaktadır ve esas olarak gerçekleştirilen gösteriler sırasında kullanılmaktadır (Monterrubio ve García, 2011). Aynı şekilde, geleneksel kostüm topluluğu ziyaret ederken kullanılmak üzere turistlere ödünç verilmekte, böylece sosyal bir alışveriş ortaya çıkmaktadır, ancak Blau'ya (1964) göre, insanlar arasındaki ilişki karşılıklı bir sempati ve onaya dayanmakta, bu da karşılıklı bir ödül elde etmeyi amaçlamaktadır. Yerel halk turistlerin tipik kostümlerini kullanmalarına izin verdikleri için ekonomik bir ödül beklemektedir, çünkü turistler geleneksel kostümü fotoğraf çekmek ve kültürel deneyimi yaşamak için kısa bir anlığına kullanmak istemektedir.

Ayrıca hem anketler hem de görüşmeler, birçok yerlinin batılı kıyafetler içinde kendilerini daha rahat hissettiklerine dair genel bir algı olduğunu göstermektedir. Bu durum turistlerin kültürünün, yabancılara giderek daha fazla maruz kalan yerli ev sahibi toplumu psikolojik olarak etkilediğini ve bir bireyin bir uyarıcıya ne kadar çok maruz kalırsa, kısa sürede onu o kadar çok kabul edip seveceğini açıklayan bir "aşinalık ilkesi" oluşturduğunu göstermektedir (Zajonc, 1968).

Sonuç olarak, turizmin gelişmesi, nüfusun tipik kıyafetlerini geri kazanma ve kullanma ihtiyacı hissetmesine neden olmuştur. Ancak yerel halkın kültürel kimliklerini gösterme ihtiyacının sadece turistlerle çevrili dar bir alanda ortaya çıktığı ve ekonomik fayda elde etmek için bir araç olarak kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. Yerel kıyafetlerin gelenekleri devam ettirmek ve ortak bir kimlik duygusunu vurgulamak için kullanılması yerli toplumun yetkilileri tarafından değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Ashaninka Anadil

Anketler, katılımcıların çoğunluğunun Marankiari Bajo'daki turizm gelişiminin başarılarından birinin, Aşáninka dilinin öğretilmesi yoluyla yeniden canlandırılması olduğunu, bunun da köylüler arasında topluluğun anadiline yeniden değer verilmesine yol açtığını ve dilin gelecek nesillere aktarılmasını teşvik ettiğini göstermektedir (Acerenza, 1984).

Öte yandan, yerlilerin Asháninka dilini sadece turistlerin önünde konuştukları ve günlük yaşamlarında iletişim kurmak için kullanmadıkları yönünde olumsuz bir algı bulunmaktadır. Asháninka dili, turistlerin dikkatini çekmek için bir başka kaynak olarak kullanılmakta, saygınlığını kaybetme ve El Remanso'daki farklı gösterilerde hazırlanan ve tekrarlanan yeniden düşünülmüş ifadelerle indirgenme riski taşımaktadır (Monterrubio ve García, 2011).

Sonuç olarak, turizmin gelişmesi anadillerini öğrenmenin önemi konusunda kolektif bir farkındalık yaratmıştır, ancak geleneksel kıyafetlerde olduğu gibi bu da turistlerin dikkatini çekmek için bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle yerli topluluğun yetkilileri, insanları turistik ortamın dışında anadillerini konuşmaya teşvik eden ve destekleyen programlar oluşturmaktadır, böylece bu şekilde topluluklarının bir parçası haline gelirler.

Topluluk Kültürü ve Gelenekleri

Geçmiş hakkında bilgi sahibi olmak, Marankiari Bajo topluluğu şefinin turizme atfettiği ana hedeflerden biridir. Çünkü bir bütün olarak nüfusla birlikte kültürlerini, danslarını, müziklerini ve gastronomilerini yeniden değerlendirmeyi planlamaktadırlar. Bu nedenle tüm bu faaliyetler El Remanso'da turistlere sunulan programın bir parçasıdır. Bu şekilde gelenekler gelecek nesiller için korunacaktır (Galilea, 1987).

Öte yandan, anketlerde insanların Marankiari Bajo toplumunun yerel kültürünün bir ticarileştirme sürecine dahil olduğu, bunun hediyelik eşyalar yoluyla kitlesel olarak yeniden üretildiği ve geleneklerinin orijinalliğine karşı girişimde bulunan gösteriler yoluyla gösterildiği, "havaalanı sanatı" veya "Sahte Popüler Kültür" olarak da adlandırılan "sahte yeniden üretimler" haline geldiği fikrine sahip oldukları yansıtılmaktadır (Haralambopoulos N., Pizam, A., 1996). Buna ek olarak, yerel halkın turist davranışlarından etkilenmesi kaçınılmazdır, bu nedenle turistik bir bölgedeki restoran ve oteller tarafından sunulan farklı ürün ve hizmetlerde standartlaşma riski vardır. (Bindi, 2016). Yerel halkın, özellikle de gençlerin, yerel faaliyetlere katılmamayı ve kendi toplulukları dışındaki batılı kültürel faaliyetlerle ilişki kurmayı tercih ettikleri yönünde bir algı söz konusudur (Koch-Schulte, 2011).

Sonuç olarak, yerli halkın kültürün korunması ve geri kazanılmasına ilgi duyması, ancak aynı zamanda ticarileştirilmesi, turizm gelişiminin toplum üzerinde olumsuz yan etkileri

olduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle, yetkililer bu tür zararları önlemek için politikalar geliştirmelidir.

Uyuşturucu, Alkol ve Güvenlik Sorunları

Topluluk içinde uyuşturucu, alkol veya suç işleme gibi sosyal sorunlara ilişkin olumsuz bir algı bulunmamaktadır. Ancak kolonistler turistlerin uyuşturucu kullandığına dair münferit vakalar duyduklarını belirtmekte, bu da topluluk gençliğinin bu davranışları turistlerden öğreneceği endişesini yaratmaktadır (Bandura, 1977). Buna ek olarak, geceleri farklı faaliyetlerden kaynaklanan yüksek gürültüyle ilgili şikayetler de vardır ki bu da beklenen bir durumdur. Çünkü bir destinasyondaki turizm gelişimi, çocuk işçiliği ve fuhuş gibi diğerlerinin yanı sıra bu tür sağlık sorunlarına da yol açabilir (Andereck, vd., 2005; Diedrich ve Garcia, 2009).

Ekonomik Refah

Hem anketler hem de görüşmeler, turizmin Marankiari Bajo'nun hem yerli sakinlerinin hem de yerleşimcilerinin yaşam kalitesinin iyileştirilmesine ekonomik fayda sağladığını göstermektedir. Zira El Remanso'daki dansçılar ve el sanatları satıcıları gibi birçok kişi doğrudan ve dolaylı olarak turizmle ilgili iş ve gelir elde edebilmiş (Delibasic vd., 2008), ayrıca kompleks dışındaki restoran ve büfelerde satışlar artmıştır. Aynı şekilde turizm hem ailelerin ekonomik gelirlerinin artması hem de turistlerin gelişini kolaylaştırmak için yerel yetkililer tarafından topluluğa erişim yollarının iyileştirilmesi nedeniyle topluluk sakinlerinin maddi ve toplumsal refahla (Kim, 2002) ilgili ihtiyaçlarının karşılanmasına katkıda bulunmuştur.

Öte yandan, ankete katılan nüfusun çoğu, halk sağlığı altyapısı gelişmediği için, sırasıyla sakinlerin memnuniyetini ve toplulukları içindeki güvenlik hissini ölçen (Aref, 2011) boş zaman, sağlık ve güvenlikle ilgili refahın karşılanmadığını düşünmektedir. Aynı şekilde, turizme doğrudan katılan yerli halk ile katılmayanlar arasında rekabet vardır. Turizmle

bağlantısı bulunmayan yerel halk, turizmden gelir elde eden kişilerin turizm sayesinde önemli bir gelire sahip olduğunu ve turizmin kendilerine fayda sağlamadığını düşünmektedirler.

Sonuç olarak, turizmin gelişmesinin topluma ekonomik faydalar getirdiği açıktır. Ancak yetkililer yolları iyileştirmenin ötesinde kamu sağlığı tesislerini veya altyapıyı geliştirmekle ilgilenmemiştir. Yerel makamların bölgesel makamlarla birlikte sağlık ve güvenliğe fayda sağlayacak projeler geliştirmesi gerekmektedir, çünkü temel altyapı olmadan turizm düzgün bir şekilde gelişemez.

5.2 Sonuç.

Bu çalışmanın temel amacı, Marankiari Bajo'daki yerel nüfus tarafından algılandığı şekliyle turizm gelişiminin sosyokültürel etkilerini analiz etmektir. Topluluğun sosyal yapısıyla ilgili olarak, kadınların daha fazla ekonomik bağımsızlık elde ettiği, sosyal yaşamın güçlendiği ve topluluğun yerli sakinlerini bir şekilde birleştirdiği tespit edilmiştir. Öte yandan, turistlerin kültüründen daha fazla etkilenen topluluğun gençleri arasında bir akültürasyon süreci yaşanmıştır. Yerleşimciler ve yerli halk arasında turizm gelişiminin ekonomik faydaları konusunda da bazı anlaşmazlıklar yaşanmaktadır, çünkü herkes turizmden aynı düzeyde fayda sağlamamaktadır. Geleneksel giysiler açısından, tipik giysilerin artık kullanılmadığı, ancak turizmin gelişmesiyle birlikte durgun suda çalışan tüm insanların bu giysileri kullandığı göz önüne alındığında, yeniden değerlendirme ve yeni bir değer söz konusu olmuştur. Bununla birlikte, yerleşimcilerin tipik kıyafetlerini sadece turistlerden fayda sağlamak amacıyla kullandıklarına dair bir algı vardır, çünkü yerleşimcilerin çoğu günlük yaşamlarında tipik kıyafetleri kullanmamaktadır ve birçoğu geleneksel kıyafetlerinden ziyade batı kıyafetlerini kullanırken kendilerini daha rahat hissetmektedir. Unutulmaya yüz tutmuş Asháninka dilinin yeniden canlandırılması konusunda önemli başarılar elde edilmiştir. Turizmin amaçlarından biri de bu dilin genel olarak tüm halka öğretilmesi ve korunması konusunda farkındalık yaratılmasıdır; ancak köylülerin genellikle iletişim kurdukları dilin İspanyolca olduğunu belirtmek gerekir. Artık yerel halk arasında kültürel kimlik güçlenmiştir. Ancak, Remanso'da kültürel etkinlikler düzenlendiği için kültürün ticarileşmesi ve bozulması riski bulunmaktadır.

Öte yandan, toplulukta güvenlik kesintiye uğramamıştır. Bununla birlikte, uyuşturucu kullanan bazı turistlerin ortaya çıkması ve alkol kullanımında bir artış olması nedeniyle yerel halk bunun yerel gençlere kötü örnek olabileceği konusunda endişe duymaktadır. Son olarak, turizm sayesinde genel nüfusun ekonomik refahı doğrudan ya da dolaylı olarak olumlu yönde

etkilenmiştir. Bu faydalar adil değildir ve nüfusun bazı kesimleri arasında bazı anlaşmazlıklara neden olmuştur. Ancak bu araştırma, tam olarak hangi olumsuz etkilerin giderilmesi ve hangi olumlu etkilerin tekrarlanması gerektiğini belirlemek için derinlemesine bir çalışmaya ihtiyaç olduğunu kabul ederek gözönünde bulundurarak sonuçlanmaktadır.

5.3 Öneriler.

5.3.1 Turizm Gelişimine Yönelik Öneriler.

Bu araştırmanın sonuçları, turizm gelişiminin Marankiari Bajo toplumunda olumlu sosyokültürel etkileri olduğunu, ancak olumsuz olan yan etkileri de beraberinde getirdiğini göstermektedir. Bu nedenle, yerli topluluğun yerel yetkililerinin harekete geçmesi, yerleşimcilerin Remanso'da gerçekleşen ana faaliyetlerin bir parçası olmalarını sağlayacak sosyal entegrasyon projeleri oluşturmaları, birlikte çalışmanın ve karşılıklı fayda sağlamanın bir yolunu bulmaları tavsiye edilmektedir. Aynı şekilde, yerli sakinlere geleneksel kıyafetlerinin, kültürlerinin ve geleneklerinin sadece ticari amaçla kullanılmaması gerektiğini, somut olmayan kültürel miraslarının bir parçası olduğunu, bu nedenle gelecek nesiller için özgün bir şekilde bakılmayı ve korunmayı hak ettiklerini öğretene, bilinçlendiren sosyal farkındalık projeleri oluşturmak gerekir. Aynı programların oluşturulmasında öncelik gençlere ve çocuklara verilmelidir. Çünkü onlar yeni neslin bir parçasıdır ve okullarda derslerin kendi ana dillerinde verilmesi, bayramlarının kutlanması gibi yollarla kimliklerinden gurur duymaları sağlanmalıdır.

Öte yandan, Marankiari Bajo alkol, uyuşturucu veya suç sorunlarından büyük ölçüde etkilenmemiş huzurlu bir toplum olmasına rağmen, güvenlik bir kenara bırakılmamalı, toplumun güvenliğini tehdit eden her türlü olumsuz varlığı azaltmak için bir önleme planı oluşturulmalıdır. Son olarak, yerel yetkililer halk sağlığı politikalarının uygulanması ve toplumun genel altyapısının iyileştirilmesiyle ilgilenmelidir; bu sadece yerel halka değil turistlere de fayda sağlayacak, turistlerin gelişini artıracak gelişmiş bir Marankiari Bajo - El Remanso imajı yaratacaktır.

5.3.2 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.

Marankiari Bajo toplumunda turizm gelişiminin hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin incelenmesi, özellikle de olumsuz sonuçların azaltılması ve olumlu sonuçların daha iyi yönetilmesi için önemlidir. Marankiari Bajo topluluğunda turizm gelişiminin etkilerinin incelenmesi, sadece sosyokültürel değil aynı zamanda ekonomik ve çevresel süreçleri

anlamamızı da sağlar. Bir destinasyon ve oradaki yerel halk, hem olumlu hem de olumsuz etkileri yönetmek için en uygun yolu bularak önceden bildiği ölçüde daha sürdürülebilir bir turizm geliştirebilir. Bu anlamda, turizm gelişiminin ekolojik ayak izi ve bunun topluluklarla, onların değerleri, inançları ve yaşam tarzlarıyla olan ilişkisi hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir.

Turizm gelişiminin ele aldığı zorlukların çeşitliliği göz önüne alındığında, sürdürülebilir bir turizm gelişim planı önermek için sürdürülebilirliğinin planlanması gerekmektedir. Ancak bu sayede yerel halk yaşadığı yeri bir turizm destinasyonu olarak konumlandırmaya devam edebilir. Kültürel mirasını riske atmadan, destinasyonun kaynaklarını daha iyi yönetebilmesi için tüm turizm kaynaklarının envanterinin çıkarıldığı bir çalışma yapılması gerekmektedir. Son olarak, gelecekteki araştırmaların Marankiari Bajo'nun somut ve somut olmayan kültürel mirasını daha fazla incelemeye odaklanmaları tavsiye edilmektedir. Çünkü Marankiari Bajo kültürü çok zengin ve diğer topluluklardan farklıdır, bu da geçmişini ve kökenini ortaya çıkararak bir kimlik ve aidiyet duygusu yaratmaya yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Acerenza, M. (1984). *Administración del Turismo. Conceptualización y Organización*, Meksika D.F, Meksika: Editorial Trillas, s. 26.
- Aguirre Beltrán, G. (1957). *El proceso de aculturación*. México D. F., Meksika: Universidad Nacional Autónoma de México, Dirección General de Publicaciones, s. 15.
https://www.academia.edu/11700470/Aguirre_Beltran_Gonzalo_1957_El_Proceso_de_Aculturacion [Erişim 04.03.2022]
- Akama, J. S. ve Kieti, D. (2007). Tourism and socio-economic development in developing countries: A case study of Mombasa Resort in Kenya. *Journal of Sustainable Tourism*, Vol. 15 No. 6, ss. 735- 748.
- Alamilla Canto, C. (2016). Análisis de los impactos socioculturales desde la perspectiva del residente que el turismo genera en el barrio de La Barceloneta, España. *CETT Universidad de Barcelona, ROTUR*, 11: 1-11. ISSN: 1888-6884.
- Alhasanat, S. (2010). Sociocultural Impacts of Tourism on the Local Community at Petra. *Al-Hussein Bin Talal University Journal*, Jordan 44.
- Álvarez Sousa, A. (2020). La percepción de los problemas del overtourism en Barcelona. *RECERCA. Revista De Pensament I Anàlisi*, 26(1), 59-92
- Andereck, K. L., Valentine, K. M., Knopf, R. C. ve Vogt, C. A. (2005). Residents' perceptions of community tourism impacts. *Annals of Tourism Research*, 32,(4), 1056–1076.
- Andronikou, A. (1979). Tourism in Cyprus. In *Tourism: Passport to Development?*, Oxford University Press for World Bank and UNESCO, Ed. E. de Kadt, ss. 237–64.
- Antón, S. ve González, F. (2008). *A propósito del turismo*. Barcelona, Spain: Editorial UOC, s. 245.
- Aref, F. (2011). The effects of tourism on quality of life: A case study of Shiraz, Iran. *Life Science Journal*, 8(2), 26-30.
- Arias, F. (2012). *Proyecto de investigación: introducción a la metodología científica* (5° ed.) Caracas: Espíteme.
- Atmaca, H., Tuna Ultav, Z. ve Uz, F. (2019). Reflections of the İstanbul Hilton Hotel on Mid-century Hotel Buildings in Turkey. *Art-Sanat*. 57-88 10.26650/artsanat.2019.12.0016.
- Baptista Lucio, P.; Hernández Sampieri, R. ve Fernández Collado, C. (2008). *Metodología de la Investigación* (Meksika D.F., Meksika: McGraw-Hill Interamericana, s. 26.
- Bernal Torres, C. (2016). *Metodología de la investigación: Administración, economía, humanidades y ciencias sociales*. Bogotá, Colombia: Pearson, s. 145.

- Berry, J. W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International Journal of Intercultural Relations*, 29(6), s. 697-712
- Blau, P. M. (1964). Exchange and power in social life, Wiley, New York, 1964. — "Interaction: social exchange", in D. L. SILLIS (ed.): *International Encyclopaedia of the Social Sciences*, Free Press, Glencoe, vol. 7, s. 452-457
- Briñol, P.; Sierra, B.; Falces, C.; Becerra, A.; ve Froufe, M. (2000). La eficacia relativa del efecto de mera exposición y del condicionamiento clásico en la formación de preferencias. *Psicothema*, vol. 12, núm. 4, s. 586-593.
- Brunt, P. & Courtney, P. (1999). Host perceptions of sociocultural impacts. *Annals of Tourism Research*, 26(3), 493-515.
- Burkarty, A. J. ve Medlik, S. (1981). *Tourism: past, present and future*. Oxford, USA: Heinemann Publishers, s. 84.
- Butler, R. W. (1980). The Concept of a Tourist Area Cycle of Evolution: Implications for Management of Resources. *Canadian Geographer* 24:5-12.
- Calleja Sordo, C. ve Gonzàles Damián, A. (2016). Mercantilización de la cultura en aras de ofrecer una experiencia turística estandarizada. Reflexiones desde el caso de Cozumel, México. *RITUR Publishing*. 6. 82-95. 10.2436/20.8070.01.15.
- Connell, J. ve Page, S. (2006). *Tourism: A Modern Synthesis*. London, Inglaterra: Thomson Learning Publishing, s. 423.
- Correa, N. (2006). *Asháninka Online: ¿nuevas tecnologías, nuevas identidades, nuevos liderazgos?. Una aproximación antropológica a la relación de la Comunidad Indígena Asháninka Marankiari Bajo con las tecnologías de la información y de la comunicación*. (Lisans Tezi). Universidad Católica del Perú. https://tesis.pucp.edu.pe/repositorio/bitstream/handle/20.500.12404/16209/CORREA_ASTE_NORMA_BELEN_ASHANINKA%20ONLINE.pdf;jsessionid=2F668F15213A0AE2B6CAA6AF8D5A4736?sequence=1 [Erişim 28.03.2022]
- Deery, M., Jago, L. ve Fredline, L. (2012). Rethinking social impacts of tourism research: A new research agenda. *Tourism Management*, Vol. 33 No. 1, s. 64-73.
- Delibasic, R., Karlsson, P., Lorusso, A., Rodriguez, A., ve Yliruusi, H. (2008). Quality of life and tourism in Budečsko. *IIIEE, Lund University Publishing*. [http://www.cenia.cz/_C12572160037AA0F.nsf/\\$pid/CPRJ6WECYXIH/\\$FILE/SED%20Budec%20final%20report.pdf](http://www.cenia.cz/_C12572160037AA0F.nsf/$pid/CPRJ6WECYXIH/$FILE/SED%20Budec%20final%20report.pdf) [Erişim 07.01.2022]
- Díaz, R. (2010). La actitud del residente en el destino turístico de Tenerife: evaluación y

- tendencia. Pasos. *Revista de Turismo y Patrimonio Cultural*, 8(4), 431-444.
- Diedrich, A., & García, E. (2009). Local perceptions of tourism as indicators of destination decline. *Tourism Management*, 30, 512–521.
- Doxey, G. (1976). When enough's enough: The natives are restless in Old Niagara. *Heritage Canada*, 2(2), 26-27.
- Dyer, P., Gursoy, D., Sharma, B. ve Carter, J. (2007): Structural modeling of resident perceptions of tourism and associated development on the Sunshine Coast, Australia. *Tourism Management*, Vol. 28, págs.409-422.
- Falces, C.; Froufe, M.; Grande, A.; Briñol, P. ve Díez, B. (2000). La eficacia relativa del efecto de mera exposición y del condicionamiento clásico en la formación de preferencias. *Psicothema*. ISSN 0214-9915, ISSN-e 1886-144X, Vol. 12, Nº. 4, 2000, s. 586-593.
- Feng, X.-H. (2008). “Who benefit? Tourism development in Fenghuang County, China”. *Human Organization*, 67(2), 207e220.
- Flores E. (2019). *Actitudes del Poblador Menos Participante del Turismo Rural Comunitario Frente a la Presencia de Turistas del Centro Poblado de Ccotos de la Region de Puno 2019*. (Lisans Tezi) Universidad Nacional del Antiplano. Puno, Perú.
http://repositorio.unap.edu.pe/bitstream/handle/UNAP/11061/Flores_Pacomia_Elvis_Mayc_o_l.pdf?sequence=1&isAllowed=y [Erişim 26.03.2022]
- Galilea, S. (1987). La planificación local: nuevas orientaciones metodológicas. *Journal Eure* 41, 64–81.
- Guo-Ming C. ve William, S. (2005). *Foundations of intercultural communication*. Maryland, USA: University Press of America, s. 85.
- Gursoy, D. ve Rutherford, D. G. (2004): Host attitudes toward tourism: An improved structural model. *Annals of Tourism Research*, Vol. 31, págs.495-516
- Hall, M. (1992). Adventure, sport and health tourism. *Bellhaven Press Journal*, 2, 141-58.
- Hasan Zafer, D. (1989). Forms of adjustment: Sociocultural impacts of tourism. *Annals of Tourism Research*. Volume 16, Issue 2, 1989, s. 216-236, ISSN 0160-7383.
[https://doi.org/10.1016/0160-7383\(89\)90069-8](https://doi.org/10.1016/0160-7383(89)90069-8) [Erişim 05.05.2022]
- Haralambopoulos, N. ve Pizam, A. (1996). Perceived impacts of tourism: The case of Samos. *Annals of Tourism Research*, Volume 23, Issue 3, Pages 503-526, ISSN 0160-7383.
[https://doi.org/10.1016/0160-7383\(95\)00075-5](https://doi.org/10.1016/0160-7383(95)00075-5) [Erişim 18.03.2022]
- Homans, G. (1967). *Social Behavior: Its Elementary Forms*. New York, USA: The Nature of Social Science, Harcourt, s. 97.

- Hunziker, W. ve Krapf, K. (1942). *Fundamentos de la Teoría General del Turismo*. Berna, İsviçre: Universidad de Berna, s. 5.
- ILO (International Labour Organization) (2016). *Sustainable tourism: A driving force of job creation, economic growth and development*. https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_480824/lang--en/index.htm [Erişim 05.03.2022]
- Instituto Nacional de Estadística (INE) (2020). *Estadística de Movimientos Turísticos en Fronteras (FRONTUR)*. <https://www.ine.es/daco/daco42/frontur/frontur1219.pdf> [Erişim 18.03.2022]
- Kariel, H. ve Kariel, P. (1982). Socio-Cultural Impacts of Tourism: An Example from the Austrian Alps. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 64:1, 1-16, DOI: 10.1080/04353684.1982.11879467
- Kim, K. (2002). *The effects of tourism impacts upon quality of life residents in the community* (Doktora Tezi). Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, s. 288.
- Koch-Schulte, J. (2011). La migración residencial en Udon Thani, Tailandia. En T. Mazón, R. Huete y A. Mantecón (Eds.). *Construir una nueva vida. Los espacios del turismo y la migración residencial* (pp. 129-153). Santander: Milrazones.
- Korca, P. (1996). Resident attitudes toward tourism impacts. *Annals of Tourism Research*, 23(3), 695-726.
- Kravets, I. ve De Cornago, P. (2008). La importancia del turismo cultural en la construcción de la identidad nacional. *CULTUR: Revista de Cultura e Turismo*, ISSN-e 1982-5838, s. 1-16.
- Larico M. ve Pancca L. (2017). *Impacto Sociocultural del Turismo Rural Comunitario en el Distrito de Capachica* (Lisans Tezi) Universidad Nacional del Altiplano. Puno, Perú. http://repositorio.unap.edu.pe/bitstream/handle/UNAP/6672/Mercedes_Larico_Choque_Lizbeth_Pancca_Parillo.pdf?sequence=1 [Erişim 28.03.2022]
- Linderová I., Scholz P. ve Almeida N. (2021). Attitudes of Local Population Towards the Impacts of Tourism Development: Evidence From Czechia. *Frontiers in Psychology*. VOLUME 12. DOI=10.3389/fpsyg.2021.684773.
- Ling, F. Y., ve Lim, S. S. (2007). Encounters between foreigners and Chinese: Perception and management of cultural differences. *Engineering Construction & Architectural Management*, Vol.14 Issue 6, s. 501-518.
- Novelli, M. (2008). *Tourism Development: Growth, Myths and Inequalities* Wallingford, İngiltere: CABI Publishing, s. 25.
- Martín de la Rosa, B. (2009). Turismo en Ecosistemas Insulares. Antropología en el paraíso.

Colección PASOS Revista de Turismo y Patrimonio Cultural. ISBN (13): 978-84-88429-12-4
Martínez-Sánchez, F. ve Campoy Menéndez, G. (2003). Efecto de la mera exposición con presentaciones bajo el umbral objetivo. *REME Publishing*, ISSN-e 1138-493X, Vol. 6, N°. 14-15.

Matarrita-Cascante, D. (2010). Beyond growth: Reaching tourism-led development. *Annals of Tourism Research*, Vol. 37 No. 4, s. 1141-1163.

Mbaiwa, J. E. (2005). The socio-cultural impacts of tourism development in the Okavango Delta, Botswana. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 2(3), 163–185.

Mbaiwa, J.E. (2011). Cultural Commodification and Tourism: The Goomoremi Community, Central Botswana. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 102(3), 290-301

MINCETUR (2017). “Estadísticas de Turismo 2017: Junín”.
<https://www.mincetur.gob.pe/wp-content/uploads/documentos/turismo/tripticos/2018/Junin.pdf> [Erişim 05.05.2022]

Molina, M. (2018). El encuentro turístico expresado como contexto de relaciones sociales, económicas y culturales. Caso Isla de Margarita. *Línea Imaginaria*, vol. 6, núm. 3.
<http://portal.amelica.org/ameli/jatsRepo/62/62586004/html/> [Erişim 26.03.2022]

Monterrubio, J. C. ve García, M. G. (2011). Percepciones de la comunidad local infantil en Huatulco, México. Un acercamiento al estudio del cambio sociocultural asociado al turismo. *El Periplo Sustentable*, 20, 149-185.

Monterrubio, J., Mendoza, M.; Fernández, M.; Gulleto, G. (2011). Turismo y Cambios Sociales. Estudio Cualitativo Sobre Percepciones Comunitarias en Bahías de Huatulco, México. *Cuadernos de Turismo*, s. 171-189

Montolio, D. ve Planells Struse, S. (2012) ¿Estimula el turismo la actividad criminal? Evidencia para las provincias españolas. *Revista Española de Investigación Criminológica, Actas Congreso*. ISSN: 1696-9219 <file:///C:/Users/user1/Downloads/201.pdf> [Erişim 18.03.2022]

Nunkoo, R. ve Ramkissoon, H. (2011): Developing a community support model for tourism. *Annals of Tourism Research*, Vol. 38, N° 3, págs. 964-988.

O'Donnell, C. ve Lydgate T. (1980). The relationship to crimes of physical resources. *Environment and Behavior*, nº12, 207-230.

- Gjerald, O. (2005). Sociocultural Impacts of Tourism: A Case Study from Norway. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 3:1, 36-58. DOI: 10.1080/14766820508669095
- Onrubia, J.; López-Mencheró, V., Rodríguez, B., Morales, F. (2017). Musealización y Puesta en Valor del Patrimonio Cultural. *I Congreso Internacional. 25, 26 y 27 de octubre de 2017*. (pg. 185-195).
<https://ruidera.uclm.es/xmlui/bitstream/handle/10578/25518/19%20LEGATUM%202.0-WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [Erişim 28.03.2022]
- Ortiz, F. (1940). *Contrapunteo cubano del tabaco y del azúcar*. La Habana, Cuba: CATEDRA Letras Hispánicas, s. 57.
- Robinson, M. ve Boniface (1999). *Priscilla, In Tourism and cultural conflicts*. Oxford, England: CABI Publishing, s. 153.
- Rodrigo Alsina, Miquel (1999). *Comunicación intercultural*. Barcelona, Spain: Anthropos, s. 147.
- Romero, A. (2015). Análisis del Turismo alternativo en comunidades indígenas de Chiapas, México. *Études Caribéennes*. <https://journals.openedition.org/etudescaribeennes/7601> [Erişim 28.03.2022]
- Ryan, Chris. (2003). Recreational tourism: Demands and impacts. *Clevedon, Channel View Publications*. DOI: 10.1177/0047287504272037
- Santana, A. (1997). Antropología y turismo. ¿Nuevas hordas, viejas culturas??. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 95, 2001, s. 223-225
- Shadid, W. A. (2007). *Foundations of intercultural communication: field of study and field of work*. Leiden, Hollanda: Kluwer.
- Sharpley, R. (1994). *Tourism, Tourists and Society*. Huntingdon, İngiltere: ELM Publishers, s. 233.
- Tinoco, O. (2003). Los impactos del turismo en el Perú Industrial Data. *Universidad Nacional Mayor de San Marcos Lima, Perú*, vol. 6, núm. 1 (Lima, 2003) s. 47-60, <https://www.redalyc.org/pdf/816/81606106.pdf> [Erişim 18.03.2022]
- United Nations World Tourism Organization (UNWTO) (2022). *Glossary of Tourism Terms*. <https://www.unwto.org/es/glosario-terminos-turisticos> [Erişim 18.03.2022]
- United Nations World Tourism Organization (UNWTO) (2020). *Tourism in the 2030 Agenda* <https://www.unwto.org/tourism-in-2030-agenda> [Erişim 18.03.2022]
- United Nations World Tourism Organization (UNWTO) (2003), *Turismo y Atenuación de la*

- Pobreza, <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284406005> [Erişim 18.03.2022]
- Urbanowicz, C. F. (1977). Integrating tourism with other industries in Tonga. In The social and economic impact of tourism on pacific communities. *University of California, Santa Cruz, Center for South Pacific Studies*. (s. 88–94). <https://ehrafworldcultures.yale.edu/document?id=ou09-090> [Erişim 18.04.2022]
- Varghese, B. (2016). Application of Standardized Quality Policy & Quality Assurance of Tourism Products. *Christ University Publishing*. file:///C:/Users/user1/Downloads/standardizationTP%20(1).pdf [Erişim 26.03.2022]
- Wall, G. ve Mathieson, A. (2006). Tourism: Change, impacts and opportunities. *Journal of Environmental Protection*, Vol.11 No.2
- Wood, R. (1980). International Tourism and Cultural Change in Southeast Asia. *Economic Development and Cultural Change* 28(3):561-581
- World Tourism Organization, “Glossary of Tourism Terms”. *WTO Publishing*. Madrid, Spain. <https://www.unwto.org/glossary-tourism-terms> [Erişim 18.03.2022]
- Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016. s. 41.
- Yoon, Y., Gursoy, D. & Chen, J.(2011). Validating a tourism development theory with structural equation modeling. *Tourism Management*, 22, 363-372
- Závodná, L. S. (2020). Management of overtourism in practical examples. *Stud. Tur.* 11, 52–60.
- Zhuang, Xiaoping & Yao, Yong & Li, Jun. (2019). Sociocultural Impacts of Tourism on Residents of World Cultural Heritage Sites in China. *Sustai nability*. 11. 840. 10.3390/su11030840.

EKLER

Ek 1: Tez Anketi

TEZ ARAŞTIRMASI: Turizm gelişiminin sosyokültürel etkilerinin yerel halk tarafından algılanması, Marankiari Bajo örneği.

Bu araştırma, Marankiari Bajo Yerli Topluluğu'nun yerli sakinleri ve Marankiari Bajo bölgesinin sakinleri hakkında bilgi toplamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar, İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nde öğrenim gören Lourdes Guevara Villalobos'un yüksek lisans tezi için kullanılacaktır.

Katılımınız ve işbirliğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

Lütfen aşağıdaki bilgileri doldurarak başlayınız:

1. Marankiari Bajo'nun yerli topluluğuna mensup musunuz?	
EVET	
HAYIR	
2. Cinsiyet	
BEY	
BAYAN	
3. Yaş	
18'den 30'a	
31'den 40'a	
41'den 50'ye	
51'den 60'a	
4. İstihdam	
Turizm	
Tüccar	
Tarım	
Balık tutma	
Başka	

Lütfen her bir ifadeye uygun gördüğünüz kutucuğu (X) ile işaretleyerek yanıt veriniz.

	Sorular	Kesinlik le katılmıy orum.	Katılmıy orum	Nötral	Katılıyor um	Kesinlik le katılıyor um.
Topluluğun sosyal yapısı						
Olumlu Etkiler	Kadınlar turizm sayesinde ekonomik bağımsızlık için daha iyi fırsatlara sahiptir.					
	Turistler genel olarak toplum tarafından iyi karşılanmaktadır (turizme katılan ve katılmayan insanlar).					
	Köylüler istedikleri zaman topluluğun turizm faaliyetlerine katılmakta özgürdür.					
Olumsuz Etkiler	Topluluk yapısı (turizm, balıkçılık, ticaret vb. işlerle uğraşan ailelerin ayrılması) köylüler arasında rahatsızlık ve sorunlara (kıskançlık, anlaşmazlık vb.) yol açmaktadır.					
	Turizm nedeniyle topluluğun genç nüfusu, kendi kültürlerini bir kenara bırakarak genel olarak turistlerin davranışlarını taklit etme eğilimindedir.					
	Turizm, insanların iş ve ilgili turizm fırsatları arayışıyla bölgeye göç etmesini teşvik etmiştir.					
Traditional Clothing						
Olumlu Etkiler	Turizm, hem turizm hem de turizm dışı katılımcıların geleneksel kıyafetleriyle gurur duymalarını sağlamıştır.					
	Turizm sayesinde tüm topluluk üyeleri geleneksel kıyafetlerini oluşturan her bir giysi ve aleti tanımakta ve sahip oldukları kültürel önemin farkındadır.					
	Turizme katılın ya da katılmıyan tüm köylüler geleneksel kıyafetlerini giymektedir.					
Olumsuz Etkiler	Turizm, kıyafetlerinde batı kültürünü takip ederek insanların yaşam biçimini değiştirmiştir (Geleneksel kıyafetlerinizden ziyade normal kıyafetler giyerek kendinizi daha rahat hissedersiniz).					
	Turizm, tipik kıyafeti oluşturan giysilerin bileşiminde değişiklikler yaratmıştır (tipik kıyafetin bazı bileşenleri geleneksel olmayan giysiler için eklenmiş veya değiştirilmiştir).					
	Turizme katılmayan köylüler geleneksel kıyafetlerini sadece ve sadece turizm faaliyetlerine katıldıkları zaman giymektedirler.					
Aşaninka Anadili						
Olumlu Etkiler	Turizmin gelişmesi sayesinde, Aşina dili hem turizme katılan hem de katılmayan kişilere öğretilmektedir.					
	Turizm sayesinde, yerli toplum nüfusunun çoğu Aşaninka dili hakkındaki bilgilerini geliştirmek ve çocuklarına öğretmekle ilgileniyor.					
	Turizm sayesinde, özellikle turistler veya yabancılar varsa, Aşina dilini konuşmaktan duyduğunuz gurur artmıştır.					
Olumsuz Etkiler	Turizme katılan köylüler Aşaninka dilini sadece turistler varken veya turistik faaliyetler gerçekleştirirken konuşuyor.					
	Turizm sayesinde halk Aşaninka dilini kültürel bir varlık olarak değil, sadece turistlerin ilgisini çekmenin bir yolu olarak görüyor.					
	Turizme katılmayan köylüler (ticarlar, balıkçılar, vb.) günlük yaşamlarında çok az Aşaninka konuşmaktadır.					
Topluluğun kültür ve gelenekleri						
Olumlu Etkiler	Turizm yerel kültürü canlandırmıştır (kültürel faaliyetler eskisinden daha sık gerçekleşmektedir).					
	Geleneksel yiyecek ve içecekler hem köylüler tarafından düzenli olarak tüketilmekte hem de turistlere satılmak üzere hazırlanmaktadır.					
	Turizm, ölmüş olabilecek kültürel mirası koruyor.					
Olumsuz Etkiler	Turizm, yabancı müzik dinlerken yerel müzik dinlemekten daha rahat hissetmenizi sağlamıştır.					
	Turizm, yerel sanat ve el sanatlarının tamamen ekonomik bir değere sahip olmasına yol açmıştır (bunlar sadece turistlere sunulmak için yapılmıştır).					
	Turizmin gelişmesi, gelenek ve kültürünüzün ekonomik ve ticari amaçlarla kullanıldığını (gösteri işi) ve özgünlüğünü (varlık duygusunu) kaybettiğini hissettirir.					
Uyuşturucu, alkol ve güvensizliğin ortaya çıkması						
Olumlu Etkiler	Turizm sayesinde topluluk içinde güvenlik kameraları gibi gözetim sistemleri artmıştır.					
	Turizm, topluluğun suç ve vandalizmle başa çıkmak için daha iyi organize olmasını sağlamıştır.					
	Turizm bölgedeki güvenliği artırmıştır (belediye, turistler topluluğa geldiğinde sorun yaşanmaması için polis güvenliği sağlamaktadır).					
Olumsuz Etkiler	Turizm, toplumda alkol tüketiminin ortaya çıkmasına neden olmuştur.					
	Turizm, toplumda suç veya vandalizmin ortaya çıkmasına neden oldu.					
	Turizm toplumda uyuşturucu kullanımının ortaya çıkmasına neden olmuştur.					
Ekonomik Refah						
Olumlu Etkiler	Turizm faaliyetleri yerel nüfusa (hem turizme katılan hem de katılmayan yerel halk) iş imkanı sağlamaktadır.					
	Turizm sayesinde toplumdaki kamu sağlığı hizmetleri iyileşmiştir.					
	Turizm iyidir çünkü turistler tarafından harcanan para yerel ekonomiyi canlandırır ve yerel işletmeler için iyidir.					
Olumsuz Etkiler	Turizm sadece turizm faaliyetlerine katılan insanlara ekonomik olarak fayda sağlar.					
	Turizm, nüfusun toplum kaynaklarına sınırlı erişimine neden olmuştur (su, kamu alanlarından yararlanma zorluğu, elektrik, vb.)					
	Turizmin gelişmesi yerel yönetimleri kamu tesislerinin bakımını iyileştirmeye teşvik etmemiştir (asfalt yollar, içme suyu gibi temel hizmetlerin kurulması, vb.)					

Ek 2: Görüşme Soruları

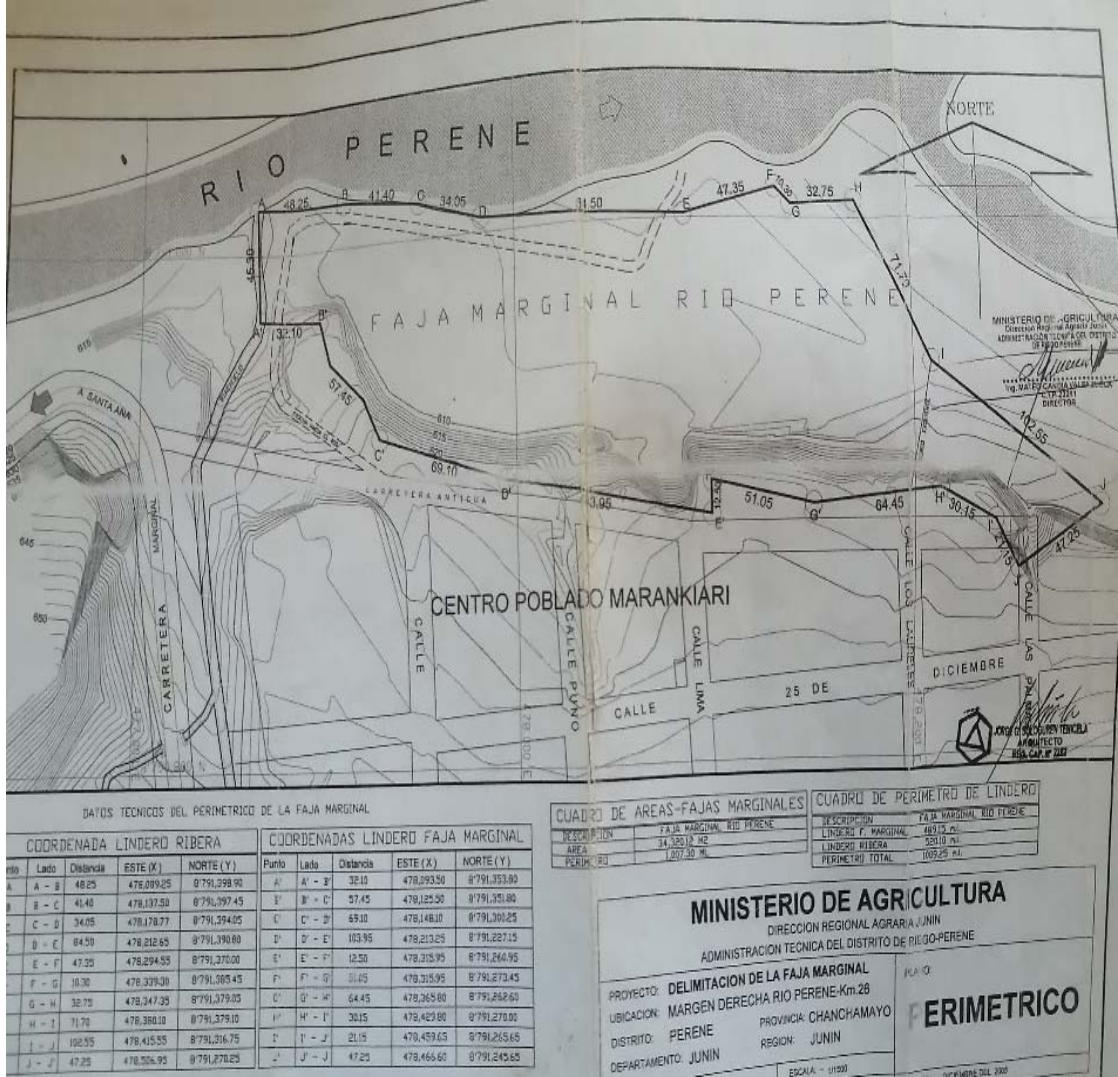
TEZ İÇİN RÖPORTAJ: Turizm gelişiminin sosyokültürel etkilerinin yerel halk tarafından algılanması, Marankiari Bajo örneği.

Bu görüşme, Marankiari Bajo Yerel Topluluğu'nun yerli sakinlerinin ve Marankiari Bajo bölgesindeki yerleşimcilerin algıları hakkında bilgi toplamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar, İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenci Lourdes Guevara Villalobos'un yüksek lisans tezi için kullanılacaktır.

Katılımınız ve işbirliğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

Mülakat için Soru	Araştırma Sorusu
Size göre turizmin gelişimi toplumun sosyal yapısını nasıl etkiledi? Bu değişikliklerden memnun musunuz?	Turizm gelişiminin Marankiari Bajo Yerli Topluluğunun sosyal yapısı üzerindeki etkileri halk tarafından nasıl algılanmaktadır?
Size göre, turizmin gelişmesi topluluk sakinlerinin geleneksel kıyafet kullanımını nasıl etkiledi? Bu değişikliklerden memnun musunuz?	Turizm gelişimi, Marankiari Bajo Yerli Topluluğu halkının giyim kuşamında halk tarafından algılandığı şekliyle bir değişiklik yaratıyor mu?
Size göre, turizmin gelişmesi toplumda Aşáninka dilinin kullanımını nasıl etkiledi? Bu değişikliklerden memnun musunuz?	Turizm gelişiminin Marankiari Bajo Yerli Topluluğunda Ashaninka dilinin kullanımı üzerindeki yansımaları halk tarafından nasıl algılanmaktadır?
Size göre, turizmin gelişmesi topluluğun gelenek ve alışkanlıklarını nasıl etkiledi? Bu değişikliklerden memnun musunuz?	Turizm gelişiminin Marankiari Bajo Yerli Topluluğunun halk tarafından algılanan kullanımları ve gelenekleri üzerinde etkileri var mıdır?
Size göre, turizmin gelişmesinin toplumda uyuşturucu, alkol ve suçun ortaya çıkması üzerinde bir etkisi var mı? Bu değişikliklere katılıyor musunuz?	Nüfus tarafından algılandığı şekliyle Marankiari Bajo Yerli Topluluğunda uyuşturucu, alkol ve suçluluğun ortaya çıkması üzerinde turizm gelişiminin bir etkisi var mıdır?
Size göre, turizm gelişiminin toplum nüfusunun ekonomik refahı üzerindeki etkileri nelerdir? Bu değişikliklerden memnun musunuz?	Turizm gelişiminin Marankiari Bajo Yerli Topluluğunun yerel nüfusunun ekonomik refahı üzerindeki etkileri nelerdir?

Ek 3: Fotoğraflar

Şekil 10: Remanzo Merkezi'nin konumu ve bölümlerini gösteren harita.

"Año de la Consolidación Democrática"

RESOLUCIÓN ADMINISTRATIVA Nº 040-2006-DRA-J/ATDRP.

San Ramón, 28 de abril del 2006.

Sector Villa Turística "El Remanzo", jurisdicción del distrito de Perené y provincia de Chanchamayo del departamento y región Junín;

Que, mediante solicitud de fecha 21.Abr.06, el Ing. Ángel M. Saldaña Gonzáles en su condición de Alcalde de la Municipalidad Distrital de Perené, peticiona la delimitación de la faja marginal en la margen derecha del río Perené, ubicado en la Comunidad Nativa de Marankiari - Sector Villa Turística "El Remanzo", jurisdicción del distrito de Perené y provincia de Chanchamayo del departamento y región Junín; y

De conformidad a las facultades otorgadas por el artículo 79° del Decreto Ley Nº 17752 - "Ley General de Aguas", artículo 21° del Reglamento del Título VI "De las Propiedades Marginales" aprobado por Decreto Supremo Nº 929-73-AG, artículo 54° del Decreto Legislativo Nº 653 - Ley de Promoción de las Inversiones en el Sector Agrario y las facultades conferidas en la Resolución Ministerial Nº 0941-2004-AG;

SE RESUELVE:

Artículo Primero.- Establecer la Faja Marginal de la delimitación de la margen derecha del río Perené, ubicado en la Comunidad Nativa de Marankiari - Sector Villa Turística "El Remanzo", jurisdicción del distrito de Perené y provincia de Chanchamayo, de acuerdo a los puntos establecidos mediante el Sistema de Proyección Universal Transversal Mercator (UTM), en un tramo comprendido de longitud de cauce de 1,007.30 ml., enmarcado en un área total de 34,320.12 m², cuyos hitos se detallan en el Cuadro siguiente:

COORDENADAS UTM - Río Perené - Margen Derecha					
Ribera			Faja Marginal		
Hito	Norte	Este	Hito	Norte	Este
A	8'791,398.90	478,089.25	A'	8'791,353.80	478,093.50
B	8'791,397.45	478,137.50	B'	8'791,351.50	478,125.50
C	8'791,394.05	478,178.77	C'	8'791,300.25	478,148.10
D	8'791,390.80	478,212.65	D'	8'791,227.15	478,213.25
E	8'791,370.00	478,294.55	E'	8'791,260.95	478,315.95
F	8'791,385.45	478,339.30	F'	8'791,273.45	478,315.95
G	8'791,379.05	478,347.35	G'	8'791,262.60	478,365.80
H	8'791,379.10	478,380.10	H'	8'791,270.00	478,429.80
I	8'791,316.75	478,415.55	I'	8'791,265.65	478,459.65
J	8'791,270.25	478,506.95	J'	8'791,245.65	478,466.60

Şekil 11: Remanzo Topluluğunu ve topraklarını Yerli Topluluk olarak tanıyan idari karar.

Şekil 12: Yazarın Araştırma Alanındaki Fotoğrafları.